

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANA BİLİM DALI
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BİLİM DALI

DEVLET OKULLARI VE ÖZEL OKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN
YAŞAM BOYU ÖĞRENMEYE YÖNELİK EĞİLİMLERİNİN VE GÖRÜŞLERİNİN

İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Ömer Fırat PALA

DANIŞMAN
Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN

BARTIN-2019

T.C.
BARTINÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANA BİLİM DALI
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BİLİM DALI

DEVLET OKULLARI VE ÖZEL OKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN
YAŞAM BOYU ÖĞRENMEYE YÖNELİK EĞİLİMLERİNİN VE GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Ömer Fırat PALA

DANIŞMAN
Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN

BARTIN-2019

KABUL VE ONAY

Ömer Fırat Pala tarafından hazırlanan “Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Eğilimlerinin ve Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı bu çalışma 28/08/2019 tarihinde savunma sınavı yapılmış, oy birliği/oy çokluğu ile başarılı bulunarak, jüri tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: ..DD.DD..Sibel ARSLAN.....

Üye : ..DD.DD..Gülşen ŞAHAN.....

Üye Dr.Dr.Ü.İ.İ. H.Şeyin KAYGIN.....

Bu tezin kabulü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../...../..... tarih ve .....sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ

(Enstitü Müdürü)

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN danışmanlığında hazırlamış olduğum “Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Eğilimlerinin ve Görüşlerinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun yapılmıştır. Bu çalışma özgün bir çalışma olup, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

27/09/2019

İMZA

Ömer Fırat PALA

ÖN SÖZ

Çalışma boyunca sabırını, hoşgörüsünü ve desteğini esirgemeyen, bana daima kılavuz olan danışman hocam Sn. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN' a,

Yüksek lisans eğitimim için elinden geleni yapan babam Saadettin PALA'ya, hayatımın her anında acılarımı da mutluluklarımı da paylaşan, bugünlere gelmemde ki en büyük payın sahibi olan annem Şehribanu PALA' ya,

Araştırma süresince yanımda olan, yardımını esirgemeyen sevgili arkadaşım Gizem KÖSE' ye çok teşekkür ederim.

Ömer Fırat PALA

Bartın-2019

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Eğilimlerinin ve Görüşlerinin İncelenmesi

Ömer Fırat PALA

Bartın Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Ana Bilim Dalı

Yaşam Boyu Öğrenme Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN

Bartın-2019, Sayfa: XIII + 101

Bu çalışma devlet okulları ve özel okullardaki öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin araştırılıp değerlendirilmesi amacı ile yapılmıştır. Bu doğrultuda Bartın ilinde bulunan devlet okulu ve özel okullarda görev yapan (anasınıfı, ilkökul, ortaokul, lise) farklı branş ve yaş gruplarından 210 öğretmen ile çalışılmıştır. Araştırma karma bir çalışmadır. Araştırmada 190 öğretmen ile nicel, 20 öğretmen ile nitel çalışılmıştır. Çalışma yapılacak olan 12 okuldan, bu okullarda görev yapan öğretmenler tesadüfi olarak seçilmiştir ve bu öğretmenlerden gönüllü olanlar ile birebir görüşme yapılmıştır. 190 öğretmene, Fikriye YAMAN' ın geliştirmiş olduğu “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” uygulanmış,ölçekten elde edilmiş olan veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir.20 öğretmenden ise; nitel verilerin toplanması amacı ile çalışma öncesinde uzman görüşlerine başvurularak oluşturulmuş olan yarı yapılandırılmış görüşme soruları sorulmuştur. Görüşmelerden elde edilen veriler objektif ve veri kaybı olmaması için görüşmeler sırasında ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Görüşmelerde öğretmenlerin de izinleri alınarak kaydedilen nitel veriler, görüşmeler tamamlandıktan sonra yazıya geçirilmiştir. Araştırma doğrultusunda elde edilen sonuçlar ise şu şekildedir; yaşam boyu öğrenme eğilimlerini öğretmenlerin cinsiyeti, öğrenim düzeyi, meslek kademi, alanı, çalıştığı kurum türü, öğretmenlik yaptığı eğitim kademesi etkilemezken, mezun olunan yükseköğrenim kurumu etkilemektedir ve kartılımcıların yaşam boyu öğrenme eğilimleri düşüktür. Araştırmanın bir diğer sonucuna göre, hem özel okul hem devlet okulu öğretmenleri kendilerini mesleki olarak yenilemekte oldukları, devlet okulu öğretmenlerin çoğunluğu hizmet içi eğitimlere mecburen gitmekte oldukları, özel okul öğretmenlerinin kendilerini yenilemek ve meslekte yeterli olmasında temel gerekçelerinin iş kaygısı olduğu, özel okul ve devlet okulunda çalışmak arasında görüş farklılığı bulunduğu, hizmet yılı arttıkça mesleki yeterlilik algısının arttığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Devlet okulları, özel okullar, yaşam boyu öğrenme, öğretmen.

ABSTRACT

Master's Thesis

**Investigation Of The Lifelong Learning Trends And Opinions Of Teachers in Public
And Private Schools**

Ömer Fırat PALA

Bartın University

Institute of Educational Sciences Department of Lifelong Learning

Lifelong Learning Discipline

Thesis Advisor: Assoc. Prof.Dr. Gülsün ŞAHAN

Bartın-2019, Sayfa: XIII + 101

This study was conducted to investigate and evaluate the lifelong learning competence of teachers in public and private schools. In this respect, 210 teachers from different branches and age groups working in public and private schools (kindergarten, primary, secondary and high school) in Bartın were studied. In this research, 190 teachers were studied quantitatively and 20 teachers were qualitatively studied. Teachers included in the study were randomly selected from 12 different schools and interviewed volunteers. 190 teachers were given "Lifelong Learning Trends Scale" developed by Fikriye YAMAN and SPSS package program was used to analyze the data obtained from the scale. Twenty teachers were asked semi-structured interview questions which were formed by using expert opinion in collecting qualitative data. Interviews were recorded with voice recorder so that the interviews were objective and scientific. The data obtained were then transcribed. The following conclusions were reached; Teachers' lifelong learning tendencies are low, teachers' lifelong learning tendencies do not affect gender, education level, seniority, field, type of institution, teaching level, and higher education institution graduated affects. According to the results of the study, both private and public school teachers renew themselves professionally, the majority of public school teachers have to go to in-service trainings, the main reason for private school teachers to renew themselves and to be proficient in the profession is the business anxiety, the difference between working in private and public schools professional competence increases as the service year increases.

Keywords: Public schools, private schools, lifelong learning, teacher.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	I
BEYANNAME.....	II
ÖN SÖZ.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
TABLolar LİSTESİ.....	IX
EKLER LİSTESİ.....	XII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIII

BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3.Araştırmanın Amacı.....	3
1.4.Araştırmanın Önemi.....	4
1.5.Sayıtlar.....	6
1.6.Sınırlılıklar.....	6

BÖLÜM II: KURAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Yaşam Boyu Öğrenme.....	7
2.1.1. Yaşam Boyu Öğrenmenin Özellikleri.....	11
2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Boyutları.....	13
2.1.3. Yaşam Boyu Öğrenmenin Kalkınmadaki Yeri.....	14
2.2. Yetişkin Eğitimi.....	14
2.3. Hizmet İçi Eğitim.....	17
2.4. İlgili Araştırmalar.....	18

BÖLÜM III: YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın Modeli.....	24
3.2. Çalışma Grubu.....	24
3.3. Evren Örneklem.....	24

3.4. Verilerin Toplanması ve Ölçme Araçları	25
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu	25
3.4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları	25
3.4.3. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği	25
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Analizi	26
3.6. Araştırmaya Katılan Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Betimsel Özellikleri	27
3.6.1. Araştırmaya Katılan Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Betimsel Özellikleri	29
3.6.2. Araştırmaya Katılan Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Betimsel Özellikleri.....	31
3.7. Görüşme Yapılan Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri	34

BÖLÜM IV: BULGULAR..... 40

4.1. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Düzeyine İlişkin Bulgular	40
4.1.1. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Cinsiyete İlişkin Bulgular.....	52
4.1.2. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Çalışılan Kurum Tipine Ait Bulgular	52
4.1.3. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Öğrenim Düzeyine Ait Bulgular	53
4.1.4. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumuna Ait Bulgular ...	53
4.1.5. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Alana Ait Bulgular	54
4.1.6. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Mesleki Kıdeme Ait Bulgular	54
4.1.7. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Öğretmenlik Yapılan Eğitim Kademesine Ait Bulgular	55
4.2. Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Düzeylerine İlişkin Bulgular	55

4.3. Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Düzeylerine İlişkin Bulgular.....	58
4.4. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenler İleYüz Yüze Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular	61
4.4.1. Devlet Okulları ve Özel Okullardaki Öğretmenlerin Kendilerini Mesleki Yönden Geliştirmelerine İlişkin Bulgular	61
4.4.2. Devlet Okulları ve Özel Okullardaki Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumuna İlişkn Bulgular	64
4.4.3. Devlet Okulları ve Özel Okullardaki Öğretmenlerin Branşlarındaki Yeterliliğinin Meslek Hayatlarına Etkisine İlişkin Bulgular	66
4.4.4. Öğretmenlerin Devlet Okulları ve Özel Okullarda Öğretmen Olmanın Farkını Nasıl Algıladıklarına İlişkin Bulgular	67
4.4.5. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türünün Mesleki Gelişime Etkisine İlişkin Bulgular	69
4.4.6. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlere Göre Hizmet Yılıının Mesleki Yeterliliğe etkisine İlişkin Bulgular	71
BÖLÜM V: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	73
5.1. Tartışma	73
5.2. Sonuç	79
5.3.Öneriler	81
KAYNAKÇA.....	82
EK-1	88
EK-2	93
EK-3	94
EK-4	95
EK-5	96
EK-6	97
EK-7	98
EK-8	99
EK-9	100
ÖZGEÇMİŞ	101

TABLolar LİSTESİ

Tablo No		Sayfa No
1.	Geleneksel Öğrenme ve Yaşam Boyu Öğrenmenin Özellikleri.....	12
2.	Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği' ne ait normallik testi sonuçları....	26
3.	Araştırmaya katılan devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri.....	27
4.	Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyleri.....	27
5.	Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumları.....	27
6.	Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alanları.....	28
7.	Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdemleri.....	28
8.	Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin çalıştıkları kurum tipi.....	29
9.	Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesi.....	29
10.	Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri.....	29
11.	Araştırmaya katılan devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyleri.....	30
12.	Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumları.....	30
13.	Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin alanları...	30
14.	Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğindeki kıdemleri.....	31
15.	Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı eğitim kademesi.....	31
16.	Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri....	31
17.	Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyleri.....	32
18.	Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumları.....	32
19.	Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alanları.....	33
20.	Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğindeki kıdemleri.....	33
21.	Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı eğitim kademesi.....	33
22.	Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Kimlik Bilgilerine İlişkin Veriler.....	34
23a.	Görüşme Yapılan Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Kodları ve Kişisel Bilgilerine İlişkin Veriler.....	36
23b.	Görüşme Yapılan Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Kodları	

	ve Kişisel Bilgilerine İlişkin Veriler.....	37
24.	Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Puanların Aritmetik Ortalaması ve Standart Sapmaları.....	41
25.	Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.....	52
26.	Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin çalışılan kurum tipi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.....	52
27.	Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.....	53
28.	Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları...	53
29.	Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alan değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	54
30.	Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	54
31.	Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	55
32.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.....	55
33.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.....	56
34.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	56
35.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin alan değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	57
36.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	57
37.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları	58
38.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.....	58
39.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.....	58
40.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	59
41.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alan değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	59
42.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları	60
43.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	60
44.	Devlet okullarında ve özel okulda görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmalar.....	61

45.	Özel okulda görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmaların gerekçeleri.....	62
46.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmaların gerekçeleri.....	63
47.	Devlet okullarında ve özel okulda görev yapan ve hizmet içi eğitime katılan öğretmenlere dair bilgiler.....	64
48.	Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerden hizmet içi eğitimleri yararlı bulup bulmamalarına dair görüşleri.....	64
49.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin branşlarında yeterli olmamanın meslek hayatlarına etkisini hakkındaki görüşleri.....	66
50.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin branşlarında yeterli olmamanın meslek hayatlarına etkisini hakkındaki görüşleri.....	66
51.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında fark olup olmadığına dair görüşleri.....	67
52.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında var olan farklılıklara dair görüşleri.....	68
53.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında fark olup olmadığına dair görüşleri.....	68
54.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında var olan farklılıklara dair görüşleri.....	68
55.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, görev yaptıkları okul türünün mesleki gelişimi zorunlu kılıp kılmadığına dair görüşleri.....	69
56.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin, görev yaptıkları okul türünün mesleki gelişimi zorunlu kılıp kılmadığına dair görüşleri.....	69
57.	Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin, hizmet yılının artmasının mesleğine dair “güncel olma ve mesleki yeterlilik” durumunu etkileyip etkilemediğine dair görüşleri	71
58.	Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, hizmet yılının artmasının mesleğine dair “güncel olma ve mesleki yeterlilik” durumunu etkileyip etkilemediğine dair görüşleri.....	71

EKLER LİSTESİ

EK No		Sayfa No
1.	Devlet Okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular.....	88
2.	Kişisel Bilgi Formu.....	93
3.	Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği.....	94
4.	Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları.....	95
5.	Etik Kurulu Onay Belgesi.....	96
6.	Ölçek Uygulama İzni.....	97
7.	Kongre Katılım Belgesi.....	98
8.	Kongre Bildiri Özeti.....	99
9.	Ölçek Kullanım İzni.....	100
10.	Öz Geçmiş.....	101

KISALTMALAR LİSTESİ

DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
TED	: Türk Eğitim Derneği
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
YBÖ	: Yaşam Boyu Öğrenme

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu kısımda çalışmaya dair problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklara yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Eğitim; bireylerin fiziksel, şahsi, bilişsel ve çevresel gelişimlerine bütüncül bir bakış açısıyla katkıda bulunup, ihtiyacı olan bilgiyi insanlara sağlar. Bu bakımdan eğitim süreci doğal bir sebep olarak kabul edilen bir süreçtir. Bir ülkenin büyüyüp geliştiğini anlamının en kolay yolu, eğitimde bireylere sunmuş olduğu imkanlardır(Yaman, 2014). Gelişen, değişen ve büyüyen dünya ile birlikte hiç şüphesiz eğitimde bu değişim ve gelişimden nasibini almaktadır. Bu gelişim ve değişim o kadar önemlidir ki ilerlemenin en önemli araçlarından biri olarak görülmektedir.

Geçen yüzyılla içinde bulunulan bu yüzyılı bilgi edinme, edinilen bilgileri paylaşma bakımından karşılaştırıldığında büyük değişimler yaşandığı açıkça bilinmektedir. Bu değişimler çok büyük bir etki bıraktığından, yaşadığımız yüzyıl “bilgi çağı” olarak adlandırılmaktadır. Bilgi, hammadeden ve çoğu zaman paradan da üstün ekonomik bir kaynağa dönüşmüş olan bir olgudur. Geçtiğimiz yüzyıl ve sanayi çağı için çelik, petrol ve demir vs. ne ifade ediyorsa, hiç şüphesiz ki günümüz ve gelecek için “bilgi ve bilgiye ulaşma yöntemleri” de aynı şeyi ifade etmektedir (Ata, 2006:4, Akt; Diker, 2009).

Hayatın sürekliliği içerisinde değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurmak amacıyla, insanlar da bu değişimlere ve gelişimlere ayak uydurmaktadır. Aksi takdirde çağın gerisinde kalma olarak kullanılan tabirden daha öte bu değişimlerle başa çıkamayan insanlar hem psikolojik hem sosyal hem de ekonomik boyutta ciddi sorunlarla karşılaşabileceklerdir (Poyraz, 2014). İnsanların eğitim düzeyinin sosyo-ekonomik statüsü hayattan beklentileri ve öz yeterlilik algısıyla alakalıdır.

Dünyanın gelişmesi dolayısıyla toplumların da değişmesi ile doğal olarak eğitim sistemleri de değişmeye başladı. Hatta bu değişim ve gelişim eğitim imkanları ile diğer toplumlara doğru yayılarak başarının en temel silahlarından biri olmuştur. 21. yüzyıl bilgi çağı olarak kabul edilir ve bilgi, dinamik ve değişken bir olgudur. Bu değişimin toplumuoluşturan kişiler tarafından takip edilebilmesi, araştırıp

sorgulayabilmesi, yaratıcılığını geliştirip sağlıklı iletişim kurabilmesi gerekir. Bu kişilerin aynı zamandagelişmelere ayak uydurarak, çağın bir gerçeği olan ve hızla gelişip tüketilen teknolojiye adapte olabilen özelliklere sahip kişiler olması önem arz etmektedir(Tarhan, 2015). Gelişen ve değişen ve yenilenen dünyada birey; her daim yeni bilgilere ulaşmanın yanı sıra beceriler kazanmak dünyanın onun önüne koyduğu deneyimlerden faydalanmak ister. Bunun sağlanması için bireyin küçük yaşlardan itibaren bu amaca yönlendirilmesi ve yetiştirilmesi gereklidir.

Dünyanın çok hızlı ve çok yönlü bir değişim içerisinde olduğu aşikardır. Değişimin yönü ve niteliği üzerine çok farklı bakış açıları ve yöntemleri olsa da değişimin sürekli oluşu ve artan hızını herkes kabul etmektedir (Bağcı, 2011). Bu süreç içerisindeki değişim bağlamı eğitimin her faktörünü etkilemektedir. Bu etkinin temelinde hiç şüphesiz ki öğretmen de bulunmaktadır. Öğretmenin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri, öğrencilerin de bu eğilimlerini paralel olarak etkilemektedir. 21. yüzyıl insanları bilgilerini sürekli güncellemek ve üzerine yeni bilgileri eklemek zorunda oldukları kadar, bu öğrenme sürecini de aralıksız devam etmek zorundadır. Çünkü bilim ve teknolojinin getirdiği hızlı değişim ve gelişimi takip edebilmenin anahtarı öğrenme eylemini ara vermeden devam ettirebilme yetisinde gizlidir (Ayaz, 2016). Öğrenme kavramı; formal eğitiminin içinde yer alan okul sınırlarının dışına taşmakta, yaşam boyu öğrenmenin bir parçası olarak her yerde eğitim sürecine dönüşmekte, bilgi bu çağda değişimin temelini oluşturmaktadır. Yaşam boyu öğrenme sürecinde başarıyı elde etmek sadece bireyin elinde olan bir durum değil bireyin bağlı olduğu toplumu da ilgilendirir (Şahan ve Yasa, 2017). Öğrenme kavramının bu etkisinin de, hem toplumun içerisindeki tüm fertlere hem de toplumun tamamına yansımaları kaçınılmaz olmaktadır.

Toplumların ileriye dönük çağdaş ve medeni bireyleri yetiştirmekle sorumlu olan eğitim kurumları da öğretmenler kadar bu sürecin merkezinde bulunmaktadır. Yaşanılan değişim ve gelişmeler sayesinde artık bireylerin eğitiminin belli dönem ve mekanla sınırlı kalamayacağını farkına varmışlardır. Bu noktada yaşam boyu öğrenmenin önemini farkında olan, birçok ülkede özellikle gelişmiş ülkelerde, eğitim politikalarında yaşam boyu öğrenme kavramına yer vermekte ve bu kavram bireylerin sahip olmasını istedikleri bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır (Kılıç, 2015). Dünyadaki siyasal ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda Türkiye çok hızlı bir değişim sürecinin içerisinde bulunmaktadır. Toplumsal ve siyasal yaşamın tüm kollarında hızlı bir değişim ve gelişim yaşanmasına

rağmen, eğitim sisteminin merkeziyetçi – bürokratik bir işleyişe sahip olduğunu söyleyebiliriz. Değişimin merkezdeki devlet kademelerinden gelme beklenti, eğitim yöneticilerinde ve öğretmenlerde değişim kavramının ve değişimin yönetimine ilişkin bilgi, beceri, anlayış ve davranışların gelişmemesine böylece bu kapalı tutum, toplumun ilerlemesini sağlayan okullarımızın gelişimini engellemektedir (Özsoy, 2017).

Tüm bu değişim ve gelişim süreci içerisinde klasik modelde bir eğitim planı ve programlaması yapmak zamanın ruhuna ve çağdaş eğitim formatına muhakkak ki aykırı olacaktır. Bu ortamda ihtiyacı hissedilen insan profili de değişime uğramaktadır. Eğitim boyunca ihtiyaç duyulan insan profili; öğrenmeyi öğrenebilen, karşı karşıya kaldığı problemlerin çözümünde etkili olabilen, bireysel ve sosyal ihtiyaçları cevaplayabilen, toplum içerisinde gerçekleşen yeniliklere adapte olabilen, bu yeniliklerin kaynağı da olabilen bireydir. Bireylerin anlatılan bu yeterlilikleri kazanabilmelerinin yegane yolu ise öğrenmekten geçmektedir (Polat ve Odabaş, 2008). Bu nitelikleri kazandırmada en etkili olacak olan şey ise yine öğrenimi sağlamada sistemin en merkezinde bulunan öğretmen olacaktır. Bunları sağlarken, tabii olarak ilk önce öğretmenin bu özellikleri ve yaşam boyu öğrenme yeterliliklerini kazanması gerekmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Devlet okullarında görev yapan öğretmenler ile özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın genel amacı, devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerini cinsiyet, öğrenim düzeyi, mezun olunan yükseköğretim kurumu, alan, öğretmenlik mesleğindeki kıdem, öğretmenlik yapılan kurum türü, öğretmenlik yapılan eğitim kademesi, bireysel ve mesleki gelişim ile ilgili kurslara katılım durumu, sempozyum, seminer vb. çalışmalarda etkin olma isteği gibi farklı değişkenler çerçevesinde incelenmesidir.

Hızla değişip gelişen, bilgi ve teknoloji çağında ve bunun bir sonucu ve parçası olarak eğitimde değişiklikler çok hızlı oluşmaktadır, bu yüzden bireylerin öğrendiği bilgiler haliyle yetersiz ve eski kalmaktadır. Dolayısıyla bu durum bireylerde kendilerini

yenileme ihtiyacını doğurmuştur. İlerlemenin ve kalkınmanın en birinci öncülü eğitim olduğuna göre bu değişim olgusuna ayak uydurabilmek yaşam boyu öğrenmenin önemini kavramaktan geçmektedir. Bilgiyi mevcut okul ortamında öğrencilere aktarmada kılavuz olan öğretmenin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerine haiz olması hiç şüphesiz ki bu denklemin temel yapı taşıdır. Bu çalışma, öğretmenlerin çalıştıkları kurumların biçimleriyle yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri arasında bir bağ olup olmadığını ve devlet ve özel okullarda çalışan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme algıları ve yeterliliklerini karşılaştırıp bunları analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Bunun yanı sıra öğretmenlerin kurumları tarafından desteklenip desteklenmemelerinin yaşam boyu öğrenen bireyler olmaları konusundaki etkilerini incelemeyi amaçlamıştır.

Bu amaç ışığında şu sorulara cevap aranmıştır:

Devlet okulu ve özel okulda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde;

1. Cinsiyetleri, öğrenim düzeyleri, mezun oldukları yüksek öğretim kurumları, çalıştıkları okul türü, eğitim kademesi, kurum tipi, branşları ve kıdemlerine göre anlamlı farklılık var mıdır?
2. Görev yaptıkları okul tipi mesleki gelişimi zorunlu kılmakta mıdır?
3. Öğretmenler branşlarındaki son gelişmeleri takip etmekte midir?
4. Öğretmenler son üç yılda mesleki eğitimi geliştirmek için ne tür çalışmalara katılmıştır.

1.4.Araştırmanın Önemi

Ülkemizin kalkınması ve uygar devletler düzeyine gelmesi, eğitim sistemindeki gelişimin ileriki süreçte daha ivedi bir biçimde sağlanması; eğitim programlarının gelişmişliğine, öğrencilerin zihinsel, psikolojik, fiziki seviyelerine, eğitim kurumlarının maddi donanımına bağlı olması en başta gelen koşullardır. Bunların yanı sıra öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri, nitelikleri, yaşam boyu öğrenme algıları, yenilik düzeyleri ve kendilerini geliştirmeleri de bu sürecin en merkezinde olan ve süreci doğrudan etkileyen yegane faktörlerdir.

İçinde bulunduğumuz çağda, yenilenen, gelişen ve bilgi birikiminin devamlı değişime uğradığı günümüzde, birey devamlı bir şekilde öğrenme ihtiyacı duymaktadır.

Bireylerin, çağımızın öğrenmeyi zaruri kıldığı bilgileri kendi kendine öğrenmesi gereklidir. Bireyler kendi kendine öğrenme noktasına geldiğinde yaşam boyu öğrenmenin önemini anlamak bir zarurete dönüşmektedir. Bireylerin yaşam boyu öğrenme hedeflerini gerçekleştirmek içinse öğretmenlerin sahip olduğu sorumluluk yadsınamaz bir gerçektir. Geçmişten bu yana öğretmenin en temel misyonu, toplumun maddi ve manevi kurucusu olarak kabul edilmesidir. Öğretmen yaşadığı dönemin gerektirdiği bilgiye ulaşma olgusunda bir klavuz olduğu gibi, bilgiye ulaşma yollarını da öğreten bir figürdür. Öğretmenin üzerine yüklenmiş olan tüm bu sorumlulukları gerçekleştirebilmesinde öncelikli olarak öğrenme eylemini sürekliliğe dönüştürmüş, yaşamı boyunca öğrenme eğilimi olan ve elbette ki bunu öğrencilere aktarabilen bir birey olması etkilidir. Öğretmenlerin bireysel ve branşlarındaki gelişimi için yeni bilgi ve becerileri kazanmaya, öğrencilerine de kazandırmaya istekli olmaları gerekir.

Öğretmenlerin, yaşam boyu öğrenen kişiler olması için becerilerini tam olarak öğrenmiş ve özümsemiş olmaları gerekmektedir (Kılıç, 2014). Kişilerden sergilemesi beklenen niteliklerin içerisinde öncelikli olarak, özellikle de içinde bulunduğumuz yüzyılda öğrenmeyi öğrenmek ve yaşam boyu öğrenmeyi benimsemiş olması gelmektedir (Erten, 2016). Bu bağlamda bunu öğrenciye aktarmadan önce, öğretmenin bu yeterliliklere sahip olması ve bu düsturla yetiştirilmiş olması elzemdir. Yine aynı şekilde öğretmenin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri ve branşında kendini güncel tutma gibi faaliyetleri istemesi ve bunun için güdülenmesi gerekmektedir.

Ülkemizde -diğer pek çok ülkede de olduğu üzere- yaşam boyu öğrenme olgusu oldukça ehemmiyetlidir. Türkiye’ de bu kavramla ilgili ilgili pek çok araştırma yapılmış olsa da, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme özellikle devlet okulu ve özel okul gibi karşılaştırmalı konulara dair araştırmaların yeterli sayıda olmadığı, haliyle bu vb. çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Ayrıca yapılan çalışmaların devlet okulları ve özel okullarlar bağlamında olmaması öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin sonuçlarının tespitinde yetersiz kaldığı görülmektedir.

Avrupa Komisyonu’ nunca belirlenen yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin sekiz temel boyutundan birisi de öğrenmeyi öğrenmedir. Öğrenmeyi öğrenmiş öğretmenler geleceğin bireylerini eğitecektir. Öğretmenler öğrenmeyi hizmetiçi eğitimlerle, üst düzey

eğitim ve özel çabalarla sağlarlar. Türkiye' nin geleceğine Őekil veren öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yukarıda bahsedilmiŐ olunan nedenler doğrultusunda nasıl olduğu ve ne Şekilde gerçekleŐtięi sorusu araştırmaya değer bulunmuştur. Bu çalışmanın devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mevcut durumu ve yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin saptanarak alana katkı yapması beklenmektedir.

1.5.Sayıtlar

1. Çalışmada verileri toplama amacı ile kullanılan araçların, çalışmanın amaçlarına ulaŐılmayı mümkün kılacak özelliktedir.
2. Araştırmaya katılan öğretmenler, gönüllü olarak araştırmaya katılmıŐlardır ve verdikleri cevaplar onların gerçek kişisel görüşlerini yansıtmaktadır.
3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının ölçek soruları ve görüşme sorularını iten, doğru ve güvenilir bir Şekilde yanıtladıkları varsayılmaktadır.

1.6.Sınırlılıklar

1. Bu alıŐma Bartın ilindeki devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma verileri 2018-2019 eğitim-ğretim dönemindeki 1 yıllık süreyi kapsamaktadır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalara yer verilmektedir.

2.1. Yaşam Boyu Öğrenme

Yaşam boyu öğrenme kavramının ilk olarak tartışılmaya başlandığı yıllar 1800'lü yıllara denk gelmektedir. Ancak yaşam boyu öğrenme politikaları 1950'lerde ve 60'larda şekillenmeye başladı (Milana, M. & Holford, 2014). 1970' li yıllarda ise yaşam boyu öğrenme kavramının çerçevesinde yetişkin eğitimi kavramının öne çıkmasının yanında, mesleki eğitim de bu sürece katkıda bulunmuştur (Koç vd., 2009). Gelişen teknoloji ve teknikler; insan hayatında yeni ihtiyaçların karşılanması konusunda bir cevap olarak görülen eğitim ile ilgili tartışmalarda, yaşam boyu öğrenme kavramı sık sık karşılaşılan bir kavram olmuştur. Bu durumun sebebi ise, formal eğitimin tek başına eğitim ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak olmasıdır (Yaman, 2014). Ayrıca, okullarda verilen eğitimin de bireyin gerçek hayatta karşısına çıkacağı problemleri çözmesine yeteri kadar ışık tutmadığı ortadadır (Bağcı,2011).

Modern anlamda devletlerin kurulması ile devletin asli görevi, eğitimin sağlam temeller üzerine kurulması ve eğitimin değişim ve gelişim sürecinin sorumluluğu olmuştur(Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). Bu doğrultuda özellikle 19. yüzyıldan başlayarak devletler, belirli yaş gruplarını zorunlu eğitim ve öğrenime tabi tutmuştur. 1920'lerde yaşam boyu öğrenme kavramı ilk kez günlük yaşamın devam eden bir boyutu olduğu düşüncesinden hareket ederek EduardLindeman, John Deweyve Basil Yeaxle tarafından kullanılmıştır (Poyraz,2014). Bu doğrultuda ilk olarak "okul" dışında kullanılmaya başlanan eğitim ve öğretim olguları; yer, yaş ve zamanı göz önüne almaksızinyaşamın süreklilik arz eden ve kalıcı birer parçası olduğu ifade edilmiştir (Kılıç ve Tuncel, 2014). Nitekim 1926'da Lindeman tarafından ortaya konulan "Halk Eğitiminin Anlamı" başlığı ile çevirisi yapılan eserde "eğitim yaşamdır" ifadesi bu kavramın temel olgusunu oluşturmaktadır.

Yaşam boyu öğrenme kavramı 1970'li yılların başında uluslararası bir tartışma konusuna dönüşmüştür ve nitekim hükümetler arası oluşumlar olan OECD, Avrupa Konseyi ve UNESCO gibi kuruluşlar da yaşam boyu öğrenme kavramına önemli gündem

maddeleri içerisinde yer vermeye başladılar. Bu dönemde yaşam boyu öğrenme kavramıdoğrultusunda en göze çarpan, “Learning to Be: The World of Education Todayand Tomarrow” OECD tarafından ile ortaya konulmuş olan belgedir. Ayrıca Konsey ve OECD yaşam boyu öğrenme kavramı ele alan birçok doküman ortaya koymuştur. Özellikle bahsedilen zamanlarda, yaşam boyu öğrenme kavramı kültürel amaçlar ve hümanist idealler için de önem arz etmektedir.

1970’lerin ortalarından 1990’ların başına kadar olan zaman aralığına baktığımızda ise yaşam boyu öğrenme kavramına olan ilginin azaldığı göze çarpmaktadır. Bahsedilen zaman aralığında hükümetler arası ve uluslararası oluşumların bu kavrama olan ilgisinin azaldığı görülmektedir. Bunu etkileyen en önemli faktör, mevcut mali kriz ve bu krizin etkileridir.Bu dönemde devletlerin asli gündemi ve öncelikli sorunları mali kriz olduğu için, bu olgu mali söylemeağırlık vermeye başlayarak ön plana çıkmış, yine bu olgunun uluslararası boyutta oldukça önemli olan yeri bahsedilen zaman aralığında eskiden sahip olduğu büyük etkisini kaybetmiştir (Beycioğlu ve Konan, 2008).

1990’ların başından günümüze kadar olan kısımda, yaşam boyu öğrenme kavramının serüvenine bakacak olursak, bahsedilen kavramınbu dönemde yeniden şaha kalktığını görmekteyiz. Bu tarihleride yaşam boyu öğrenme kavramı küreselleşmeden ve özellikle Avrupa’da yaşanan toplumun etkisi altına girdi (Chang, Lin,2012). Ayrıca bu dönemde yaşam boyu öğrenme kavramının klasik formunun dışına çıktığı zamandır.İlk başlarda insanı ön plana alan bir kavram iken, daha sonraları devletlerin ve hükümetlerin bu kavram üzerinden fayda sağlayabileceği bir alan halen gelmiştir.Hodgson’ ında ele aldığı üzere (akt. Dehmel, 2006), yaşamboyu öğrenme kavramı bir anlamda anlamını yitirmiş, farklı kalıplara göre kesilecek bir malzemeye benzemiştir. Bu dönemde kavramın zirveye oturmasının en önemli sebebi yaşam boyu öğrenmenin artık bir eğitim kavramından çıkarak, ekonomi ve sosyoloji gibi diğer bilimlerce kullanılması ve diğer bilimlerinde kendi kalıplarına uyacak şekillerde kesip biçmeye başlamalarıdır.Bu kavramla ilgilenen başlıca kuruluşlar ise Avrupa Birliği, UNESCO ve OECD olmuştur (Dehmel, 2006:50-52).

Avrupa Komisyonu’ nun yaşam boyu öğrenme tanımı ise kişilerin sosyal, ekonomik ve toplumun devletle olan ilişkilerini düzenleyen, hayat boyunca süren öğrenmelerinin tamamına verilen addır.

Hükümetlerin resmi gündemlerinde yaşam boyu öğrenme kavramlarının gündeme gelmesi görece daha yeni tarihlidir. 2001 yılında Prag'da yapılan Bakanlar Toplantısı'ndan sonra yaşam boyu öğrenme, Avrupa yükseköğrenim alanının temel unsurlarından olmuştur.

Prag Bildirgesi, bilgiyi temele alan bir ekonomi ve toplumda yaşam boyu öğrenme stratejilerinin, yeni teknolojileri kullanma, var olan bu rekabet ortamlarıyla baş etme, eşit fırsatlar, toplumsal uyum ve yaşam kalitesinin geliştirilmesi için zorunlu olduğunu göstermektedir (Toprak ve Erdoğan, 2012). Öyle ki, 2001 tarihinden bu güne kadar karşılaşılabilecek olası zorlukların üstesinden gelmek amacı ile yaşam boyu öğrenmeyi yüksek eğitimin içine katma çabası gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Avrupa'nın demografik yapısındaki değişimden kaynaklanan sıkıntılarda yine bu güçlüklerin konusudur. Yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin, Avrupa Komisyonu' nunca belirlenensekiz temel boyutu vardır. Avrupa Komisyonu' nun boyutları boyutları şu şekilde açıklanabilir;

- 1. Anadilde İletişim Yeterliliği:** Kişilerin duygu ve düşüncelerini gerekli kriterlerde (dinleme, okuma, konuşma ve yazma) sözlü ve yazılı olarak anadillerinde ifade etme yeteneğidir.
- 2. Yabancı Dilde İletişim Yeterliliği:** Yazılı ve sözlü olarak yabancı bir dili kullanabilme, yabancı dilde yazılmış bir metni okuyup anlayabilmektir.
- 3. Matematiksel Bilim ve Teknolojide Temel Yeterlilikler:** Bu başlık altında iki tanım yer almaktadır.
  - 1. Tanım:** Matematik yeterlilik, günlük yaşamın herhangi bir anında kişinin karşısına çıkabilecek sorunların çözebilme ve temel matematiksel işlemleri yapma yeteneğidir.
  - 2. Tanım:** Bilimsel yeterlilik, sorunların neden-sonuç çerçevesi içerisinde belirlenmesi ve üzerinde yaşadığı dünyanın durumunu mantık çerçevesinde açıklama yetisidir. Teknolojik yeterlilik, insani gereksinimlerin karşılanmasında kullanılan yöntemdir. Her iki yeterlilik de, insan etkilerinden doğan değişiklikler ve vatandaş olarak tüm bireylerin sahip oldukları mesuliyetlerine sahip çıkmasını kapsar.
- 4. Dijital Yeterlilikler:** Dijital yeterlilikler, kişilerin mesleklerini icra ettiği yerlerde, gündelik yaşamlarında birbirleriyle iletişim kurmalarını içerir. Bu yeterlilik Bilgi İletişim Teknolojisi becerileri tarafından desteklenir.

5. **Öğrenmeyi Öğrenme Yeterliliği:** Öğrenmeyi öğrenme, bilgiyi elde etme arzudur. Bu yeterlilik, kişinin yeteneklerini tanır. Öğrenme için duyulan ihtiyaç ve sürecin aşamalarının farkında olunması ve öğrenmek amacı ile çıkılan yolda başarının sağlanması amacıyla süreç boyunca karşısına çıkan sorunlarla baş etmeye yeteneğidir. Bu yeterlilik, bireylerin öğrendikleri bilgi ve becerileri sosyal çevresinde uygulayabilmesi ve yaşam tecrübelerine ekleyebilmesidir.
6. **Sosyal ve Vatandaşlık Yeterlilikleri:** Sosyal ve Vatandaşlık Yeterlilikleri, bireylerin sosyal yaşama daha etkin şekilde katılabilmeleri olarak tanımlanabilir.
7. **İnisiyatif Alma ve Girişimcilik Yeterliliği:** Fikirlerini ifade edebilme hayata geçirebilme, yaratıcılık, planlama ve yönetme becerisidir.
8. **Kültürel Farkındalık ve Anlatım Yeterliliği:** Bireylerin görsel ve yazılı medya, edebiyat alanları ve sanat dallarında düşünce ve duygularını ortaya koyabilme ve yaratıcı fikirler geliştirebilme olarak tanımlanabilir.

Ülkelerin kalkınma planları ve bu yolla çizdiği hedefler o ülkelerin gelişmişlik durumunu göstermektedir (Akça, Şahan ve Tural, 2017). 2013 yılında yayınlanan “Onuncu Kalkınma Planı”nın eğitim kısmının amaç ve hedef olarak belirlediği temel istekler; düşünme yeteneği gelişmiş çevresini algılayabilen, karşısına çıkan problemlere çözüm üretebilen, demokrasiyi hayatın merkezine alan, paylaşmayı bilen, diyalog kurabilen, özgüveni gelişmiş, hayatında yeniliğe açık olan, teknolojiyi kullanabilen, üretime yatkın, çağın gerektirdiği bütün becerileri özümsemiş kişiler yetiştirmek temel amaçtır.

Yaşam boyu öğrenen öğretmen olmak yaşam boyu öğrenme terimi, demokrasi ihtiyacını, fırsat eşitliğini somutlaştırmayı amaçlamaktadır (Dhaliwal, 2015). Yaşam boyu öğrenme bireyin büyümesi gelişmesi ve olgunlaşması gibi doğal bir süreçler bütünüdür (Erdoğan ve Arsal, 2016).

Yaşam boyu öğrenmenin tanımıyla ilgili farklı farklı görüşler vardır. Bunlardan bazılarının değinmek gerekirse;

Yaşam boyu Jarvis’in tanımına göre hem bireysel hem de kurumsal öğrenmeye denir. Yaşam boyu öğrenme kavramının kapsamına ise örgün öğrenme ve yaygın öğrenme, mesleki eğitim, teknik eğitim, hizmet içi ve hizmet dışı eğitim ve öğrenimler girmektedir (Jarvis, 2004, akt; Yaman, 2014). Yaşam boyu öğrenme kavramı; tüm bireylerin gereksinim duydukları eğitimi, imkanlarının el elverdiği oranda ve elbette gereksinim duydukları

herhangi bir zamanda verebilme hedefinde olan eğitim yaklaşımı olarak tanımlamıştır (Demirel, 2010).

Avrupa Konseyi ise; yaşam boyu öğrenme, okula başlamadan önce başlayan ve yaşlılığa kadar devam eden öğrenme süreçlerinin tümünü kapsamaktadır, diyerek bu kavramı açıklamıştır.

2.1.1. Yaşam Boyu Öğrenmenin Özellikleri

Görüldüğü üzere yaşam boyu öğrenme kavramının anlamına dair farklı görüşler vardır. Yaşam boyu öğrenmenin tanım ve yorumlarına bakıldığında birçok ortak nokta dikkati çekmektedir. Bunlar şu şekilde özetlenebilir (DPT Özel İhtisas Komisyon Raporu,2001):

- Eğitim ve öğretimin öneminin kavraması,
- Bireylerin cinsiyet, yaş, yaptığı meslekteki konumu fark etmeksizin eğitim hizmetlerinden faydalanmasının sağlanması,
- Eğitim – öğretimin sadece bu kurumlarda devam eden bir faaliyet olmadığı ve diğer öğrenmelerin de önemli olduğu fikrinin benimsenmesi,
- Yaşam boyu öğrenme, öğrenme süreci boyunca farklı ve çeşitli yöntemler kullanması ve bu yöntemlerin yaşam boyu öğrenmeyi geleneksel öğrenmeden ayıran en önemli özelliği olması,
- Öğrenmenin her bireyin şahsi özelliklerine göre dizaynının oluşturulması,
- Geleneksel öğrenme kavramına göre yaşam boyu öğrenmenin bir seçenek olarak oluşturulması.

Yaşam boyu öğrenme özellikle geleneksel öğrenme sistemlerini alt üst ederek modern ve çağdaş bir eğitim öğretim programının ortasında bulunan vazgeçilmez bir unsurdur. Bundan dolayı yaşam boyu öğrenme ile geleneksel öğrenme arasında birçok fark vardır. Bu doğrultuda yaşam boyu öğrenme kavramı için, geleneksel öğrenmenin tamamen zıttı bir olgu olduğu söylenebilir.

Geleneksel öğrenme ile yaşam boyu öğrenmenin temel nitelikleri şu şekildedir:

Tablo 1. Geleneksel Öğrenme ve Yaşam Boyu Öğrenmenin Özellikleri

<i>Geleneksel Öğrenme</i>	<i>Yaşam Boyu Öğrenme</i>
Bilgi eğitimciler tarafından ortaya koyulur.	Bilginin kaynağına ulaşmak için eğitimciler kılavuzluk yapar.
Öğrenci öğretmenden bilgi alır ve kabul eder. Öğrenciler kendi kendine çalışır.	İnsanlar yaparak öğrenir. Bireyler bilgileri grup içerisinde birbirlerinden öğrenir.
Öğrencilerin öğrenmelerinin bir üst noktasına çıkabilmeleri için uygun yerde olup olmadıklarını ortaya koyabilmek adına çeşitli yazılı sınavlar veya testler uygulanır.	Değerlendirme, gelecekteki öğrenmelere yol göstermek ve öğrenme stratejilerine rehberlik etmek için yapılır.
Öğrencilerin hepsi birbirinin aynı etkinlikleri yaparlar.	Eğitimciler bireyselleştirilmiş öğrenme planları geliştirir.
Öğretmenler geçici hizmet içi eğitimlere katılır ve hizmet öncesi eğitim alırlar.	Öğretmenler hayatları boyunca öğrenme eylemini sürdüren bireylerdir ve gerek görevlerine başlamadan önce gerekse mesleklerini ideme ettirdikleri sürece, görevleri doğrultusundaki gelişimleri sürekliliğini devam ettirir.
Öğrencilerden iyi olanlar belirlenir ve bunların eğitim-öğretimlerini devam ettirmelerine izin verilir.	Bireyler yaşamları boyunca öğrenme olanaklarına ulaşırlar.

(World Bank,2003)

Bireylerin yaşam boyu öğrenmede sahip olması gereken özellikler Epçayan'a (2013) göre aşağıda görülmektedir;

- Kendini kontrol edebilmeli ve öğrenme sürecini kontrol altında tutmalı,
- Sorumluluk sahibi olabilmeli, yenilik ve değişikliklere uyum sağlayabilmeli ve açık olmalı,
- Düşünme becerilerini etkin bir biçimde kullanarak problemle karşısında çözüm üretebilmeli,
- Çevresindeki bireylerle diyalogunu bilgi alma temelinde kurabilmeli,
- Öğrenme temelinde bilgi teknolojilerinden faal bir şekilde yararlanabilmeli,
- Şahsi kabiliyetlerini ortaya koyabilmesini ve kendini gerçekleştirebilmesini sağlayacak iş sahalarında istihdam edilerek, ülkenin iktisadına katkı verebilmesine imkan verilmelidir.

Akkoyunlu'nun (2008) yaptığı başka bir çalışmada ise yaşam boyu öğrenen kişinin nitelikleri;

- Merak eden,
- Yeni gelişmeleri takip eden,
- Bilgi okuryazarı olan,

- Öğrenme becerilerine sahip bireyler olarak yer almaktadır.

2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Boyutları

Yaşam boyu öğrenme, ülkemizde ve dünyada ele alınmış olup çeşitli sunum biçimleriyle ortaya konulmuştur (Budak, 2009). Yaşam boyu öğrenmenin yöntem, teknik ve kapsadığı alanlar şu şekilde özetlenebilir (DPT, 2001);

1. Küçük yaşlardan itibaren bireylerin hayatlarının belli noktalarında ihtiyaç duyulan özelliklerin, bireylere kazandırılması ve düzenli olarak güncel tutulması
2. Tüm öğrenme çeşitleri, yöntem ve tekniklerinin kullanımının sağlanması
3. Özellikle üniversite öncesi eğitimde yaşam boyu öğrenmenin kullanımına öncelik verilmesi
4. Eğitim ortamı ve yaşamın arasında mantıklı bir ilişkinin sağlanmış olması
5. Her yaşta bireyin öğrenmeye olan ilgisinin canlı tutulması

Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen, aşağıda belirtilen yaşam boyu öğrenmeye dair öncelikli altı başlığın yukarıda tanımlanmış olan maddelerle alakalı araştırmaların ortaya konulmasına ortam sağlar nitelikte ve onlarla tutarlı olduğu gözlenmektedir. Boyutlara bakacak olursak;

1. **Çoklu katılım:** Uluslararası ülkelerin yaşam boyu öğrenmeyi etkin hale getirip devamını sağlamak adına işbirliği yapması,
2. **Bilgi ve İletişim Teknolojilerini kullanarak öğrenme:** Günümüz dünyasında bilginin hızına yetişebilmek amacı ile, bilgiyi bulabilecek ve bilgiye sahip olabilmeyi sağlayacak alternatifler için bireylerin eğitilmesi,
3. **Kaynakların yeterli kılınması:** Kaynakların tüm bireylere yetebilecek şekilde oluşturulması, eşit ve efektif olarak kullanılabilmesine imkan tanınması,
4. **Öğrenme ortamlarına erişimde kolaylık sağlanması:** Tüm birey ve toplumun, tüm ortam ve şartlarda bilgiye ulaşabilmesinin mümkün hale getirilmesi,

5. **Öğrenme kültürü yaratılması:**Öğrenmenin bir kültür haline getirilebilmesi için, bu olgunun hayat tarzına dönüştürülmesi,
6. **Öğrenme düzeyini belirleyici ölçütler takımı oluşturulması:**Öğrenmenin niteliğini arttırmak amacı ile, bunu ölçebilecek çeşitli ölçütlerin oluşturulması ve kullanılması şeklinde öngörülmüştür.

Yaşam boyu öğrenmenin ilgili olduğu alanlara yönelik beş boyutun gerekli açıklamaları sağladığı görülmektedir.

2.1.3. Yaşam Boyu Öğrenmenin Kalkınmadaki Yeri

Yaşam Boyu Öğrenme özellikle geçtiğimiz birkaç senede kalkınmanın temel unsurlarından biri olarak görülmüştür. Ülkemizin Onuncu Kalkınma Planı' nda (2014-2018) eğitim başlığı altında üzerinde durduğu bir hususta yaşam boyu öğrenmedir.

Okul öncesi eğitimin daha yaygın bir hale getirilmesi başlıca hedefler içerisine alınmıştır. Gelişmekte olanbuçağa uyum sağlayabilmek amacıyla; çalışma dünyası ve elbette ki eğitim birbirine entegre olmuş bi şekilde, bilgi dünyası ve bireylerin birbirleri ile bağlantıda olmasını sağlayan teknolojik gelişmelerin ışığında maharet ve bilgi sahibi olma süreci üzerinde durulmuştur(Kalkınma Bakanlığı, 2014:31). Bireylerin gelişimi açısından sporun ve sanatın eğitim içerisindeki önemi vurgulanmıştır. Her bireyin hem değerli hem de farklıdır. Bu anlayıştan yola çıkarak bireylerde bulunan farklı özelliklerin sürecine olumlu olarak aksedilmesi gerektiği üzerinde durulan bir konudur (Kalkınma Bakanlığı, 2014:34). Yaşam boyu öğrenmenin özellikle rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesi için bütçeden pay ayrılması konusuna dikkat çekilmiştir. Uzaktan eğitim ve mobil öğrenme, teknolojinin gelişmesi ve dönüşmesi ile toplumun eğitimi konusunda önemli bir yer tutmuştur. Bu doğrultuda hedeflere bu iki konu da dahil edilmiştir.

2.2. Yetişkin Eğitimi

Halk eğitimi, “yetişkin eğitimi” , “yaygın eğitim”, “toplum eğitimi” gibifarklı kavramlar ile de ifade edilen ve eyleme dökülen, eğitim yaşını geçmiş veya okul içerisinde eğitimini sürdürmeyen/sürdüremeyen bireylere yönelik olarak örgütlü ve sistemli eğitim gayesi olarak tanımlanır(Geray, 2002; akt: Türkoğlu ve Uça, 2011). “ Halk eğitimi” , “yetişkin eğitimi”, “toplum eğitimi” , “yaşam boyu eğitim” kavramları aynı zamanda yaygın eğitim kavramıyla bir arada kullanılmaktadır. Ülkemize baktığımızda ise, yaygın

eğitim ya da halk eğitimi olgularının daha çok tercih edildiğini görmekteyiz(Geray, 2002; akt: Türkoğlu ve Ua, 2011).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan Yaygın Eğitim Kurumları yönetmeliğinin 4. Maddesi' nde yer verilen tanımlamaya bakacak olursakhalk eğitimi; örgün eğitimin herhangi bir basamağında bulunan, hiçbir Şekilde bu basamaklarda yer almamıŐ olan veya yine bu basamakların herhangi birinden mezun olan öğrencilere, gerek duyulan bilgi ve tutumları öğretme amacı ile örgün eğitimin içerisinde olan veya hiçbir basamağında bulunmayan bireylerin kabiliyet, istek ve ilgi duydukları alanları da göz önünde bulundurarak iktisadi, kültürel ve toplumsal bakımlardan ilerleyip gelişim göstermelerini sağlayan nitelikte,birçok düzey ve srelerde yaşamları boyunca gerçekleştirilen eğitim-ğretim-üretim -rehberlik-uygulama için gerekli olan etkinlik ve eylemlerin tümü olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2010).

Hayata hazırlık olarak görülen eğitim öğrenme sürecini kısır bir çemberin içine hapseder. İnsanlar gerçek hayat baŐladıktan sonra öğrenme ve eğitim süreçlerinin bittiğini düŐünür. Bu algının da yetişkin eğitiminin beli bir ön yargı etrafında dönmesini sağladığı, halk eğitiminin tamamen bu kısır döngüyü bozmak için olduğu görülmektedir (Lindeman, 1969).

MEB'in (2006),Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nde yer verildiği üzere halk eğitimi ile hedeflenen amaçlar; Anayasa'ya, Türk Millî Eğitimi' nin esas prensipleri ve genel misyonuna, Atatürk' ün ilke ve inkılaplarını rehber edinerek elerki, uluslararası hukuk ve insan haklarına mutabık ve birlik ile gerçekleŐtirilmesi hedefi ileplanlı kalkınma amaçları doğrultusunda toplumun gereksinim ve niteliklerine hitap ederek bireylere;

- a) Okuma ve yazmayı öğretmek kadar, eğitimlerinin eksik kalan herhangi bir basamağını eksiksiz olarak bitirebilmeleri amacıyla eğitim olanaklarını oluşturmak ve bunları daimi hale getirmek,
- b) Yaygın eğitimi yurt dışında, iki taraflı sözleşmeler ile olanakları mümkün hale getirerek ve bilişim teknolojisinden yararlanarak yaygın hale getirmek, Türk Cumhuriyetleri ve topluluklarına hitap eden programlar oluşturup eyleme sokmak,
- c) Ulusal boyutta bir bütün olmayı güçlü hale getiren ve ayrıca vatandaşlık mesuliyetlerinin farkında olarak yerine getirilmesine imkan veren, elerkinin

zeminini sağlamlaştıran, bireylerin kişilik, fikir ve elbette ki kabiliyetlerini inkişaf ettirici biçimde eğitime dair faaliyetleri düzenlemek,

- d) İçinde yaşadığımız yüzyılın gelişim için önkoşul olarak sunduğu ilmi, iktisadi, içtimai, kültürel ve teknolojik gelişmelerle entegrasyonlarını mümkün hale getiren eğitim olanakları oluşturmak,
- e) Toplumun ilerlemesinde gerek lokal gerekse özel imkanlar eyleme sokularak, toplumsal ilerlemeye katkıda bulunacak projelerde halkın etkin bir şekilde yer almasına katkıda bulunacak imkanları oluşturmak,
- f) Hizmet ve üretim alanlarında en son teknolojilerin tanıtılmasına, yeni oluşan hizmet olanlarının niteliklerinin arttırılmasına, mesleklerini icra edemeyen veya şu an sahip oldukları meslekten farklı bir meslekte devam etmeyi isteyenlerin, istekleri doğrultusundaki mesleklerde çalışabilmelerini sağlayan ve yaşam kalitelerini üst düzeye taşıyacak olan yeterliliklerin kazandırılmasında etkin bir şekilde yer almak,
- g) Ulusal kalkınmayı sağlayıcı ve halka hitap eden yeniliklerin hedeflenen noktaya gelebilmesi amacıyla çeşitli eğitim faaliyetleri düzenleyerek bu faaliyetlerde etkin bir şekilde yer almak,
- h) Sahip oldukları mesleklerde, uygun mesleki eğitim verebilmenin yanı sıra, farklı diğer mesleklerde de kişilerin kendilerini nitelikli hale getirebilmelerine katkıda bulunacak maharet ve bilgileri kazandırabilme olanağı oluşturmak,
- i) Ulusal değerlere sahip çıkıldığı kadar, bu değerlerin çeşitli dünya halklarına da açık bir şekilde niteliklerinin arttırılması ve yaygın hale getirilmesinde yer almak,
- j) Ekonomik sebeplerden dolayı hızlı bir şekilde köyden şehire gerçekteşen göçlerde bireylerin şehir kültürüne ve yapısına adapte olabilmelerini sağlamak amacı ile çeşitli eğitimler vermek,
- k) Toplumsal hayatı birlik içerisinde sağlık bir şekilde, dayanışma içerisinde ve yardımlaşarak, bir arada gelişip ilerlemeye yönelik nitelikler oluşturup bunları eyleme dökmek,
- l) Türk dilinin düzgün, ilkelerine göre ve müessir olarak bireylere öncelikle

öğretilmesi, sonrasında kullanılması, son olarak da yaygın hale getirilmesi amacı ile gerek yurt içerisinde gerekse yurt dışında iki taraflı sözleşmeler ile öğretip programları oluşturup, uygulanmasını sağlamak,

- m) Sanayinin ihtiyaç duyduğu elemanların yetiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla gerek teknik gerekse mesleki açıdan yeterli, aşamalı ve kısa süren eğitimler vermek,
- n) Eğitim-öğretim, pazarlama, üretim, istihdam ve örgütleme hitap eden etkinlikleri bölge gereksinim ve niteliklere göre oluşturmak,
- o) Üretim dışındaki zamanlarını nitelikli hale getirecek çeşitli alışkanlıklara sahip olmalarını sağlayacak becerileri kazanıp ve ilerletecekleri olanakları oluşturmak,
- p) Toplum sağlığının yüksek düzeyde tutulabilmesi, toplumun korunması, sağlıklı ve nitelikli beslenme alışkanlıklarının kazandırılması, ailelerin planlı bir şekilde oluşturulması ve idame ettirilmesinin yanı sıra nitelikli bir üreten ve sorumluluk içerisinde tüketen bireyler olabilmelerine sağlayacak olan özellikleri edinebilmelerini sağlayan çeşitli kuruluşlar ve alan uzmanları ile birlikte eğitimler vermek,
- q) Özel eğitimi zorunlu kılan durumlarda; kişilerin gelişimsel niteliklerine hitap eden becerilerini göz önünde bulundurarak, eğitimlerini tamamlamalarını sağlayacak nitelik ve bilgilere sahip olabilecekleri olanakları oluşturmaktır

Tüm bu maddelerde görüldüğü üzere yaşam boyu öğrenmeye dair yeterliliklerin, Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaygın eğitimde amaçladığı özelliklerle örtüşmektedir. Bu olgunun en temelini baktığımızda; ele alınan özelliklerin eyleme geçirilmesinin, bu özellikleri kazanmış ve kazandırabilecek yeterlilikteki öğretmenlerle olabileceği düşünülmektedir.

2.3. Hizmet İçi Eğitim

Dünya devamlı gelişen ve değişen bir sürecin içindedir. Haliyle dünya gelişirken ve değişirken bu değişime ayak uyduramayan topluluklar geri kalamaya mahkum olmaktadır. Bu gelişimin en merkezinde de hiç şüphesiz eğitim yer almaktadır. Eğitimin gelişen dünya ile değişmesini ve çağa ayak uydurmasını sağlayan en önemli

faktör hizmet içi eğitimidir. Yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin birisi de” Öğrenmeyi Öğrenme” dir. Bireyler bunu çeşitli şekillerde yaparlar, melege başlamış bireyler hizmetiçi kurslarla öğrenmelerini tamamlarlar. Hizmet içi eğitim de bir öğrenme çalışmasıdır.

Dünyada takibinin güç olduğu bir gelişimle ilerleyen teknolojinin yanı sıra bilgi, tüm ülkelere ve dünya üzerinde yaşayan herbir bireye tesir etmekte, toplumsal kuruluşları sahip oldukları işlevlerin yanı sıra yapılarını da değiştirip geliştirmelerine mecbur bırakmaktadır. Fen, teknik ve bilişim teknolojilerinde ortaya konulan ilerlemeler, iletişim araç ve gereçleri, uluslararası ilişkilerin globalleşmesi gibi yeni olgular ile karşılaşan insanlar; aldıkları eğitimlerde, iş ve sosyal hayatlarında kazandıkları bilgileri devamlı yenilemek ve yeni bilgiler kazanmak, öğrenmek durumundadır. Bireylerin üretimde göz önüne aldıkları metotlar, mesleki şartlar, sahip oldukları meslekler ve örgütler süratle değişmektedir. Bu doğrultuda anlayış, algı ve bakış açıları da değişime uğramaktadır. Örgütlerdeki hızlı değişimlerden dolayı, insanların herhangi bir örgün eğitimi bitirdiğinde kazanmış olduğu bilgileri ve becerileri bir süre sonra yetersiz kalacaktır (Yıldız, 2015).

Hizmet içi eğitimler, ilk bakışta pahalı bir yatırım ve pahalı bir öğrenme süreci olarak görünür. Ama yapılan araştırmalar çok karlı bir eğitim olduğunu göstermektedir. Hizmet içi eğitim; kurumun verimliliğini artırır ve görev yapanlar arasındaki güveni pekiştirir (Dolanbay, 2014). Eğitimde hizmet içi eğitim ise, branşlarda öğretmenlerin güncel olmasını ve eğitim sürecine motive olmasını sağladığı düşünülmektedir. Bu çalışmada yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinden öğrenmeyi öğrenme ortamı olan hizmet içi eğitim ele alınmış olup öğretmenlerin hizmet içi eğitime bakış açıları da değerlendirilecektir.

2.4. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerine dair Türkiye’de ve Türkiye dışındaki ülkelerde ortaya konulan araştırmalara yer verilmiştir.

Akkoyunlu ve Kurbanoglu tarafından yapılan (2004), “Öğretmenlerin Bilgi Okuryazarlığı Öz-yeterlilik İnancı Üzerine Bir Çalışma” başlıklı çalışmada eğitimcilerin öz-yeterlilik inanç düzeyleri ve bilgi okur-yazarlıkları, branş, yaş, mezun olduğu okul ve çalıştığı kademe parametrelerin doğrultusunda pozitif yönde bir ilişkinin olup olmadığı araştırılmış öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı öz-yeterlilik inancı ortalamalarının az düzeyde olduğu sonucuna varmıştır.

Ülker'in (2009), "Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri" adlı çalışmada ilköğretim sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitime bakış açılarını araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda elde edilen bulgulara göre hizmet içi katılım genellikle gönüllü olmakla birlikte bazen gönülsüz gerçekleşmekte, hizmet içi eğitimler öğretmenlere göre yetersiz kalmakta olduğu belirtilmiştir.

Alpay'ın (2011), "İlk ve Ortaöğretim Öğretmenlerinin Davranış Alışkanlıkları ve İyi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Algıları" adlı çalışmada ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerin "iyi öğretmen" algılarına dair görüşleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin çalışmanın sonunda öğretmenlik mesleği psikolojisiyle alakalı kaynakları yeteri kadar okumamakta, ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretime, görev yaptıkları sürenin çok olduğu öğretmenlerin, görev yaptıkları sürenin daha az olan öğretmenlerin göre öğrencilerinin problemlerini olumlu yönde bir sonuca ulaştırma hususunda daha gayretli oldukları sonucunu belirtmiştir.

Şahin ve Arcagök tarafından yapılan (2014), "Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Düzeyinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı araştırmasında eğitimcilerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri farklı bazı parametreler (cinsiyet, branş, öğrenim durumu ve mesleki kıdem) üzerinden ele alınmıştır. Çalışma tamamlandığında eğitimcilerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin cinsiyet parametresine bağlı olarak farklılık göstermediği ancak mesleki kıdem, öğrenim durumu ve branş parametrelerinin üzerinde çalışılan olgu bakımından anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

Kılıç ve Ayvaz Tuncel'in (2014), "İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri" adlı çalışmasında ilköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin (Fen ve Teknolojileri, İngilizce, Sosyal Bilgiler, Türkçe ve Matematik) bireysel yöneticilik düzeylerini ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri tespit edilmiştir. Bu araştırmanın sonunda, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme düzeylerinde kıdem ve cinsiyetin herhangi bir etki oluşturmadığı belirlenmiş, kişisel olarak yenilenmelerinin üzerinde ise cinsiyet, kıdem ve branşın herhangi bir etki oluşturmadığını ortaya koymuştur. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve kişisel olarak yenilenme olgularının arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Yaman'ın (2014), Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelendiği araştırmasında öğretmenlerin yaşam boyu eğilimleri incelenmiştir. Araştırma tamamlandığında, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve cinsiyet ile yükseköğretim kurumu arasında anlamlı farklılık bulunmazken, öğrenim düzeyinin, branşın ve kıdemın yaşam boyu öğrenme eğiliminde anlamlı farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Araştırmada öğrenimleri lisans düzeyinde olan öğretmenlerin, lisansüstü olan öğretmenlere nazaran daha düşük yaşam boyu öğrenme eğilimleri olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerden güzel sanatlar alanında görevlerini sürdürenler, bu alandışında yer alan gruptan ve mesleklerini icra ettikleri süre 6-10 yıl olan öğretmenlerin diğer öğretmenlere nazaran daha üst düzeyde yaşam boyu öğrenme eğilimlerine sahiptir.

Poyraz'ın (2014), “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmelerini Etkileyen Faktörler İle Kurumları Tarafından Destekleme Algıları Arasındaki İlişki (Sakarya İli Örneği)” adlı araştırmasında ilköğretim kademesinde mesleklerini sürdüren öğretmenlerin okulları tarafından desteklenme algılarını incelemiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı, merak, kendini yönlendirme, bilgiye ulaşma ve denetleme ile yaşam boyu öğrenmelerinin çalıştıkları kurumlar tarafından destek görme algısıyla pozitif yönde bir ilişki olduğunu belirtmiştir.

Özçiftçi'nin (2014), ilkokulda görev yapan öğretmenler üzerinde yaptığı “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Eğitim Teknolojisi Standartına Yönelik Özyeterlilik İlişkisi” adlı araştırmasında, öğretmenlerin eğitim teknolojisi standartı ve yaşam boyu öğrenme eğilimleriyle alakalı olarak özyeterlilik yeterliliklerini ortaya koymuş ve bunları farklı parametreler doğrultusunda incelemiştir. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin görev yerleri, yaşları ve mesleki kıdemleri arasında yaşam boyu öğrenme eğilimleri çerçevesinde pozitif yönde bir ilişki bulunmadığı ancak cinsiyet değişkeni ile pozitif yönde bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur.

Demirel, Sadi ve Dağyar'ın (2015), “ Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliliklerinin İncelenmesi (Karaman İli Örneği)” adlı çalışmasında öğretmenlerin çeşitli değişkenlere göre yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin YBÖ yeterlilik düzeyleri ile okul türü cinsiyet, kıdem ve uzman oldukları alan doğrultusunda pozitif bir ilişki olmadığı fakat öğretmenlerin dijital yeterlilik düzeyleri mesleki kıdeme göre değiştiği bulunmuştur.

Kılıç'ın (2015), "İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri" adlı çalışmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ve yenilikçi olma düzeylerini ortaya koymak ve aralarında bir ilişki olup olmadığı belirtilmek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda cinsiyetin YBÖ eğilimi üzerinde etkili olduğu, 20 yıl üzeri mesleki kıdem süresi olan öğretmenlerin diğer kıdeme göre YBÖ eğilimin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Ayra'nın (2015), "Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlilik İnançları İle İlişkisi" başlıklı çalışmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ve mesleki öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde kitap okuma sıklığı, mesleği sevme durumu ve cinsiyet parametreleri doğrultusunda anlamlı fark görülmüş, branş, yaş, mesleki deneyim değişkenlere göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Kuzu ve Erten'in (2016), " Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilikleri" adlı araştırmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri cinsiyet, branş, hizmet süresi, yaş, öğrenim durumu, fakülte ve çalıştığı okul parametlerine göre belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın sonunda, hizmet süresi boyutunda anlamlı farklılık tespit edilirken, cinsiyet, branş, yaş, fakülte, öğrenim durumu ve çalıştığı okul durumunda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Ayaz'ın (2016) "Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Mardin İli Örneği)" adlı araştırmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini farklı parametreler doğrultusunda incelemiştir. Araştırmanın sonunda, öğretmenlerin sebat, motivasyon, öğrenmeyi düzeylerindeki yoksunluk, merak yoksunluğu boyutlarında yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin üst seviyede olduğu ortaya konulmuştur. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyet ve mesleki kıdem doğrultusunda anlamlı farklılık yokken, branş, öğrenimlerini yüksek lisansa yükseltme isteği, görev yaptığı okul, bireysel olarak mesleklerindeki gelişimlerine katkı sağlamak üzere kurs, seminer, sempozyum gibi çalışmalara yer alma isteğine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Araştırmaya göre; okul öncesi, ilköğretim ve ortaokulda mesleklerini sürdüren öğretmenlere nazaran lisede mesleklerini sürdüren öğretmenlerin alt düzeyde yaşam boyu öğrenme eğilimine sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Yılmaz'ın (2016), “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi” adlı araştırmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda öğrenim düzeyine, cinsiyete, görev yapılan okul türü ve mezun olunan fakülte doğrultusunda farklılık anlamlı bulunmamıştır. Ancak mesleki kıdeme göre farklılık anlamlı olmuştur. Araştırmaya göre 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri yüksektir.

Aykır'ın (2017), “Meslek Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri (Malatya Battalgazi İlçesi Örneği)” adlı çalışmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemiştir. Araştırmanın sonunda; cinsiyet, mesleki kıdem ve öğrenim düzeyi arasında anlamlı farklılık bulunmamış, değişkenlerin tüm düzeylerine göre olumlu görüşler ortaya çıkmıştır.

Özsoy'un (2017), ” Devlet Liselerinde Görev Yapan Öğretmenlerin Öz Yeterlilik İnançları İle Değişime Direnme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı araştırmasında devlet liselerinde görev yapan öğretmenlerin değişime direnme davranışları ile öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda değişime direnç davranışlarının öz yeterlilik alt boyutlarının birbiri ile olumsuz yönde ve zayıf ilişkide bulunduğu görülmüştür.

İleri'nin (2017), “ Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Faaliyetlerine Katılım Düzeyleri (Karşıyaka-Bayraklı Örnekleme)” adlı araştırmasında öğretmenlerin cinsiyet, kıdem, öğrenim düzeyi gibi değişkenler üzerinden yaşam boyu öğrenme eğilimleri ele almıştır. Çalışmanın sonunda ise yaşam boyu öğrenme eğilimleri üst seviyelerde olan öğretmenlerin, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi branşında olduğu anlaşılmıştır. Bu branştaki öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme düzeyleri veya yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında pozitif bir ilişki bulunmamıştır.

Tanatar'ın (2017), “Öğretmenlerin İş Değerleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı araştırmasında öğretmenlerin iş değerleri ve YBÖ eğilimlerinin birbirleri arasında bulunan ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin iş değerlerinden yaratıcılık ve zihinsel teşvik boyutunun yaşam boyu öğrenmenin sebat ve motivasyon boyutlarında pozitif yönde etkiye bulunduğu görülmüştür. Ekonomik faydalar ise olumsuz yönde etkilediği görülmüştür.

Altın' ın (2018), “Ortaöğretim Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi” adlı araştırmasında öğretmenlerin YBÖ eğilimlerini yine öğretmenlerin görüşleri değerlendirilerek incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda katılımcıların yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çalışma alanı, cinsiyet, mezun oldukları öğrenim kurumu, mesleki kıdem, görev yaptıkları okulun türü, mesleki kişisel ve gelişim dair kurs, seminer vb. çalışmalara yer alma isteği parametresi doğrultusunda anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Kabataş ve Karaoğlan Yılmaz'ın (2018), “ Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Tutumlarının Eğitim Teknolojileri Standartlarına Yönelik Öz-Yeterlilikleri Açısından Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme tutumları ve eğitim teknolojileri arasındaki ilişkiler araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda cinsiyet ve okul türü değişkenlerinde anlamlı bir farklılık bulunmazken hizmet içi eğitim alma durumuna, günlük ortalama internet kullanımına göre anlamlı farklılık olduğu ortaya konulmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesinde yararlanılan yöntemler hakkında açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma karma araştırma yöntemiyle oluşturulmuştur. Karma araştırma yöntemi, bilimsel çalışmalarda nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanılmasına dayanan araştırma yöntemidir (Tunalı, Gözü ve Özen, 2016).

Araştırmanın nicel verilere dayanan, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin ele alındığı tarama modelinde kurgulanmış betimsel bir çalışmadır. Tarama modeli belli grupların belli niteliklerini ortaya koymak için girdilerin elde edilmesidir (Büyüköztürk, Çakmak Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

Çalışmadaki nitel veriler ise maksimum çeşitlilik örnekleminin gerekliliklerine göre toplanmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleminde amaç oluşturulan örneklemden elde edilen bulgular doğrultusunda genel bir kanıya varmaktır (Yıldırım, 1999).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde Bartın ilinde devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Çalışma grubu öğretmenler arasından rastgele seçilen 20 öğretmen oluşturmaktadır.

3.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Bartın ilinde anaokulu, ilköğretim, ortaöğretim, lise kademelerinde görev yapmakta olan İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 2104 öğretmenden meydana gelmektedir. Araştırmanın örneklemi ise, bu öğretmenler arasından basit tesadüfi yöntemle seçilen 190 öğretmenden meydana gelmiştir. 190 öğretmenin 95'i devlet okullarında, 95'i özel okullarda mesleklerini sürdürmekte olan öğretmenlerden oluşmaktadır.

3.4.Verilerin Toplanması ve Ölçme Araçları

Uygulama öncesinde Bartın İl Milli eğitim Müdürlüğü' nden izin alınmış okullara gidilerek araştırmacı tarafından okul ortamında uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulamalar esnasında öğretmenler çalışmanın içeriği hakkında bilgilendirilmişve öğretmenlerden gönüllü olarak araştırmaya katılmaları talebinde bulunulmuştur. Veri toplama aracı olarak öğretmenler için geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu ve Yaman (2014) tarafından geliştirilen, gerekli izinler alınan “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” kullanılmıştır.

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Form öğretmenlerin cinsiyet, öğrenim düzeyi, mezun olunan yükseköğretim kurumu, alanı, öğretmenlik mesleğindeki kıdemi, çalışılan kurum tipi, öğretmenlik yapılan eğitim kademesi hakkında bilgi toplamayı amaçlayan sorulardan oluşmaktadır.

3.4.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

Araştırmanın kapsamı doğrultusunda, gerekli bilgileri edinmek amacıyla yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme soruları oluşturulmuştur. Soruların hazırlanma aşamasının öncesinde, literatür taraması yapılmış ve öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine dair önem arz eden kavramlar tespit edilmiştir. Gerçekleştirilen bu çalışmaların devamında; 6 sorudan oluşan, açık uçlu, yarı yapılandırılmış sorular hazırlanmıştır. Görüşme soruları 1 PDR uzmanı,1 eğitim yönetimi, 2 yaşam boyu öğrenme uzmanı görüşleri alınarak düzenlenmiş, uygulama öncesi kontrol ettirilmiştir.

3.4.3. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin hangi düzeyde olduğunu ortaya koymak için gerekli izinler alınmış olan Yaman' ın (2014) oluşturduğu “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” kullanılmıştır (Ek-2). Ölçek 29 maddeden meydana gelen beşli likert tipi derecelendirme ölçeği olup, “hiç katılmıyorum (1)”, “katılmıyorum (2)”, “kısmen katılıyorum (3)”, “katılıyorum (4)” ve “tamamen katılıyorum (5)”şıklarından meydana gelmektedir. Verilerin yüzde (%), frekans (f) ve aritmetik ortalama (X) analizleri yapılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .89'dur. Bu araştırmadaysa güvenilirlik katsayısının .97 olduğu ortaya konulmuştur. Ölçekten elde edilebilecek maksimum puan 145 iken, minimum puan ise 29' dur.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Analizi

Araştırmada ortaya konulan bulgular SPSS-22.0 paket programı ile incelenmiştir. Çalışmada öğretmenlerin kişisel bilgileri doğrultusunda ortaya konulmuş olan bulgular için frekans ve yüzde kullanılmıştır. Bulguların normal dağılım gösterip göstermediğini ortaya koyma amacıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri, bulguların analiz edilmesinden önce uygulanmıştır.

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği' ne ait Normallik testi sonuçları Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği' ne ait normallik testi sonuçları.

Ölçek	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik Değeri	df	Önem Düzeyi(p)	İstatistik Değeri	df	Önem Düzeyi(p)
Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği	,084	190	,003*	,967	190	,000*

*p<.05

Tablo 2' de görüldüğü üzere, ölçeğin toplam puanlarının normal dağılım göstermediği uygulanan analizler doğrultusunda ortaya konulmuştur (p<.05). Kruskal Wallis H-Testi ve Mann Whitney U testleri ise, ölçekteki grupların normal dağılım göstermemesi sebebi ile uygulanmıştır.

Çalışmada devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine dair toplam puanlarını bulma amacı ile betimsel istatistiksel tekniklerden yararlanılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarının cinsiyet ve çalışılan kurum türü doğrultusunda anlamlı fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla bahsedilen değişkenlerin her ikisinde de bağımsız iki kategori bulunmaktadır ve gruplar normal dağılım göstermemiştir. Bu nedenle analizden non-parametrik testlerden Mann Whitney U-Testi kullanılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarının öğrenim düzeyi, mezun olunan yükseköğretim kurumu, alan, öğretmenlik mesleğinde kıdem ve öğretmenlik yapılan eğitim kademesi bakımından anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyma amacı ile bağımsız üç ve daha fazla kategori bulunduğu ve gruplar normal dağılım göstermediği için non-parametrik testlerden Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır.

3.6. Araştırmaya Katılan Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Betimsel Özellikleri

Tablo 3' te çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete kategorisine dair dağılımı verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri.

Cinsiyet	Frekans(f)	Yüzde(%)
Kadın	121	63,7
Erkek	69	36,3
Toplam	190	100

Tablo 3'te de görüldüğü üzere öğretmenlerin 121' i(%63,7) kadın, 69' u (%36,3) erkektir.

Çalışmada yer alan öğretmenlerin öğrenim düzeylerine dair bilgileri Tablo 4' de dir.

Tablo 4. Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyleri.

Öğrenim Düzeyi	Frekans(f)	Yüzde(%)
Lisans	161	84,7
Yüksek Lisans	29	15,3
Toplam	190	100

Tablo 4' te çalışmadaki öğretmenlerin 161' inin (%84,7) lisans, 29' unun(%15,3) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Çalışmada yer alan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumuna göre dağılımı Tablo 5' dir.

Tablo 5. Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumları.

Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	Frekans(f)	Yüzde(%)
Eğitim Fakültesi	101	53,2
Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi	62	32,6
Diğer	27	14,2
Toplam	190	100

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, çalışmaya katılan öğretmenlerin 101'inin(%53,2) Eğitim Fakültesi'nden, 62'sinin(%32,6) Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi'nden ve 27'sinin(%14,2) Diğer fakültelerden mezun olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin alanları doğrultusunda dağılımı Tablo 6' da görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alanları.

Alan	Frekans(f)	Yüzde(%)
Fen-Matematik	50	26,3
Sosyal-Türkçe	44	23,2
Güzel Sanatlar	8	4,2
Yabancı Dil	26	13,7
Diğer	62	32,6
Toplam	190	100

Tablo 6 incelendiğinde çalışmada yer alan öğretmenlerin 50'sinin(%26,3) Fen-Matematik, 44'ünün (%23,2) Sosyal-Türkçe, 8'inin (%4,2) Güzel Sanatlar, 26'sının (%13,7) Yabancı Dil ve 62'sini (%32,6) diğer alanlarda görev yaptığı görülmektedir.

Çalışmada yer alan öğretmenlerin meslekteki kıdemleri doğrultusundaki veriler Tablo 7' de gösterilmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdemleri.

Mesleki Kıdem	Frekans(f)	Yüzde(%)
1-5 Yıl	70	36,8
6-10 Yıl	65	34,2
11-15 Yıl	28	14,7
16-20 Yıl	9	4,7
21+	18	9,5
Toplam	190	100

Tablo 7' ye bakıldığında çalışmada yer alan öğretmenlerin 70'inin (%36,8) 1-5 yıl, 65'inin (%34,2) 6-10 yıl, 28'inin (%14,7) 11-15 yıl, 9'unun (%4,7) 16-20 yıl ve 18'inin (%9,5) yıl kıdeme sahip olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları kurum tipi değişkeni doğrultusunda toplanan verilerin dağılımına Tablo 8' de yer verilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin çalıştıkları kurum tipi.

Çalışılan Kurum Tipi	Frekans(f)	Yüzde(%)
Devlet Okulu	94	49,5
Özel Okul	96	50,5
Toplam	190	100

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 94'ünün (%49,5) devlet okulunda ve 96'sının (%50,5) özel okulda görev yaptığı görülmektedir.

Çalışmada yer alan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesi doğrultusundaki dağılımı Tablo 9'da gösterilmektedir.

Tablo 9. Araştırmaya katılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesi.

Görev Yapılan Eğitim Kademesi	Frekans(f)	Yüzde(%)
Anaokulu	4	2,1
İlkokul	32	16,8
Ortaokul	68	35,8
Lise	86	45,3
Toplam	190	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 4'ünün (%2,1) anaokulu, 32'sinin (%16,) ilkokul, 68'inin (%35,8) ortaokul ve 86'sının (%45,3) lisede görev yaptığı görülmektedir.

3.6.1. Araştırmaya Katılan Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Betimsel Özellikleri

Araştırmada yer alan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri bağlamında dağılımı Tablo 10' da gösterilmiştir

Tablo 10. Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri.

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	64	68,1
Erkek	30	31,9
Toplam	94	100

Tablo 10 incelendiğinde çalışmada yer alan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 64'ünün (%68,1) kadın ve 30'unu (%31,9) erkek olduğu görülmektedir.

Araştırmada yer alan devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeylerini doğrultusunda ulaşılan veriler Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Araştırmaya katılan devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyleri.

Öğrenim Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Lisans	85	85,1
Yüksek Lisans	14	14,9
Toplam	94	100

Tablo 11 bakıldığında, çalışmada yer alan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 85'inin (%85,1) lisans ve 14'ünün (%14,9) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumu doğrultusunda dağılımı Tablo 12'de yer almaktadır.

Tablo 12. Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumları.

Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim Fakültesi	58	61,7
Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi	25	26,6
Diğer	11	11,7
Toplam	94	100

Tablo 12 incelendiğinde çalışmada yer alan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 58'inin (%61,7) Eğitim Fakültesi'nden, 25'inin (%26,6) Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi'nden ve 11'inin (%11,7) diğer fakültelerden mezun olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin alana göre dağılımı Tablo 13'de yer almaktadır.

Tablo 13. Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin alanları.

Alan	Frekans (f)	Yüzde (%)
Fen-Matematik	25	26,6
Sosyal-Türkçe	22	23,4
Güzel Sanatlar	4	4,3
Yabancı Dil	14	14,9
Diğer	29	30,9
Toplam	94	100

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 25'inin (%26,6) Fen-Matematik, 22'sinin (%23,4) Sosyal-Türkçe, 4'ünün (%4,3) Güzel Sanatlar, 14'ünün (%14,9) Yabancı Dil ve 29'unun (%30,9) diğer alanlarda görev yaptığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğindeki kıdemlerine göre dağılımı Tablo 14’de gösterilmektedir.

Tablo 14. Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğindeki kıdemleri.

Öğretmenlik Mesleğindeki Kıdem	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-5 Yıl	33	35,1
6-10 Yıl	33	35,1
11-15 Yıl	14	14,9
16-20 Yıl	4	4,3
21+	10	10,6
Toplam	94	100

Tablo 14 incelendiğinde çalışmada yer alan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 33’ünün (%35,1) 1-5 yıl, 33’ünün (%35,1) 6-10 yıl, 14’ünün (%14,9) 11-15 yıl, 4’ünün (%4,3) 16-20 yıl ve 10’unun (%10,6) 21 yıl ve üzeri öğretmenlik mesleğinde kıdeminin bulunduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı eğitim kademesi doğrultusunda elde edilen veriler Tablo 15’de görülmektedir.

Tablo 15. Araştırmaya katılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı eğitim kademesi.

Öğretmenlik Yapılan Eğitim Kademesi	Frekans(f)	Yüzde(%)
Anaokulu	2	2,1
İlkokul	15	16,0
Ortaokul	34	36,2
Lise	43	45,7
Toplam	94	100

Tablo 15 incelendiğinde araştırmada yer alan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 2’sinin (%2,1) anaokulu, 15’inin (%16,0) ilkokul, 34’ünün (34,2) ortaokul ve 43’ünün (%45,7) lise kademesinde öğretmenlik yaptığı görülmektedir.

3.6.2. Araştırmaya Katılan Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Betimsel Özellikleri

Bu çalışmada yer alan özel okul öğretmenlerinin cinsiyetlerine dair elde edilen verilerin dağılımı Tablo 16’da yer almaktadır.

Tablo 16. Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyetleri.

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	57	59,4
Erkek	39	40,6
Toplam	96	100

Tablo 16 incelendiğinde çalışmada yer alan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 57'sinin (%59,4) kadın ve 39'unun (%40,6) erkek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre dair dağılım Tablo 17'de yer almaktadır.

Tablo 17. Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyleri.

Öğrenim Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Lisans	81	84,4
Yüksek Lisans	15	15,6
Toplam	96	100

Tablo 17 incelendiğinde çalışmada yer alan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 81'inin (%84,4) lisans ve 15'inin (%15,6) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumlarına ilişkin dağılım Tablo 18'de gösterilmektedir.

Tablo 18. Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim kurumları.

Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim Fakültesi	43	44,8
Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi	37	38,5
Diğer	16	16,7
Toplam	96	100

Tablo 18 incelendiğinde çalışmada yer alan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 43'ünün (%44,8) Eğitim Fakültesi'nden, 37'sinin (%38,5) Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi'nden ve 16'sının (%16,7) diğer fakültelerden mezun olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada yer alan özel okul öğretmenlerinin alana göre dağılımı Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19. Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alanları.

Alan	Frekans (f)	Yüzde (%)
Fen-Matematik	25	26,0
Sosyal-Türkçe	22	22,9
Güzel Sanatlar	4	4,2
Yabancı Dil	12	12,5
Diğer	33	34,4
Toplam	96	100

Tablo 19 incelendiğinde araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 25'inin(%26,0) Fen-Matematik, 22' sinin(%22,9) Sosyal-Türkçe, 4' ünün(%4,2) Güzel Sanatlar, 12' sinin(%12,5) Yabancı Dil ve 33' ünün(%34,4) diğer alanlarda görev yaptığı görülmektedir.

Çalışmada görüşlerine başvuru özel okul öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğindeki kıdemlerine göre dağılımı Tablo 20' de gösterilmiştir.

Tablo 20. Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğindeki kıdemleri.

Öğretmenlik Mesleğindeki Kıdem	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-5 Yıl	37	38,5
6-10 Yıl	32	33,3
11-15 Yıl	14	14,6
16-20 Yıl	5	5,2
21+	8	8,3
Toplam	96	100

Tablo 20 incelendiğinde araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 37' sinin(%38,5) 1-5 yıl, 32' sinin (%33,3) 6-10 yıl, 14' ünün(%14,6) 11-15 yıl, 5' inin(%5,2) 16-20 yıl ve 8' inin(%8,3) 21 yıl ve üzeri öğretmenlik mesleğinde kıdeminin olduğu görülmektedir.

Araştırmada yer alan özel okullarda çalışan öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı eğitim kademesine ilişkin dağılım Tablo 21' de yer almaktadır.

Tablo 21. Araştırmaya katılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı eğitim kademesi.

Öğretmenlik Yapılan Eğitim Kademesi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Anaokulu	2	2,1
İlkokul	17	17,7
Ortaokul	34	35,4
Lise	43	44,8
Toplam	96	100

Tablo 21 incelendiğinde çalışmada yer alan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 2'sinin (%2,1) anaokulu, 17'sinin (%17,7) ilkokul, 34'ünün (%35,4) ortaokul ve 43'ünün (%44,8) lise kademesinde öğretmenlik yaptığı görülmektedir.

3.7. Görüşme Yapılan Devlet Okulları ve Özel Okullarda Çalışmakta Olan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

Bu bölümde yüz yüze görüşmeler yapılan öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler yer almaktadır.

Tablo 22. Görüşme yapılan devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin kişisel bilgilerine ilişkin veriler.

Katılımcıların Kişisel Bilgileri		f	%	
Cinsiyet	Kadın	7	35	
	Erkek	13	65	
Öğrenim Düzeyi	Lisans	17	85	
	Yüksek Lisans	3	15	
Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	Eğitim Fakültesi	16	80	
	Fen ve / veya Edebiyat Fakültesi	4	20	
Alan	Tarih Öğretmenliği	2	10	
	Türkçe Öğretmenliği	2	10	
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	2	10	
	Matematik Öğretmenliği	2	10	
	Anasınıfı Öğretmenliği	2	10	
	Sınıf Öğretmenliği	2	10	
	Kimya Öğretmenliği	2	10	
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	2	10	
	İngilizce Öğretmenliği	2	10	
	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	2	10	
	Öğretmenlik Mesleğinde Kıdem	1-5 Yıl	5	25
		6-10 Yıl	7	35
11-15 Yıl		4	20	
16-20 Yıl		2	10	
21+		2	10	
Çalışılan Kurum Tipi	Devlet Okulu	10	50	
	Özel Okul	10	50	
Öğretmenlik Yapılan Eğitim Kademesi	Anaokulu	2	10	
	İlkokul	2	10	
	Ortaokul	8	40	
	Lise	8	40	

Araştırmaya katılan 20 öğretmenden 7'si (%35) erkek, 13'ü (%65) kadındır. Öğretmenlerin öğrenim düzeyine bakıldığında 17'si (%85) lisans, 3'ü (%15) yüksek lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Mezun olunan yükseköğretim kurumuna bakıldığında 16'sı (%80) Eğitim Fakültesi, 4'ü (%20) Fen-Edebiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur. Branşlara bakıldığında 2' si (%10) Tarih, 2'si (%10) Türkçe, 2'si (%10) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2'si (%10) Matematik, 2'si (%10) Anasınıfı, 2' si (%10) Sınıf, 2'si (%10) Kimya, 2'si (%10) Fen Bilgisi, 2'i (%10) İngilizce ve 2'si (%10) Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenidir. Öğretmenlerin meslek kıdemlerine bakıldığında 5' inin (%25) 1-5 yıl, 7'sinin(%35) 6-10 yıl, 4'ünün (%20) 11-15 yıl, 2'sinin(%10) 16-20 yıl ve 2'sinin (%20) 21 yıl ve üzeri olduğu tespit edilmiştir. Çalıştıkları kurum tipine bakıldığında

10'unun (%50) devlet okulunda ve 10'unun (%50) özel okulda görev yaptığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin görev yaptığı eğitim kademeleri incelendiğinde 2'sinin (%10) anaokulu, 2'sinin (%10) ilkokul, 8'inin (%40) ortaokul ve 8'inin (%40) lisede görev yaptığı anlaşılmıştır.

Görüşme yapılan öğretmenlere kişisel bilgiler ve kodlar Tablo23a ve Tablo23b'de yer almaktadır.

Tablo 23a. Görüşme yapılan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin kodları ve kişisel bilgilerine ilişkin veriler.

DEVLET OKULUNDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLER										KİŞİSEL BİLGİLER	
K20D	K18D	K16D	K14D	K12D	K10D	K8D	K6D	K4D	K2D	CİNSİYET	ÖĞRENNİM DÜZEYİ
		✓			✓		✓	✓	✓	KADIN	
✓	✓		✓			✓				ERKEK	
										ÖNLİSANS	
	✓	✓			✓		✓	✓	✓	LİSANS	
			✓							YÜKSEK LİSANS	
										DOKTORA	
										EĞİTİM ENSTİTÜSÜ	MEZUN OLUNAN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU
✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	EĞİTİM FAKÜLTESİ	
			✓							FEN VE/VEYA EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
										DİĞER	
✓		✓				✓				FEN-MATEMATİK	ALAN
			✓					✓	✓	SOSYAL-TÜRKÇE	
										GÜZEL SANATLAR	
										YABANCI DİL	
										DİĞER	
	✓								✓	1-5 YIL	ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDEKİ KIDEM
										6-10 YIL	
										11-15 YIL	
										16-20 YIL	
										21+	
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	DEVLET OKULU	ÇALIŞILAN KURUM TİPİ
										ÖZEL OKUL	
					✓					ANAOKULU	
				✓						İLKOKUL	ÖĞRETMENLİK YAPILAN EĞİTİM KADEMESİ
	✓					✓		✓	✓	ORTAOKUL	
✓										LİSE	

Tablo 23b. Görüşme yapılan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin kodları ve kişisel bilgilerine ilişkin veriler.

ÖZEL OKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLER										KİŞİSEL BİLGİLER	
K19Ö	K17	K15Ö	K13Ö	K11Ö	K9Ö	K7Ö	K5Ö	K3Ö	K1Ö	CİNSİYET	ÖĞRENİM DÜZEYİ
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	KADIN	ÖNLİSANS
										ERKEK	LİSANS
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	YÜKSEKLİSANS	DOKTORA
										EĞİTİM ENSTİTÜSÜ	MEZUN OLUNAN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	EĞİTİM FAKÜLTESİ	
										FEN VE/VEYA EDEBİYAT FAKÜLTESİ	
										DİĞER	
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	FEN-MATEMATİK	ALAN
										SOSYAL-TÜRKÇE	
										GÜZEL SANATLAR	
	✓									YABANCI DİL	
										DİĞER	
✓	✓		✓		✓		✓	✓	✓	1-5 YIL	ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDEKİ KIDEM
										6-10 YIL	
		✓								11-15 YIL	
										16-20 YIL	
				✓		✓				21+	
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	DEVLET OKULU	ÇALIŞILAN KURUM TİPİ
										ÖZEL OKUL	
					✓					ANAOKULU	ÖĞRETMENLİK YAPILAN EĞİTİM KADEMESİ
	✓	✓		✓		✓		✓	✓	İLKOKUL	
✓										ORTAOKUL	
			✓				✓		✓	LİSE	

Tablo 23a, Tablo 23.b incelendiğinde araştırmaya katılan 20 öğretmenin cinsiyete göre dağılımı görülmektedir. Kadın olan ve devlet okulunda görev yapan öğretmenler K2D, K4D, K6D, K10D, K16D; kadın olan ve özel okullarda görev yapan öğretmenler K3Ö, K5Ö, K9Ö, K13Ö, K17Ö, K19Ö şeklindedir. Erkek olan ve devlet okullarında görev yapan öğretmenler K8D, K12D, K14D, K18D, K20D; erkek olan ve özel okullarda görev yapan öğretmenler ise K1Ö, K7Ö, K11Ö, K15Ö' dür.

Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine bakıldığında; devlet okullarında görev yapan ve lisans mezunu olan öğretmenler K2D, K4D, K6D, K8D, K10D, K14D, K16D, K18D, K20D; özel okullarda görev yapan ve lisans mezunu olan öğretmenler K3Ö, K5Ö, K7Ö, K9Ö, K13Ö, K15Ö, K17Ö olduğu görülmektedir. Devlet okulunda görev yapan ve yüksek lisans mezunu olan öğretmen K12D, özel okullarda görev yapan ve yüksek lisans mezunu olan öğretmenler K1Ö, K19Ö' dür.

Mezun olunan yükseköğretim kurumlarına göre dağılımları ise şu şekildedir; devlet okullarında görev yapan ve Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler K2D, K4D, K6D, K8D, K10D, K12D, K16D, K20D, özel okullarda görev yapan ve Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler K3Ö, K5Ö, K9Ö, K11Ö, K15Ö, K17Ö, K19Ö' dür. Devlet okulunda görev yapan ve Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmen K14D, özel okullarda görev yapan ve Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi mezunu olan öğretmen K1Ö, K7Ö, K13Ö şeklinde kodlanmış olan öğretmenlerdir.

Öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı alanlara göre dağılımına bakıldığında; devlet okullarında görev yapan ve Fen-Matematik alanından olan öğretmenlerin K8D, K16D, K20D; özel okullarda görev yapan ve Fen- Matematik alanından olan öğretmenler K7Ö, K15Ö, K19Ö; devlet okullarında görev yapan ve Sosyal-Türkçe alanından olan öğretmenlerin K2D, K4D, K14D, özel okullarda görev yapan ve Sosyal-Türkçe alanından olan öğretmenlerin K1Ö, K3Ö, K13Ö; devlet okullarında görev yapan ve Yabancı Dil alanından olan öğretmenlerin K18D, özel okulda görev yapan ve Yabancı Dil alanından olan öğretmenin K17Ö; devlet okullarında görev yapan ve diğer alanlardan olan öğretmenlerin K6D, K10D, K12D, özel okullarda görev yapan ve diğer alanlardan olan öğretmenlerin K5Ö, K9Ö, K11Ö olduğunu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğindeki kıdemlerine bakıldığında; devlet okullarında görev yapan ve 1-5 yıl kıdemi olan öğretmenlerin K4D,

K18D, özel okullarda görev yapan ve 1-5 yıl kıdemi olan öğretmenlerin K1Ö, K3Ö, K5Ö; devlet okullarında görev yapan ve 6-10 yıl kıdemi olan öğretmenlerin K10D, K12D, K16D, K20D, özel okullarda görev yapan ve 6-10 yıl kıdemi olan öğretmenlerin K9Ö, K13Ö, K17Ö, K19Ö; devlet okullarında görev yapan 11-15 yıl kıdemi olan öğretmenlerin K2D, K6D, özel okulda görev yapan ve 11-15 yıl kıdemi olan öğretmenlerin K15Ö; devlet okulunda görev yapan ve 16-20 yıl kıdemi olan öğretmenlerin K8D, K14D; özel okullarda görev yapan ve 21 yıl ve üzeri kıdemi olan öğretmenlerin K7Ö, K11Ö olduğu görülmektedir.

Görüşme yapılan öğretmenlerin çalıştıkları kurum tipine dağılımı; devlet okullarında görev yapan öğretmenler K2D, K4D, K6D, K8D, K10D, K12D, K12D, K14D, K16D, K18D, K20D; özel okullarda görev yapan öğretmenler K1Ö, K3Ö, K5Ö, K7Ö, K9Ö, K11Ö, K13Ö, K15Ö, K17Ö, K19Ö şeklindedir.

Öğretmenlerin öğretmenlik yaptıkları eğitim kademesine göre dağılımları incelendiğinde; anaokulunda öğretmen olup devlet okullarında görev yapan öğretmenin K10D ve özel okulda görev yapan katılımcının K11Ö; ilkokulda öğretmen olup devlet okulunda görev yapan öğretmenin K12D ve özel okulda görev yapan öğretmenin K11Ö; ortaokulda öğretmen olup devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin K4D, K8D, K16D, K18D ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin K3Ö, K7Ö, K15Ö, K17Ö; lisede öğretmen olup devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin K2D, K6D, K14D, K20D ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin K1Ö, K5Ö, K13Ö, K19Ö görülmektedir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Çalışmanın dördüncü bölümü olan bulgular bölümünde öğretmenlerin yaşa boyu öğrenme eğilimlerini ortaya koymak için veri toplama araçları ile ulaşılan bulgulara yer verilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda ulaşılan veriler ve belirlenen alt problemlere dair istatistiksel çözümlerden ortaya çıkan verilere de yer verilmiştir.

4.1. Devlet Okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Düzeyine İlişkin Bulgular

Aşağıda verilen Tablo 24’te öğretmenlerin ölçeklerden elde ettikleri puanların en yüksek, en düşük, standart sapma ve aritmetik ortalamalarına ilişkin değerler verilmiştir.

Tablo 24. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine ilişkin puanların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları.

	N	Min. Değer	Ölçek Orta Puanı	Max. Puan	X (Ortalama)	Ss
Ölçeğin Tümü	190	81	125	145	124,46	13,67

Tablo 24’de yer verilen veriler doğrultusunda öğretmenlerin yaşamları boyunca öğrenmeye eğilimlerin ele alındığı uygulamadan alınan en düşük puan 81, en yüksek puan 145 olarak tespit edilmiş, ölçek ortalamasının 124,46 olduğu anlaşılmıştır. Çalışmaya gönüllü olarak katılan tüm öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeğinden elde edilen puanlarının ortalaması ölçek orta puanı olan 125’ten düşük olduğundan dolayı tüm öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Mesleklerini devlet ve özel okullarında devam ettiren öğretmenlerin 29 sorunun yer aldığı ölçeğe vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgulara EK-1’de yer verilmiştir. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri yüzde, frekans ve aritmetik ortalamaları Ek 1 de yer almaktadır.

Sonuçlar yorumlanırken en yüksek puan olan 5 puandan, en düşük puan olan 1 puan çıkartılmış ($5-1=4$); elde edilen sonuç 5 derece olduğu için 5’e bölünmüş ($4/5=0,80$); bulunan bu değer, grup aralığı olarak belirlenerek en küçük değer olan 1’e eklenmiş ve grup aralıkları oluşturulmuştur ($1,00+0,80=1,80$; $1,80+0,80=2,60$; $2,60+0,80=3,40$; $3,40+0,80=4,20$; $4,20+0,80=5,00$). Bu durumda öğretmenlerin seçeneğe katılma düzeyinin

$\bar{x}$ (Aritmetik Ortalama) 1,00-1,79 olduğunda “hiç katılmıyorum”, 2,60-3,39 olduğunda “kısmen/orta katılıyorum”, 3,40-4,19 olduğunda “katılıyorum”, 4,20-5,00 olduğunda “tamamen katılıyorum” şeklinde yorumlanması uygun görülmüştür.

Soru 1. Öğretmenlere Göre Yeni Bilgi ve Becerileri Öğrenmenin Zorunlu İhtiyaç Olduğu

Öğretmenlerin yeni bilgi ve becerileri öğrenmeyi zorunlu ihtiyaç olarak görmesi ile ilgili bulgular Ek 1’de yer almış olup Ek1 incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %54,3’ünün, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %52,2’sinin bu görüşe katıldığı anlaşılmaktadır. Aritmetik ortalamalara bakıldığında ise; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ortalamasının $X= 4,35$, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4.39$ olduğu, her iki grup öğretmen için de yeni bilgi ve becerileri öğrenmek zorunlu bir ihtiyaç olduğu görüşüne tamamen katıldığı görülmektedir. Bu bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan katılımcıların tamamına yakını (%94,7) ve özel okullarda görev yapan katılımcıların tamamına yakını (%93,9) öğrenmenin kendileri için önemli olduğu görüşünü paylaşmaktadır.

Soru 2. Öğretmenlerin Kişisel Gelişimi Sağlayacak Kaynakları Araştırmaktan Keyif Alması

Öğretmenlerin kendi kişisel gelişimleri için kaynakları araştırmaktan keyif aldıkları görüşüne ilişkin veriler Ek 1’de görülmektedir. Ek 1 incelendiğinde devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %46,8’inin, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %53,1’inin bu görüşe katıldığı görülmektedir. Aritmetik ortalamaların ise devlet okulları öğretmenlerinde $X=4,34$ ve özel okul öğretmenlerinde $X= 4,41$ olduğu ve öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu görüşe tamamen katıldığı anlaşılmaktadır. Elde edilen veriler doğrultusunda, devlet okullarında mesleklerini devam ettiren katılımcıların tamamına yakınının (%90,4) ve özel okullarda mesleklerini devam ettiren katılımcıların tamamına yakınının (%96,9) kişisel gelişimlerini sağlayacak kaynakları araştırmaktan keyif aldığı görüşünde birleştiği görülmektedir.

Soru 3. Öğretmenlerin Meslekte Kendilerini Geliştirmek İçin Var Olan Bilgilerini Sürekli Güncellemesi

Öğretmenlerin kendilerini geliştirmek için bilgilerini sürekli güncelleme konusundaki görüşleri Ek 1’de görülmektedir. Ek 1 incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %50,0’ı ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %45,8’i tamamen katıldığını belirtmiştir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin aritmetik ortalaması $X=4,38$ iken, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin aritmetik ortalamasının $X=4,33$ olduğu görülmekte ve her iki kurumda görev yapan öğretmenlerin var olan bilgilerini sürekli güncelleyerek mesleklerinde kendilerini geliştirmek için kullandıkları görüşüne tamamen katıldıkları anlaşılmaktadır. Bu bulgular doğrultusunda, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%88,3) ile özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının (%87,5) mesleklerinde kendilerini geliştirmek için bilgilerini süreli güncelledikleri anlaşılmıştır.

Soru 4. Öğretmenlerin Kendi Alanları İle İlgili Bilimsel Gelişmeleri Takip Etmekten Zevk Alması

Öğretmenlerin branşlarıyla ilgili bilimsel gelişmeleri izlemekten keyif almaya ilişkin görüşlere ilişkin bulgular Ek 1’de görülmektedir. Ek1 incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %47,9’u ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %38,5’i bu görüşe tamamen katıldığını belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin bu görüşe ilişkin ölçekte verdikleri cevapların aritmetik ortalamalarına bakıldığında devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin aritmetik ortalamasının $X=3,35$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin aritmetik ortalamasının $X=3,32$ olduğunu görülmüş ve öğretmenlerin bu görüşe katıldığı anlaşılmıştır. Elde edilen bu verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin büyük bir bölümü (%88,3) ile özel okullarda görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu (%76), kendi ilgi alanlarıyla ilgili bilgi ve teknolojik değişimleri izlemekten keyif aldıkları anlaşılmaktadır.

Soru 5. Öğretmenlere Göre Entelektüel Bilgi Birikimine Sahip Birey Olarak Nitelendirilmeden Hoşlanma

Ek 1 incelendiğinde, kendilerini entelektüel bir birey olarak değerlendirilmekten hoşlanma ile ilgili görüşe; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %42,6’sı ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %41,7’si tamamen katıldığını belirtmiştir. Öğretmenlerin verdiği cevapların aritmetik ortalamaları incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin bu görüşe $X=4,24$ tamamen katıldığı ve özel okullarda görev

yapan öğretmenlerin $X=4,18$ katıldığı ortaya konulmaktadır. Bu bulgular doğrultusunda devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%83) ile özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%80,2), kendilerini üst düzey bilgiye sahip birey olarak görmekten hoşlandıkları söylenebilir.

Soru 6. Öğretmenlerin Yeni Bilgi ve Becerileri Dayanaklarıyla Öğrendikçe Özgüvenin Artması

Ek 1 incelendiğinde, yeni bilgi ve becerileri öğrendikçe özgüvenin arttığına ilişkin görüşe; devlet okullarında görev yapanların %57,4'ünün, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %47,9'unun tamamen katıldığı ortaya konmuştur. Verilerin aritmetik ortalamaları ele alındığında, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,48$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,37$ ortalama ile yeni bilgi ve becerileri dayanaklarıyla öğrendikçe özgüvenin arttığı görüşüne tamamen katıldıkları sonucu ortaya konulmuştur. Elde edilen bu bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%91,4) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%89,6) yeni bilgi ve becerileri dayanaklarıyla öğrendikçe özgüvenlerinin arttığı görülmektedir.

Soru 7. Öğretmenlerin Farklı Alanlarda Katıldıkları Etkinliklerin Mesleki Motivasyonlarını Artırması

Ek 1 incelendiğinde; öğretmenlerin, farklı alanlarda katıldıkları etkinliklerin mesleki motivasyonlarını arttırdığı ile ilgili görüşe devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %40,4'ü katıldığını; özel okullarda görev yapan öğretmenlerin de %41,7'si katıldığını belirtmiştir. Aritmetik ortalamalar incelediğinde ise devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,15$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,16$ ortalama ile farklı alanlarda katıldıkları etkinliklerin mesleki motivasyonu arttırdığına dair görüşe katıldığı görülmüştür. Bu bulgular, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%78,7) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%81,3) farklı alanlarda katıldıkları etkinliklerin mesleklerindeki motivasyonlarını arttırdığını göstermektedir.

Soru 8. Öğretmenlerin İlginç Buldukları Bilgilerin Kaynağını Araştırıp Çevresindeki İnsanlara ve Öğrencilere Aktarmaktan Keyif Alması

Öğretmelerin ilginç bulunan bilgilerin kaynağını araştırarak çevredeki insanlara ve öğrencilere iletmekten keyif almasına ilişkin bulgular Ek 1 de yer almaktadır. Ek 1 incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %58,5'i tamamen katıldığını ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %55,2'si tamamen katıldığını belirtmiştir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,51$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,46$ aritmetik ortalamayla bu görüşe tamamen katıldıkları görülmektedir. Buradan elde edilen verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%93,6) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%90,6) ilginç buldukları bilgilerin kaynaklarını araştırıp çevresindeki insanlara ve öğrencilerine aktarmaktan keyif aldıkları görüşünde birleştiklerini ortaya koymaktadır.

Soru 9. Öğretmenlerin Topluma ve Öğrencilere Mesleki Olarak Örnek Olmak Gerektiği Düşüncesinin Kendilerini Öğrenmeye Teşvik Etmesi

Ek 1 incelendiğinde, topluma ve öğrencilere örnek olmak gerektiği düşüncesinin kendilerini öğrenmeye teşvik etmesi görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %52,1'i ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %55,2'si tamamen katıldığını belirtmiştir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,47$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,48$ ortalama ile bu görüşe tamamen katıldıkları ortaya konmuştur. Bu veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının (%95,7) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının (%92,7) topluma ve öğrencilerine örnek olmaları gerektiği düşüncesinin kendilerini öğrenmeye teşvik ettiği görüşünde birleştiklerini göstermektedir.

Soru 10. Öğretmenlerin Yeni Bilgi ve Becerileri Kendi Yaşantıları İle İlişkilendirerek Öğrenmeye Çalışması

Ek 1 incelendiğinde, yeni bilgi ve becerileri öğrenirken kendi hayatları ile ilişkilendirme görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %42,6'sı ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %43,8'i tamamen katıldığını belirtmiştir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,31$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,32$ aritmetik ortalama ile bu görüşe tamamen katıldıkları görülmüştür. Bu bilgilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%89,4) ve özel okullarda

görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%88,6) yeni bilgi ve becerileri öğrenirken yaşamlarıyla ilişkilendirdikleri görüşünü ortaya koymaktadır.

Soru 11. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılmayı Meslekte Yeni Bilgi ve Becerileri Öğrenme Fırsatı Olarak Değerlendirmeleri

Ek 1 incelendiğinde, hizmet içi eğitim kurslarının yeni bilgi ve becerileri öğrenmek için fırsat olarak değerlendirme görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %41,5' i ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %37,5'i katıldığını belirtmiştir. Bu görüşe dair öğretmenlerin vermiş olduğu cevapların aritmetik ortalaması incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=3,87$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=3,80$ ortalama ile bu görüşe katıldıkları görülmektedir. Elde edilen veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu (%70,2) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin (%64,6) hizmet içi eğitim için verilen çeşitli kurslara katılmayı mesleklerinde yeni bilgileri öğrenmek için fırsat olarak değerlendirdikleri görüşünü paylaştıklarını göstermektedir.

Soru 12. Öğretmenlerin Öğrencilerin Sorduğu Soruları Cevaplanmadığında Bunu Öğrenme Fırsatı Olarak Değerlendirmeleri

Ek 1 incelendiğinde, öğretmenlerin öğrencilerinin sorularını cevaplayamadıklarında bunu yeni öğrenmeleri için fırsat olarak görme konusunda; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %56,4'ü, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %40,6'sı tamamen katıldığını belirtmiştir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,52$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,28$ ortalama ile bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir. Bu bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%95,8) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%89,6) öğrencilerinin sorduğu soruları cevaplayamadıklarında bunu yeni bir şey öğrenmek için fırsat olarak değerlendirdiklerini düşünmektedir.

Soru 13. Öğretmenlerin Kendilerini Daha İyi Tanımak İçin Kişisel Gelişimi Sağlayacak Etkinliklere Katılmaya Zaman Ayırması

Ek 1 incelendiğinde, kendilerini daha iyi tanımak için kişisel gelişime yönelik etkinliklere katılmak için zaman ayırma görüşüne; devlet okullarında görev yapan

öğretmenlerin%42,6'sı katıldığını belirtirken, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %35,4'ü katıldığını belirtmiştir. Bu görüşe ilişkin aritmetik ortalamaların, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerde $X=4,02$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerde $X= 3,97$ olduğu ve bu görüşe öğretmenlerin büyük çoğunluğunun katıldığı görülmüştür. Elde edilen veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu (%73,5) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yarıdan fazlasının (%68,7) kendisini daha iyi tanımak adına kişisel gelişimini sağlayacak etkinliklere katılmak için zaman ayırdıkları görüşünde olduklarını göstermektedir.

Soru 14. Öğretmenlerin Mesleki Açıdan Kendilerini Geliştireceğine İnanırları Bilimsel Dergi, Kitap Okumak İçin Zaman Ayırması

Ek 1 incelendiğinde, mesleki açıdan kendilerini geliştireceğini düşündükleri bilimsel dergi, kitap vb. okumaya zaman ayırma konusunda; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %54,3'ü ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %38,5'i tamamen katıldığını belirtmiştir. Bu görüşe dair aritmetik ortalamalar incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,41$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,21$ ortalamayla tamamen katıldığı görülmüştür. Bu verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%88,3) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğu(%83,3) mesleki açıdan kendilerini geliştireceğine inandığı bilimsel dergi kitap vb. okumak için zaman ayırdıklarını düşünmektedir.

Soru 15. Öğretmenlerin Öğrencilere Gelişen Teknolojiyi Kullanarak Ders Anlatmak İçin Çaba Göstermesi

Ek 1 incelendiğinde, öğrencilere ders anlatırken gelişen teknolojiyi kullanma ile ilgili görüşe; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %38,3'ü katılmakta ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %40,6'sı tamamen katılmaktadır. Bu görüşe, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,07$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,19$ aritmetik ortalama ile her iki grup öğretmen de katıldıkları görülmektedir. Elde edilen bu verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu (%73,4) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%79,1) öğrencilerine gelişen teknolojiyi kullanarak ders anlatmak için çaba gösterdikleri görüşündedir.

Soru 16. Öğretmenlerin İletişim ve Sosyal Becerileri Geliştirmek İçin Çaba Göstermesi

Ek 1 incelendiğinde, iletişim ve sosyal becerileri geliştirmeye çaba harcama görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %47,9'u, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %39,6'sı tamamen katılmaktadır. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,40$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,27$ ortalama ile bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir. Bu bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını (%92,6) ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%88,6) iletişim ve sosyal becerilerini geliştirmek için çaba gösterdikleri görüşünü paylaştıkları anlaşılmaktadır.

Soru 17. Öğretmenlerin Bir Konuyu Öğrencilere Aktarırken Yetersiz Kalındığında, Yeni Yöntem ve Teknikleri Geliştirme İçin Çaba Göstermeleri

Ek 1 incelendiğinde, bir konuyu aktarmakta yetersiz kaldıklarında yeni yöntem ve teknikler geliştirme görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %52,1'i, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %51,0'ı tamamen katıldığını belirtmiştir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,50$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,51$ ortalama ile bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir. Bu bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamının bir konuyu öğrencilerine aktarmakta yetersiz kaldıklarında başka yöntem ve teknikler geliştirmeye çalıştıkları görülmektedir.

Soru 18. Öğretmenlerin Derslerde Öğrencilere, Hayata Dair Başka Fikirler Verebilmek, Onları Topluma Kazandırmada Yardımcı Olmak İçin Yeni Bilgi ve Becerileri Öğretmeye Gayret Göstermesi

Ek 1 incelendiğinde, öğretmenlerin derslerde hayata dair başka fikirler verebilmek ve onları topluma kazandırmaya yardımcı olmak için yeni bilgi ve becerileri öğrenmeye çabalamaya ilişkin görüşe; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %45,7'si ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %51,0'ı tamamen katıldığını belirtmiştir. Aritmetik

ortalamlar incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,36$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,48$ ortalama ile bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir. Bu veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının derslerinde öğrencilerine, hayata dair başka fikirler verebilmek ve öğrencilerini topluma kazandırmaya yardımcı olmak için yeni bilgi ve becerileri öğrenmeye gayret gösterdikleri görüşünü paylaştıklarını göstermektedir.

Soru 19. Öğretmenlerin Kendi Kendine Öğrenmek İçin Hedefler Belirleme ve Hedeflerini Gerçekleştirmek İçin Çaba Göstermesi

Ek 1 incelendiğinde, öğretmenlerin kendi kendilerine öğrenme için hedefler belirleme ve hedefleri gerçekleştirmek için çaba göstermeye ilişkin görüşe; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %40,4'ü katıldığını belirtirken, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %45,8'i katıldığını belirtmiştir. Aritmetik ortalamlar incelendiğinde, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,16$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,10$ ortalama ile bu görüşe katıldığı görülmektedir. Elde edilen verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun kendi kendilerine öğrenmek için hedefler belirleyip, bu hedeflerini geliştirmek için çaba gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Soru 20. Öğretmenlerin İlgil Çeken Konularda, Öğrenme Sürecini Sistemli Bir Şekilde Yürütmeleri

Öğretmenlerin ilgi çeken konularda, öğrenme sürecini düzenli bir şekilde yürütme görüşlerine ilişkin bulgular Ek 1'de verilmiştir. Bu tablo incelendiğinde,; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %39,3'ü tamamen katıldığını belirtirken, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %53,1'i katıldığını belirtmiştir. Elde edilen bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,13$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,05$ aritmetik ortalama ile bu görüşe katıldığı görülmektedir. Bu veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun ilgilerini çeken konularda, öğrenme süreçlerini sistemli bir şekilde yürüttükleri görüşünü paylaştıklarını göstermektedir.

Soru 21. Öğretmenlerin Meslekteki Gelişimi Artırmak İçin, Sosyal Alanlarda Farklı Etkinliklere Katılması

Ek 1 incelendiğinde, mesleki gelişimi artırmak için, sosyal alanlarda farklı etkinliklere katılmaya ilişkin görüşe; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %38,3'ü katıldığını, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin ve %40,6' sını katıldığını belirtmiştir. Elde edilen bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=3,90$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=3,88$ aritmetik ortalama ile bu görüşe katıldığı görülmektedir. Bu verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yarısından fazlası mesleklerinde gelişimlerini arttırmak için sosyal alanlarda farklı etkinliklere katıldıkları görüşünü paylaşmaktadır.

Soru 22. Öğretmenlerin Gelişen Bilgi Toplumuna Ayak Uydurabilmek İçin Çaba Göstermeleri

Ek 1 incelendiğinde, gelişen bilgi toplumuna ayak uydurabilmek için çaba gösterme görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %43,6' sını katıldığını, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %52,1' i katıldığını belirtmiştir. Elde edilen bulgulara göre bu görüşe, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,17$ aritmetik ortalama ile katıldığı ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,21$ aritmetik ortalama ile tamamen katıldığı görülmektedir. Bu veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bölümünün gelişen bilgi toplumuna ayak uydurabilmek için çaba gösterdikleri görüşünü paylaştıklarını göstermektedir.

Soru 23. Öğretmenlerin Kendi İlgi ve İhtiyaçlarına Hitap Eden Öğrenme Olanaklarına Ulaşmak İçin Çaba Göstermesi

Ek 1 incelendiğinde, kendi ilgi ve ihtiyaçlarına hitap eden öğrenme olanaklarına ulaşmak için çaba gösterme görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %48,9'u özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %44,8'i tamamen katılmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,40$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,34$ aritmetik ortalama ile bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir. Elde edilen verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının kendi ilgi ve ihtiyaçlarına hitap eden öğrenme olanaklarına ulaşmak için çaba gösterdikleri görüşünde oldukları anlaşılmaktadır.

Soru 24. Öğretmenlerin Üniversite Eğitimi Bittikten Sonra, Mevcut Bilgi Birikimiyle Yetinmeyip Araştırma Yapmaya Çalışmaları

Ek 1 incelendiğinde, üniversite eğitiminden sonra, var olan bilgi birikimi ile yetinmeyip araştırma yapmaya görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %51,1' i, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %54,2' si tamamen katılmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,43$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,43$ aritmetik ortalama ile bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir. Bu bulgular, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bölümünün üniversite eğitimleri bittikten sonra mevcut bilgi birikimleriyle yetinmeyip araştırma yapmaya çalıştıkları görüşünde birleştiklerini göstermektedir.

Soru 25. Öğretmenlerin Kendini Geliştirmek İçin Teknolojik Gelişmeleri Takip Etmeleri

Ek 1 incelendiğinde, kendilerini geliştirmek için geleneksel yöntemler yerine teknolojik gelişmeleri takip etmeye çalışma görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %52,1'i, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %44,8'i tamamen katılmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,44$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,35$ aritmetik ortalama ile bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir. Elde edilen bu verilere göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının kendilerini geliştirmek için geleneksel yöntemlerin yeterli olmadığını düşündüklerinden teknolojik gelişmeleri takip etmeye çalıştıkları görüşünde oldukları görülmektedir.

Soru 26. Yeni Bir Şeyler Öğrenmenin Öğretmenlerin Her Zaman İlgiğini Çekmesi

Ek 1 incelendiğinde, yeni bir şeyler öğrenmenin devamlı ilgiğini çekme konusundaki görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %53,3'ü, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %54,2' si tamamen katılmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,50$ ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,50$ aritmetik ortalama ile bu görüşe katıldığı görülmektedir. Bu veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda

görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının yeni bir şeyler öğrenmenin her zaman ilgilerini çektiğini göstermektedir.

Soru 27. Öğretmenlerin Edinilen Bilgiyi Özel Amaç İçin Etkin Olarak Kullanabilmeleri

Ek 1 incelendiğinde, edindikleri bilgileri özel amaç için etkin kullanabilmeye yönelik görüşe; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %34,0'ı, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %28,1'i tamamen katıldığını belirtmiştir. Elde edilen bulgulara göre bu görüşe, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,23$ aritmetik ortalama ile tamamen katıldığı ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,17$ aritmetik ortalama ile katıldığı görülmektedir. Bu bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını edindiği bilgiyi özel amaç için etkin olarak kullanabildiğini düşünmektedir.

Soru 28. Öğretmenlerin Edinilen Bilginin Doğruluk, Güvenilirlik ve Güncelliği İle İlgili Kaynakları Araştırması

Ek 1 incelendiğinde, edindikleri bilgilerin doğru, güvenilir, güncel ve tarafsız olmasını belirlemek için ilgili kaynakları araştırma görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %57,4'ü, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %37,5'i tamamen katıldığını belirtmiştir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,53$, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,34$ aritmetik ortalama ile bu görüşe tamamen katıldıkları görülmektedir. Bu veriler, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakını edindiği bilginin doğruluğunu, güvenilirliğini, güncelliğini ve tarafsızlığını belirlemek için ilgili kaynakları araştırdıklarını göstermektedir.

Soru 29. Öğretmenlerin İhtiyacı Olan Bilgiyi Elde Etmenin Yollarını Bulmak İçin Çaba Göstermeleri

Ek 1 incelendiğinde, ihtiyaç duyulan bilgiyi elde etmek için çeşitli yollar bulmak için çabalama görüşüne; devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin %56,4'ü, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin %50,0'ı tamamen katıldığını belirtmiştir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin $X=4,52$, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin $X=4,48$ aritmetik ortalama ile bu görüşe tamamen katıldıkları görülmektedir. Elde edilen

bulgulara göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının ihtiyacı olan bilgiyi elde etmenin yollarını bulmak için çaba gösterdikleri görüşünü paylaştıklarını göstermektedir.

4.1.1. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Cinsiyete İlişkin Bulgular

Bu bölümde devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri cinsiyet değişkenine göre incelenmiş elde edilen bulgular Tablo 25’ de gösterilmiştir.

Tablo 25. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	121	99,22	12005,50	3724,500	,217
Erkek	69	88,98	6139,50		

Tablo 25’ e göre, devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($U=3724,500$ $p>.05$). Bu sonuca göre cinsiyetin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

4.1.2. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Çalışılan Kurum Tipine Ait Bulgular

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin çalıştıkları kurum tipi değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 26’ da gösterilmiştir.

Tablo 26. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin çalışılan kurum tipi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.

Çalışılan Kurum Tipi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Devlet Okulu	94	99,21	9326,00	4163,000	,357
Özel Okul	96	91,86	8819,00		

Tablo 26’ ya göre, devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde çalışılan kurum tipi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($U=4163,000$ $p>.05$). Bu sonuca göre çalışılan kurum tipinin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

4.1.3. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Öğrenim Düzeyine Ait Bulgular

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 27’ de gösterilmiştir.

Tablo 27. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.

Öğrenim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans	161	95,50	15375,00	2334,000	,999
Yüksek Lisans	29	95,52	2770,00		

Tablo 27’ ye göre devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($U=2334,000$ $p>.05$). Bu sonuca göre öğrenim düzeyinin öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

4.1.4. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumuna İlişkin Bulgular

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumları değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 28’ de gösterilmiştir.

Tablo 28. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p
Eğitim Fakültesi	101	105,99	2	10,858	,004
Fen ve/ veya Edebiyat Fakültesi	62	90,26			
Diğer	27	68,30			

Tablo 28’ e göre mezun olunan yükseköğretim kurumu araştırmada yer alan öğretmenlerin, yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir farklılık oluşturmuştur ($X^2_{(3)}=10,858$ $p<0.05$). Bu sonuca göre mezun oldukları yükseköğretim kurumlarının öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarının üzerinde etkisi olduğu söylenebilir. Bu farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi uygulanarak tüm etkiler için anlamlılık düzeyi 0.01 olarak kabul edilmiştir. Eğitim Fakültesi’ nden mezun olan

öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puaları ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur($U=836,500$ $p=0.02$). Mezun olduğu fakülte Eğitim Fakültesi olan öğretmenler Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi ve diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerden daha yüksek yaşam boyu öğrenme eğilimleri gösterdiği anlaşılmıştır.

4.1.5. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Alana İlişkin Bulgular

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alan değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 29' da gösterilmiştir.

Tablo 29. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alan değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Alan	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p
Fen-Matematik	50	99,52	4	3,073	,546
Sosyal-Türkçe	44	103,20			
Güzel Sanatlar	8	87,19			
Yabancı Dil	26	98,77			
Diğer	62	86,49			

Tablo 29' e göre devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde alan değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(4)}=3,073$ $p>.05$). Buna göre öğretmenlerin alanının, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanları üzerinde etkisi olmadığı ifade edilebilir.

4.1.6. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Mesleki Kıdeme İlişkin Bulgular

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 30' da gösterilmiştir.

Tablo 30. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Mesleki Kıdem	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p
1-5 Yıl	70	98,26	4	1,222	,874
6-10 Yıl	65	90,23			
11-15 Yıl	28	97,57			
16-20 Yıl	9	107,17			
21+	18	94,75			

Tablo 30' a göre devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık

bulunmamaktadır ($X^2_{(4)}=1,222$ $p>.05$). Buna göre öğretmenlerin mesleki kıdeminin, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanları üzerinde etkisi olmadığı ifade edilebilir.

4.1.7. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinde Öğretmenlik Yapılan Eğitim Kademesine İlişkin Bulgular

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 31’ de gösterilmiştir.

Tablo 31. Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Öğretmenlik Kademesi	Yapılan Eğitim	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	P
Anaokulu		4	89,75	3	3,824	,281
İlkokul		32	102,36			
Ortaokul		68	103,13			
Lise		86	87,18			

Tablo 31’e göre devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(3)}=3,824$ $p>.05$). Buna göre öğretmenlerin öğretmenlik yaptığı eğitim kademesinin, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanları üzerinde etkisi olmadığı ifade edilebilir.

4.2. Devlet Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Düzeylerine İlişkin Bulgular

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 32’ de gösterilmiştir.

Tablo 32. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	64	48,03	3074,00	926,00	,782
Erkek	30	46,37	1391,00		

Tablo 32’ye göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($U=926,000$ $p>.05$). Bu sonuca göre cinsiyetin devlet okullarında görev yapan

öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 33' de gösterilmiştir.

Tablo 33. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.

Öğrenim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans	80	47,01	3760,50	520,500	,675
Yüksek Lisans	14	50,32	704,50		

Tablo 33'e göre, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($U=520,500$ $p>.05$). Bu sonuca göre öğrenim düzeyinin devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 34' te gösterilmiştir.

Tablo 34. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p
Eğitim Fakültesi	58	52,60	2	6,141	,046
Fen ve/ veya Edebiyat Fakültesi	25	42,02			
Diğer	11	33,05			

Tablo 34' e göre mezun olunan yükseköğretim kurumu araştırmada yer alan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir farklılık oluşturmuştur ($X^2_{(3)}=6,141$ $p<.05$). Bu sonuca göre mezun oldukları yükseköğretim kurumlarının devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarının üzerinde etkisi olduğu söylenebilir. Bu farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi uygulanarak tüm etkiler için anlamlılık düzeyi 0.01 olarak kabul edilmiştir. Eğitim Fakültesi' nden mezun olan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanları ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U=189,000$ $p=,033$). Mezun olduğu fakülte Eğitim Fakültesi olan öğretmenler Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi ve diğer

fakültelerden mezun olan devlette görev yapan öğretmenlerden daha yüksek yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı elde etmiştir.

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin alana göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 35’de gösterilmiştir.

Tablo 35. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin alan değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Alan	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	P
Fen-Matematik	25	50,06	4	2,298	,681
Sosyal-Türkçe	22	53,18			
Güzel Sanatlar	4	40,25			
Yabancı Dil	14	42,64			
Diğer	29	44,33			

Tablo 35’ e göre özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde alan değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(5)}=2,298$ $p>.05$). Bu sonuca göre alanın devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdeme göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 36’ da gösterilmiştir.

Tablo 36. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Mesleki Kıdem	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	P
1-5 Yıl	33	47,26	4	5,334	,255
6-10 Yıl	33	45,77			
11-15 Yıl	14	47,68			
16-20 Yıl	4	77,25			
21+	10	41,85			

Tablo 36’ ya göre devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde alan değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(5)}=5,334$ $p>.05$). Bu sonuca göre mesleki kıdemin devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 37’de gösterilmiştir.

Tablo 37. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Öğretmenlik Yapılan Eğitim Kademesi	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Anaokulu	2	33,25	3	1,538	,673
İlkokul	15	47,10			
Ortaokul	34	51,38			
Lise	43	45,25			

Tablo 37' ye göre devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(4)}=1,538$ $p>.05$). Bu sonuca göre öğretmenlik yapılan eğitim kademesinin devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

4.3. Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Düzeylerine İlişkin Bulgular

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 38' de gösterilmiştir.

Tablo 38. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	57	51,52	2936,50	939,500	,199
Erkek	39	44,09	1719,50		

Tablo 38' e göre, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($U=939,500$ $p>.05$). Bu sonuca göre cinsiyetin özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyine göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 39' da gösterilmiştir.

Tablo 39. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre Mann Whitney U-Testi sonuçları.

Öğrenim Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans	81	49,01	3969,50	566,500	,679
Yüksek Lisans	15	45,77	686,50		

Tablo 39' a göre özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde öğrenim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($U=566,50$ $p>.05$). Bu sonuca göre öğrenim düzeyinin özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 40' da gösterilmiştir.

Tablo 40. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	P
Eğitim Fakültesi	43	53,57	2	5,068	,079
Fen ve/ veya Edebiyat Fakültesi	37	48,35			
Diğer	16	35,22			

Tablo 40' a göre mezun olunan yükseköğretim kurumu araştırmada yer alan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde anlamlı bir farklılık oluşturmuştur ($X^2_{(3)}=5,068$ $p<.05$). Bu sonuca göre mezun oldukları yükseköğretim kurumlarının özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarının üzerinde etkisi olduğu söylenebilir. Bu farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır. Bonferroni düzeltilmesi uygulanarak tüm etkiler için anlamlılık düzeyi 0.01 olarak kabul edilmiştir. Eğitim Fakültesi' nden mezun olan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanları ile diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($U=217,000$ $p=,030$). Mezun olduğu fakülte Eğitim Fakültesi olan öğretmenler Fen ve/veya Edebiyat Fakültesi ve diğer fakültelerden mezun olan özel okullarda görev yapan öğretmenlerden daha yüksek yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı elde etmiştir.

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alana göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 41' de gösterilmiştir.

Tablo 41. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin alan değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Alan	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	P
Fen-Matematik	25	49,82	4	2,284	,561
Sosyal-Türkçe	22	50,48			
Güzel Sanatlar	4	45,88			
Yabancı Dil	12	52,25			
Diğer	33	42,95			

Tablo 41' e göre özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde alan değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(5)}=2,284$ $p>.05$). Bu sonuca göre alanın özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdeme göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 42' de gösterilmiştir.

Tablo 42. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Mesleki Kıdem	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p
1-5 Yıl	37	51,59	4	2,609	,625
6-10 Yıl	32	45,05			
11-15 Yıl	14	49,54			
16-20 Yıl	5	34,70			
21+	8	54,81			

Tablo 42' ye göre özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(5)}=2,609$ $p>.05$). Bu sonuca göre mesleki kıdemin özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdeme göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri Tablo 43' de gösterilmiştir.

Tablo 43. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre Kruskal Wallis H Testi sonuçları.

Öğretmenlik Kademesi	Yapılan Eğitim	N	Sıra Ortalaması	Sd	X^2	p
Anaokulu		2	57,00	3	4,397	,222
İlkokul		17	55,88			
Ortaokul		34	52,49			
Lise		43	42,03			

Tablo 43' e göre özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde öğretmenlik yapılan eğitim kademesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($X^2_{(5)}=4,397$ $p>.05$). Bu sonuca göre öğretmenlik yapılan eğitim kademesinin özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanı üzerinde etkisinin olmadığı gözlemlenmiştir.

4.4. Devlet Okullar ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenler İle Yüz Yüze Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerle yüz yüze yapılan görüşmeler analiz edilmiştir. Araştırmanın yüz yüze yapılan bu bölümünde öğretmenlere kendini yenileme, hizmet içi eğitimlere katılma, branşta yeterli olup olmamanın mesleğe etkisi, özel okullarda öğretmen olmak ve devlet okullarında öğretmen olmak arasındaki farklar, görev yapılan okul türünün meslek gelişimine etkisi, hizmet yılının mesleki yeterliliğe etkisi ile ilgili sorular yöneltilmiş, analiz edilmiş, elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.4.1. Devlet Okulları İle Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerinin Kendilerini Mesleki Yönden Geliştirmeleri

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlere ve özel okulda görev yapan öğretmenlere ilk olarak branşlarında kendilerini yenilemek adına ne gibi çalışmalar yaptıkları, bu çalışmaların gerekçesinin ne olduğu sorulmuş, elde edilen bulgular analiz edilmiş ve Tablo 44'te yer almıştır.

Tablo 44. Devlet okullarında ve özel okulda görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmalar.

Yapılan Çalışmalar	N
Hizmet İçi Eğitime Katılma	20
Branşla İlgili Yayınları Takip Etme	4
Sempozyum ya da Konferanslara Katılma	2

Tablo 44 incelendiğinde hem özel okullar, hem de devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin kendilerini yenilemek adına çalışmalar yaptığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri analiz edildiğinde 20 öğretmenin tamamının kendilerini yenilemek ve geliştirmek adına hizmet içi eğitimlere katıldığı görülmüştür. 4 öğretmen branşlarıyla ilgili yayınları takip ettiğini belirtmiştir. 2 öğretmenin ise branşıyla ilgili sempozyumlara ya da konferanslara katıldığı tespit edilmiştir. Bununla ilgili olarak bir öğretmen;

“Branşımda kendimi yenilemek adına genellikle branşımdan dolayı yayınlanmakta olan aylık ya da haftalık dergiler var bunları alıp okumaya çalışıyorum. Zaten tarih biraz merak işi o yüzden bu branşta kendini yenilemek kaçınılmaz oluyor. Bunların dışında tabii ki müfredattaki yenilikleri sene başında kontrol ediyorum yeni eklenen konular varsa eğer bunlar için hazırlıklar yapıyorum. Bunlar da sene başında ve sonunda yapılan

seminerlerde zaten anlatılıyor(K1)” diyerek bu konuda düşüncelerini dile getirirken bir başka öğretmen;

“Öğrencilerin sorunlarıyla daha kolay başa çıkmaları için gelişim ve eğitim kitapları okuyorum. Hizmet içi eğitimlere katılıyorum (K5)”demektedir. Başka bir öğretmen ise;

“Bazı seminer ve konferanslar oluyor onlara katılıyorum fırsat buldukça. Eğitim kitapları okuyorum. Yıl içerisinde yapılan hizmet içi eğitimlere katılıyorum. Bu kadar. Kendini bir öğretmen olarak yenilemek önemli öğretmenliğin temelinde bu yatıyor (K12)” diyerek görüşlerini dile getirmiştir.Elde edilen bulgular sonucunda, devlet okullarında görev yapan öğretmenler de özel okulda görev yapan öğretmenlerin de branşlarında kendilerini yenilemek için çaba sarf ettikleri anlaşılmıştır. Ancak az sayıda öğretmen branşla ilgili yayınları takip ettiğini, sempozyum gibi toplantılara katıldığını belirtmiştir. Özel okulda görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmaların gerekçeleri Tablo 45’te görülmektedir.

Tablo 45. Özel okulda görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmaların gerekçeleri

Gerekçeler	N
İş Kaybetme Kaygısı	10

Tablo 45 incelendiğinde öğretmenlere kendilerini yenilemenin gerekçesi olarak 20 öğretmenden 10’unun işini kaybetme kaygısı ile kendilerini yenileme ve geliştirme gereği duyduğu tespit edilmiştir. İş kaybetme kaygısı yaşayan bu öğretmenlerin tamamı özel okullarda görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Bununla ilgili olarak bir öğretmen şunları ifade etmiştir:

“En başta tabii ki öğrencinin durumunu iyi yapmak olandan en üst boyutlara çekmek öğretmenin görevi diye düşünüyorum. Bunun en temeldeki şeyi ise öğretmenin iyi olmasıdır diye düşünüyorum. Bunun dışında tabii ki ben özel sektörde öğretmenlik yaptığım için bu olay biraz daha zorunluluğa giriyor aslında. Çünkü bizim çalıştığımız sektörde işinizin devamlılığı pamuk ipliğine bağlı. Sizle ilgili öğrencinin en ufak bir kötü intibaya bürünmesi sizi işinizden edebilir böyle durumların olmaması için öğrencinin getirdiği tüm soruları çözebilmek zorundasınız ve tabii ki her zaman çok iyi bir yeterlilikte olmak zorundasınız (K1)” diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Bir başka öğretmen ise;

“Malum tabi özel okulda çalışıyorum. Tabi ki her öğretmen devlet okulunda da çalışsa özel okulda da çalışsa yeterli olmalıdır. Ama özel okulda bu husus daha çok öne çıkıyor ki bence de çıkmalı zaten. Özel okullarda yönetimin bir öğretmenle bir sonraki sene devam edip etmeme kararında etkili olan faktörlerden biri olduğunu düşünüyorum.(K15)” diyerek görüşlerini belirtmiştir.

Bir diğer öğretmen ise kendini yenilemek adına yaptığı çalışmaların gerekçesi olarak şunları ifade ediyor;

“Sonuçta öğretmeniz ve öğretmen olmanın gereği öğrencilere en yeniyi en doğruyu aktarmak. Bu yüzden bizim temel amacımızı bu olarak görüyorum. Ama tabii ki işin bir de gerçek boyutu var. Öyle ki eğer öğrencinin dilinden anlamıyorsan sınıfa hakim olamıyorsan öğrenciye bazı konuları aktaramıyorsan hemen adın çıkıyor bu da meslekteki geleceğini etkiliyor(K3)” diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin işini kaybetme kaygısı ile kendilerini yenileme ve geliştirme gereği duyduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilere yeni bilgileri aktarmak, etkili sınıf yönetebilmek, meslekte kalıcı olabilmek için de kendilerini geliştirdikleri söylenebilir.Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmaların gerekçeleri sorulmuş elde edilen bulgular Tablo 46’da yer almıştır.

Tablo 46. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek adına yaptıkları çalışmaların gerekçeleri.

Gerekçeler	N
Öğrenciye Doğru Bilgi Aktarmak	3
Öğretmen Olmanın Temeli Olarak Görme	7

Tablo 46 incelendiğinde devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 3’ü bunun gerekçesi olarak öğrenciye doğru bilgiyi aktarmak olarak görürken 7’si ise öğretmenin kendini yetiştirmesi ve geliştirmesinin öğretmen olmanın temeli olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bununla ilgili olarak bir öğretmen;

“Sonuçta bir öğretmenim ve öğrencilere en doğrusunu en yenisini anlatmak zorundayım. (K4)” diyerek görüşlerini ifade etmektedir. Bir başka öğretmenise :

“Mesleğimde başarılı olabilmek ama tabi en önemlisi öğrencilerime faydalı olabilmek elbette(K16).” diyerek kendisini mesleğinde geliştirmesinin ve yenilemesinin temel sebebi olarak öğrencilere faydalı olabilmek olarak görmüştür. Bir diğer öğretmen ise şunları ifade etmiştir;

“Öğrencilerin başarısını arttırır. İyi öğretmen olarak adlandırılırsın haliyle, yani mesleğinde iyi olursun(K14).”diyerek görüşlerini dile getirmiştir. Elde eden veriler incelendiğinde devlet ve özel okulda görev yapan öğretmenlerin branşlarında kendilerini yenilemek için çaba sarf ettikleri anlaşılmıştır. Kendilerini nasıl geliştirdikleri konusunda ise az sayıda öğretmen branşla ilgili yayınları takip ettiği, sempozyum, konferans gibi toplantılara katıldığı görülmektedir. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin işini kaybetme kaygısı ile kendilerini yenileme ve geliştirme ihtiyacı duydukları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin öğrencilere yeni bilgileri aktarmak, etkili sınıf yönetebilmek, meslekte kalıcı olabilmek için de kendilerini geliştirdikleri söylenebilir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin bazıları öğrenciye doğru bilgiyi aktarmak, bazıları da kendilerini yetiştirme ve geliştirmenin öğretmenlik için önemli gördükleri tespit edilmiştir.

4.4.2. Devlet Okulları ile Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumları

Devlet okullarında ve özel okullardagörev yapan öğretmenlere hizmet içi eğitimlere katılma amaçları ve katıldıkları eğitimlerin neler olduğu sorulmuştur. Bulgular Tablo 47 de sunulmuştur.

Tablo 47. Devlet okullarında ve özel okulda görev yapan ve hizmet içi eğitime katılan öğretmenlere dair bilgiler.

Okul Türü	N
Devlet Okulu	10
Özel Okul	10

Tablo 47 incelendiğinde öğretmenlerin tamamının hizmet içi eğitimlere katıldığı anlaşılmaktadır. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin ise hem MEB’in hizmet içi eğitimlerine katıldığı hem de kendi okullarında yapılan hizmet içi eğitimlere katıldıkları görülmektedir.Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerden hizmet içi eğitimleri yararlı bulup bulmamalarına dair görüşleriTablo 48’de görülmektedir.

Tablo 48. Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerden hizmet içi eğitimleri yararlı bulup bulmamalarına dair görüşleri.

Görüşler	N
Yararlıdır	12
Yararsızdır	8

Tablo 48 incelendiğinde öğretmenlere hizmet içi eğitimlerin yararlı olup olmadığı sorulduğunda ise öğretmenlerin 8 kişi hizmet içi eğitimleri yararlı bulmazken 12 kişi de

hizmet içi eğitimleri yararlı bulmaktadır. Hizmet içi eğitime katılma amacı ile ilgili olarak bir öğretmen;

*“Hizmet içi eğitimlere katılma amacım aslında biraz zorunluluktan oluyor. Okulumuz her sene belirlediği 5-6 öğretmeni İstanbul’da yapılan hizmet içi eğitimlere gönderiyor. Eğer okul sizi gönderirse buraya gitmek zorundasınız. Buraya gönderilen öğretmenler genellikle işe yeni başlamış öğretmenlerden seçiliyor. Bizim sene başında ve sonunda yapılıyor(K1).”*diyerek görüşlerini dile getirmiştir. Öğretmenlerin bir bölümü hizmet içi eğitiminin yararlı olduğunu düşünmektedir. Bu konuda bir öğretmen;

“Ben katkısı olduğunu düşünüyorum. En azından sınıfa hakimiyet ve konuyu anlayıp anlatma konusunda bence etkili. Bize verilen hizmet içi eğitimlerin en temel olayı konuların sınavdaki önemi. Bu da bize sınav çalışmalarında nokta atışı yapmamızı sağlıyor (K3)” diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Bir diğeri ise;

“Hizmet içi eğitimler hem yeni başlayan öğretmenlerin okullardaki durumlara adapte olmasını sağlıyor hem de sizin gelişmeniz açısından bir nevi öncü olabiliyor(K5)” Diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Bir başka öğretmen ise:

*“Ben yararlı olduğunu düşünüyorum çünkü en başta bizim üniversitede öğrendiğimiz bilgilerin bize yetmediği yerler oluyor. Sahada olay bambaşka sonuçta. Bunları göstermesi açısından ben yararlı buluyorum(K9).”*diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Bir diğere öğretmen ise hizmet içi eğitimleri yararlı bulmadığını şu şekilde dile getirmektedir: Hizmet içi eğitimleri yararlı bulmayan öğretmenlerde bulunmaktadır. Bu konuda bir öğretmen;

*“Ben açıkçası müfredattaki yeniliklerin daha sistemli anlatılması dışında pek katkısı olduğunu düşünmüyorum (K1).”*diyerek görüşlerini ifade etmiştir. bir başka öğretmen ise bu konuyla ilgili olarak şunları demiştir: Bir başkası ise;

*“Ben açıkçası hizmet içi eğitimlerin pek katkısı olduğunu düşünmüyorum. Bazı hizmet içi eğitimler zorunlu olmasa gelen olur mu emin değilim (K2).”*diyerek hizmet içi eğitimleri yararlı bulmadığını dile getirmiştir.

Elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katıldıkları görülmektedir. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin ise hem MEB tarafından hem de kendi okullarında yapılan hizmet içi eğitimlere katıldıkları

anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin bir bölümü hizmet içi eğitimleri yararlı bulurken bir bölümünün de hizmet içi eğitimleri yararlı bulmadığı söylenebilir.

4.4.3. Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Branşlarındaki Yeterliliklerinin Meslek Hayatlarına Etkisi

Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlere branşlarında yeterli olmanın meslek hayatlarına etkisinin ne düzeyde olduğu sorulmuş, bulgular Tablo 49 da değerlendirilmiştir.

Tablo 49. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin branşlarında yeterli olmamanın meslek hayatlarına etkisini hakkındaki görüşleri.

Görüşler	N
İş Kaybı	10

Tablo 49’da elde edilen cevaplar incelendiğinde özel okulda görev yapan öğretmenlerin (10) tamamının branşta yeterli olup olmama durumunun işlerini kaybetmeye neden olacağını düşünmektedir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin branşlarında yeterli olmamanın meslek hayatlarına etkisini hakkındaki görüşlerinin yer aldığı bulgular Tablo 50 de yer almaktadır.

Tablo 50. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin branşlarında yeterli olmamanın meslek hayatlarına etkisini hakkındaki görüşleri.

Görüşler	N
Herhangi Bir Etkisi Olmaması	6
Mutsuz Olunması	2
Öğrenciye Faydalı Olamayacağı	2

Tablo 50 incelendiğinde devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 6 tanesi mesleki olarak yeterli olamamaları durumunda herhangi bir şey olmayacağını belirtmiştir. 2 kişi ise meslek hayatının olumsuz etkileneceğini, işlerinde de mutlu olamayacağını belirtmiştir. 2 öğretmen ise öğrencilere faydalı olamayacağını, bunun da velilerle ilgili şikayetlere yol açacağını düşündükleri anlaşılmıştır. Bununla ilgili olarak bir öğretmen;

*“Eğer bir öğretmen branşında yersiz işini severek yapmıyor demektir. Severek yapmadığı içinde devletteyse işe gidip gelir sadece özel okuldaysa durum farklılaşır tabii. Öğrencilere de bir faydası olmaz. Bu özellikle bizim yani bu sektöre görev yapan öğretmenlerin işini kaybetmesine yol açar (K19).”*diyerek görüşlerini dile getirmiştir. Bir başka öğretmen ise;

“Meslekte yeterli olamazsam maddi olarak hiçbir şey kazanamam. Bizim burada okul dışında ek gelir olarak özel derste veriyoruz. Ben eğer yeterli olamazsam hem işimi kaybederim ki daha sonrasında iş bulmam da zorlaşır hem de benden kimse özel ders almaz” diyerek bu konuda kendini ifade etmiştir. Bir başka öğretmen;

“Yeterli olmazsanız velilerle çok uğraşrsınız. Çocukların geleceğini mahvedersiniz. Bu da sizin meslek hayatınızı olumsuz yönde etkiler. Eğer iyi bir öğretmen olursanız meslek hayatınız da vicdanınız da rahat eder(K17).” demiştir. Bir diğeri;

“Yeterli olursanız meslek hayatınızı daha iyi geçirirsiniz. Yeterli olamazsanız aldığınız veli şikayetleri ile devamlı mutsuz olursunuz (K8).” diyerek görüşlerini dile getirmiştir. Başka bir öğretmen ise;

“Yani mesleki olarak ben işim konusunda pek bir sıkıntıya gireceğimi sanmıyorum. Çünkü zaten memursun yani dersi kötü anlattın diye seni atacak halleri yok. Mesleki olarak ben pek etkileneceğimi zannetmiyorum açık konuşmak gerekirse(K14).”

diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Öğretmenlerin branşlarında kendilerini yeterli hissetmelerinin mesleklerine nasıl yansıtacağına yönelik bulguları genel olarak değerlendirildiğinde özel okulda görev yapanlar için oldukça önemli olduğu, bunun mesleklerini sürdürmelerinde en önemli etken olarak gördükleri, ancak devlet okullarında görev yapan öğretmenlerini bu konuda rahat oldukları, mesleklerini kaybetme ile ilgili bir kaygı yaşamadıkları anlaşılmaktadır. Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin bir bölümü ise yetersizliğin mesleklerini olumsuz etkileyeceğini, öğrencilerine faydalı olamayacakları, bunda veli şikayetlerine neden olacağını düşündükleri görülmektedir.

4.4.4. Öğretmenlerin Devlet Okullarında ve Özel Okullarda Öğretmen Olmanın Farkını Nasıl Algıladıklarına İlişkin Bulgular

Devlet okulları ve özel okullardagörev yapan öğretmenlere; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında fark olup olmadığı sorulmuş, verilen cevaplar analiz edilmiştir. Özel okulda görev yapan öğretmenlerin tamamı (10) fark olduğunu düşünmektedir. Elde edilen bulgular Tablo 51’de yer almaktadır.

Tablo 51. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında fark olup olmadığına dair görüşleri.

Görüşler	N
Fark Var	10

Tablo 51 incelendiğinde özel okul ile devlet okulları arasındaki fark konusunda özel okulda görev yapan 8 öğretmen, özel okullarda öğretmenlerin daha fazla çalıştığını ve buna karşın daha az para kazandığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Özel okulda görev yapan öğretmenlerin 2’si ise temel fark olarak iş garantisi veya geleceğinin olmadığını belirtmiştir. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında var olan farklara dair görüşleri Tablo 52’ de görülmektedir.

Tablo 52. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında var olan farklara dair görüşleri.

Görüşler	N
Fazla Mesai ve Daha Az Kazanç	8
İş ve Gelecek Garantisinin Olmaması	2

Tablo 52 incelendiğinde devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 7’si fark olduğunu belirtirken, 3’ ü bir fark olduğunu düşünmemektedir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında fark olup olmadığına dair görüşleri Tablo 53’te yer almıştır.

Tablo 53. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında fark olup olmadığına dair görüşleri.

Görüşler	N
Fark Var	7
Fark Yok	3

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında var olan farklara dair görüşleri de Tablo 54 te görülmektedir.

Tablo 54. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin; devlet okullarında veya özel okullarda öğretmen olmak arasında var olan farklara dair görüşleri.

Görüşler	N
İş Garantisinin Olmaması ve Fazla Mesai	7

Tablo 53 ve Tablo 54 incelendiğinde devlet okullarında görev yapan ve devlet okulları veya özel okullarda öğretmen olmak arasında fark olduğunu düşünen öğretmenler, bu temel farkın iş garantisi olmaması ve özel okulda görev yapan öğretmenlerin daha fazla çalışması olduğunu ifade etmiştir. Bununla ilgili olarak bir öğretmen;

“Özel okulda öğretmenler rahat rahat özel ders veriyor devlette tabi bu yasak. Onun için maddi gelirleri bizden daha fazla. Ama onların kendine göre zorlukları var. Her an işsiz kalabilirler (K8).” diyerek görüşlerini dile getirmiştir. Bir başka öğretmen ise;

“Bir kere özel de çalışıyorsan senin performansı değerlendirecek mekanizma yani yönetim seni direkt gözlemleyebiliyor. Yönetimin beklentilerinin dışına çıkıyorsan ya da karşılayamıyorsan risktesin, seni hemen işten çıkarabilme lüksü var çünkü. Devlet okullarında böyle bir durum söz konusu değil tabi devlet seni bir kere atıyor gerisi sorun değil. Dolayısıyla stres anlamında iki kurum arasında büyük fark var, stres faktörü özel okullarda daha fazla (K15).”diyerek düşüncelerini ifade etmiştir, bir başka öğretmen ise;

“Bence elle tutulur bir farkı yok öğretmensin sonuçta. Özel ders vererek zaten maddi açığı kapatıyorsun, ben başkada bir fark görmüyorum şahsen(K14).”diyerek görüşlerini ifade etmiştir.

Devlet okulları ile özel okullar arasında fark olup olmamasına ilişkin bulgular genel olarak değerlendirildiğinde özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamı ile devlet okullarında görev yapanların çoğu özel okullarda iş garantisinin olmadığı, daha az ücret kazandıklarını düşündükleri anlaşılmaktadır. Ancak az sayıda devlet okulu öğretmeni iki okul türü arasında fark olmadığını düşünmektedir.

4.4.5. Devlet Okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türünün Mesleki Gelişime Etkisi

Devlet okulları ve özel okullardagörev yapan öğretmenlere görev yaptıkları okul türünün mesleki gelişimi zorunlu kılıp kılmadığına ilişkin bir soru yöneltilmiş, elde edilen cevapların analizi Tablo 55’te yer almıştır.

Tablo 55. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, görev yaptıkları okul türünün mesleki gelişimi zorunlu kılıp kılmadığına dair görüşleri.

Görüşler	N
Zorunlu Kılar	10

Tablo 55 incelendiğinde öğretmenlerin tamamının özel okullarda görev yapan öğretmenlerin meslekte gelişimlerini zorunlu olduğunu düşündükleri anlaşılmıştır. Özel okuldaki öğretmenler mesleki yönden kendini geliştirmemezse iş bulamayacaklarını düşünmektedirler.

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin, görev yaptıkları okul türünün mesleki gelişimi zorunlu kılıp kılmadığına dair görüşleriTablo 56 da görülmektedir.

Tablo 56. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin, görev yaptıkları okul türünün mesleki gelişimi zorunlu kılıp kılmadığına dair görüşleri.

Görüşler	N
Zorunlu Kılar	5
Zorunlu Kılmaz	5

Tablo 56 incelendiğinde devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 5' i okul türünün meslekte gelişimine etkisi olmadığını, 5 öğretmen ise okul türünün meslekteki gelişime etki ettiğini belirtmektedir. Bununla ilgili bir öğretmen şunları söylemektedir;

*“Kesinlikle kılmakta çünkü sonuçta ben kendimi geliştirmesem işimden olabilirim ama devlette böyle bir durum yok (K1).”*diyerek görüşlerini dile getirmiştir. Bir başka öğretmen ise;

*“Okul türüyle alakası yok bunun bence. Mesele sen kendini geliştirmek istiyor musun o. Başta da söylemiştim bizim branşta pek yenilik olmuyor. Ama tabi yenilik sadece bilgiler bazında değil. Her sene birlikte olduğun öğrenci profili değişiyor. Sahip olduğun bilgileri onlara nasıl iletceğini keşfedebilmek için de kendisini yenilemesi, güncellemesi gerekiyor bence öğretmenin (K14).”*diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Bir başka öğretmen ise;

*“Çünkü özel okuldaysan kendini geliştirmez olduğun yerde durursan, her sene sınav sistemin değiştiği bir ülkede sen 10 sene önceki bilgilerini 10 sene önceki stiline vermeye çalışırsan öğrenciye bir şey öğretemezsin. Dolayısıyla da özel okullarda var olan başarılı öğrenci beklentisini karşılayamazsın. Adı üstünde özel okul.Öğrencinin başarısı reklam demek. Reklam demek maddi getiri demek. Sen okula maddi getiri noktasında katkıda bulunamıyorsan, işine son verirler. Ama devlet okullarında böyle bir durum söz konusu olmadığından öğrenciler gelip geçtiğinden-genel olarak- öğretmenlerin de haliyle kendilerini geliştirmek gibi bir gayesi olmayabilir (K13).”*diyerek görüşlerini dile getirmektedir.

Okul türünün mesleki gelişime etkisine yönelik bulgular değerlendirildiğinde özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamı, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yarısı özel okullarda mesleki gelişimin zorunlu olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin yarısı ise okul türünün mesleki gelişimde etkisinin olmadığını düşündükleri görülmektedir.

4.4.6. Devlet Okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlere Göre Hizmet Yılıının Mesleki Yeterliliğe Etkisi

Devlet okulları ve özel okullarda görev yapan öğretmenlere hizmet yılının artmasının mesleğe dair “güncel olma ve mesleki yeterlilik” durumunu etkileyip etkilemediği sorulmuş, alınan cevaplar analiz edildiğinde bulgular aşağıdaki Tablo 57 de yer almıştır.

Tablo 57 incelendiğinde özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 9’ u hizmet yılı

Tablo 57. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin, hizmet yılının artmasının mesleğine dair “güncel olma ve mesleki yeterlilik” durumunu etkileyip etkilemediğine dair görüşleri.

Görüşler	N
Olumlu Etkiler	9
Olumsuz Etkiler	1

arttıkça yeterlilik ve güncel olmanın da artacağını düşünürken 1’ i ise güncellik konusunda hizmet yılı arttıkça negatif yönde etkileneceğini belirtmiştir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 9’i hizmet yılı arttıkça öğretmenin yeterliliğinin arttığını söylerken 1’ si güncellik ve yeterlik konusunda hizmet yılı arttıkça problem yaşanacağını belirtmiştir.

Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, hizmet yılının artmasının mesleğine dair “güncel olma ve mesleki yeterlilik” durumunu etkileyip etkilemediğine dair görüşleri Tablo 58 de yer almaktadır.

Tablo 58. Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, hizmet yılının artmasının mesleğine dair “güncel olma ve mesleki yeterlilik” durumunu etkileyip etkilemediğine dair görüşleri.

Görüşler	N
Olumlu Etkiler	8
Olumsuz Etkiler	2

Tablo 58 incelendiğinde özel okullarda görev yapan öğretmenlerin 8’ i hizmet yılı arttıkça öğretmenin yeterliliğinin arttığını söylerken 2’ si güncellik ve yeterlik konusunda hizmet yılı arttıkça problem yaşanacağını belirtmiştir.

Bu konuda bir öğretmen görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;

“Bence yaşın ilerledikçe ve yıllarca çalıştıkça daha iyi bir öğretmen oluyorsun. Acemi hatalar yapmamaya başlıyorsun. O yüzden bence olumlu yönde etkiliyor (K9).” başka bir öğretmen ise;

“Bence yaş arttıkça bu olay azalıyor ya da zamanın gerisinde kalınıyor. Yaşlı öğretmenlerin yeterlilik ve hele hele güncel olma durumunda problem var. Bir kalıp

oturtuyorlar ve değişime yeniliğe kendini kapatıyorlar (K4).”diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen ise;

“Günümüzde güncel olma hangi alanda olursan ol sana ekstra yeterlilik getirir. Bu öğretmenlikte de böyle. Ama bu yeterliliği kullanabilmek içinde bir tecrübe gerekir tabii. Yani öğretmen yeterliliğini arttırmak çabılıyor ve güncel tutuyorsa kendini tecrübeyle de yeterliliğini kullanabilir. Böylece yıllar geçtikçe de mesleki doyum artar (K13).”diyerek görüşlerini ifade etmiştir.

Özel okul ile devlet okulunda çalışılan hizmet yılının mesleki yeterliliğe etkisine ilişkin elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde özel okullarda görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu hizmet yılının artması ile mesleki yeterliliğin de artacağını düşünmektedirler. Bir öğretmen ise hizmet yılı arttıkça mesleki yeterliğin azalacağını düşünmektedir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu hizmet yılının artmasının öğretmen yeterliliğinin arttırdığını düşünmektedir. İki öğretmen ise hizmet yılının artışı ile öğretmenlerin yeterliğinin azalacağını, hizmet yılı arttıkça problem yaşanacağını düşündükleri anlaşılmıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlara dair, ele alınan konuya ilişkin diğer araştırmalarda ortaya konuşmuş olan bulgularından da faydalanılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

Çalışmada ortaya konulan sonuçlar doğrultusunda, genel olarak bakıldığında öğretmenlerin, bireysel olarak kendilerini geliştirebilmelerine olanak tanıyacak kaynaklara ulaşmada herhangi bir problem yaşamadıkları, yeni yeterlilik ve bilgileri öğrenmenin vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra hem nitel hem de nicel verilere bakıldığında öğretmenlerin branşlarında gelişmek adına kendilerini sürekli olarak yenilediği ve güncellediği görülmektedir. Bu amaç doğrultusunda hem devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin hem de özel okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bölümünün hizmet içi eğitimlere katıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin gerek öğrencilerle gerekse okul içindeki diyaloglarında iletişim ve sosyal becerilerini ilerletmek amacıyla çaba sarf ettiği görülmüştür. Etkili iletişim becerileri öğretmenlerin gerek mesleki açıdan gerekse bireysel nitelikleri doğrultusunda önem arz eden bir yere sahiptir (Yaman, 2014). Bu konunun temeline baktığımız zaman aslında öğrenme sürecinin iletişim süreciyle iç içe olduğunu görülmektedir. Bu süreç ise eğitimcinin yeterlilikleri ve mesaj alışverişinin anlamına sahip olmasına ilişkindir (Pehlivan, 2005). Türk Eğitim Derneği' nin (TED, 2009) hazırladığı Öğretmen Yeterlilikleri Raporu'nda, ülkemizde var olan durumun ele alınmasıyla, global olarak uygulamaya dair örnekleri ve temel kavramsal belgelerin ele alınıp incelenmesine dayalı olarak belirtilen öğretmen yeterliliklerinden birisi de, öğretmenlerin meslek hayatlarında ve sosyal hayatlarında, bireysel ve mesleki gelişimi planlama ve bunu hayata geçirmeleridir. Öğretmenin yapması gereken temel eylemler; kendi uygulamalarını sürekli olarak sorgulaması ve bu sayede meslekteki gelişimi sağlaması, kendi uygulamalarını sürekli olarak tartması, bunların üzerine düşünmesi ve bunları deneyimleyerek belli bir sonuç çıkarmasıdır. MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Genel Müdürlüğü'nün yayınlamış olduğu 2009/41 sayılı genelgede; *“Öğretmenlerin bilgiye ulaşmada öğrencilere yol göstermeleri; alanı ile ilgili gelişmeleri takip etmeleri; değişimi algılama, yönetme ve organize etme becerilerini geliştirmeleri*

beklenmektedir.” MEB (2008)’nin oluşturduğu “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri” kitabında da; eğitimcilerin bireysel olarak gelişmelerinin öneminin farkına, istekli, sabırlı, yaratıcı ve dinamik olmaları beklenmektedir. Ayrıca öğretmen mesleki olarak gereksinimlerini sorgulayabilen, mesleki ve bireysel hassasiyetlerini arttırmak amacıyla sanatsal ve kültürel etkinliklerde aktif olarak yer almalıdır. MEB tarafından ortaya konulan ve içeriğinde 14 alt madde barındıran “Eğitme-Öğretme Yeterlilikleri” nde öğretmenlerin sahip olması zaruri olan niteliklerden bir diğeri ise; bireysel ve mesleki açılardan kendilerini daima geliştirme azmine ve bu yolda imkanlarını ve olanaklarını araştırma ve değerlendirme yeteneğine sahip olmasıdır. Görüldüğü üzere hem TED’nin belirlediği hem de MEB’nin çeşitli yayınlarında yer alan öğretmenlerin nitelikleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin birbirleriyle ilişki içersinde olduğu söylenebilir. Araştırmanın hem nitel hem de nicel sonuçları doğrultusunda ilgili sorularla ilgili görüş bildiren öğretmenlerden elde edilen bulgular ışığında, belirtilen yeterlilik beklentilerini gerek devlet okullarında gerekse özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yerine getirme konusunda istekli olduğu söylenebilir. Ancak araştırmanın nicel verileri bu sonucu desteklememektedir.

Araştırmanın sonucuna göre; özel okulda görev yapan öğretmenlerin tamamının hizmet içi eğitimlere katıldığı görülmekte ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamının kendilerini geliştirmek ve yeterliliklerini yüksek düzeye ulaştırmak için gerçekleştirdiği eylemleri, işsiz kalma endişesiyle sergiledikleri görülmektedir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tamamı da hizmet içi eğitimlere katılmış, ancak bu öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun hizmet içi eğitimlere zorunluluktan gitmekte olduğu tespit edilmiştir. TED(2009) tarafından yapılan çalışma doğrultusunda son iki senede herhangi bir hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin oranı %40’tır. Türkiye Yaşam Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ve 2009-2013 yıllarında Yaşam Boyu Öğrenme Raporu’nda, öğretmenlerin günümüzün şartları doğrultusunda mesleki, sosyal ve bireysel gelişmelerini arttırmak için hizmet içi eğitim almalarını zaruret kabul edilmiştir (MEB, 2009). Özden, Odabaşı ve Yurdakul’ a(2012) göre de, öğretmenlerin yetişkin bir birey olarak yaşam boyu öğrenme doğrultusunda öğrenme süreçlerini süreç içerisindeki durumunu hizmet içi eğitim etkinlikleri ile desteklemeleri bir zaruriyettir. Yaman’ın (2014) “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi” adlı çalışmasında da, öğretmenlerin tamamına yakını hizmet içi eğitimlere katılıyor olsa da, hizmet içi eğitim kurslarına katılmada yeteri kadar istekli olmadıklarını tespit etmiştir. Hizmet içi eğitime katılan özel okullarda görev yapan öğretmenleri ve devlet okullarında görev yapan

öğretmenlerin isteklerine ve taleplerine göre hizmet içi eğitim yapılırsa öğretmenlerin istek durumu artabilir. Eğitimciler için yapılan hizmet içi eğitim kursları, bu kurslarda aktif olarak yer alan eğitimcilerin isteklerini ve ihtiyaçlarını karşılamıyor olabilir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme kavramı içinde etkin bir yere sahip olması ve yaşam boyu öğrenme koşullarının farkına varıp önemini kavraması için sürecin bu kurslara katılan öğretmenlerin istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda olması gerekmektedir (World Bank, 2003).

Hizmet içi eğitime dair oluşturulmuş olan programlarında bu konunun ehemmiyetinin kavranması, eğitimcilerin ilgili oldukları konulara ağırlık verilmesi, hizmet içi eğitime yöneltilen ilgiyi ve ardından doğal olarak başarıya pozitif tarafta etki edecektir (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2002).

Çalışmadan ortaya konulan bir diğer sonuca göre; devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katılmak dışında, mesleki açıdan kendilerini geliştireceğine inandıkları bilimsel yayınları ya da kitapları okudukları tespit edilmiştir. Lederman (1998)' in yapmış olduğu araştırmada psikologların mesleki gelişim için en çok yaptığı çalışmanın dergi ya da kitap okumak olduğunu tespit edilmiştir. Alpay' ın (2011), ilk ve orta öğretim öğretmenlerinin davranış alışkanlıkları ve “iyi öğretmen” özelliklerine ilişkin algılarının ele aldığı çalışmada, eğitimcilerin düzenli olarak kendilerini geliştirme faaliyeti olarak kitap okuduğunu ortaya koymuştur.

Bu araştırmanın sonucuna ters olarak, Yılmaz' ın (2002) yapmış olduğu “Ankara'daki İlköğretim öğretmenlerinin okuma ve halk kütüphanesi kullanma alışkanlıkları” incelediği çalışmasında öğretmenlerin kitap okuma sıklıklarının istenilen düzeyde olmadığı görülmüştür.

Çalışmanın bir başka sonucuna göre öğretmenlerin branşlarında kendilerini yeterli hissetmelerinin mesleklerine nasıl yansıtacağına yönelik bulguları genel olarak değerlendirildiğinde, bahsedilen olgunun özel okulda görev yapan öğretmenler için oldukça önemli olduğu, öğretmenlerin mesleklerini sürdürmelerinde en önemli etken olarak gördükleri, ancak devlet okullarında görev yapan öğretmenlerini bu konuyu daha az önemsedikleri, mesleklerini kaybetme ile ilgili bir kaygı yaşamadıkları anlaşılmaktadır. Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin bir bölümü ise mesleki yetersizliğin çalışma hayatlarını olumsuz etkileyeceğini, öğrencilerine faydalı olamayacaklarını, bununda veli şikayetlerine neden olacağını düşündükleri görülmektedir.

Araştırmadan devlet okulları ile özel okullarda görev yapmak arasında fark olup olmamasına ilişkin elde edilen veriler incelendiğinde çıkan bir başka sonuca göre, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamı ile devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin çoğu özel okullarda iş garantisinin olmadığını, daha az ücretlerin daha az olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Ancak az sayıda devlet okulu öğretmeni iki okul türü arasında fark olmadığını düşünmektedir.

Çalışmadan elde edilen bir diğer sonuca göre okul türünün mesleki gelişime etkisine yönelik bulgular değerlendirildiğinde özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamı, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yarısı özel okullarda mesleki gelişimin zorunlu olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin yarısı ise okul türünün mesleki gelişimde etkisinin olmadığını düşündükleri görülmektedir.

Araştırmanın nicel verileri analiz edildiğinde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin genel olarak düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Bu sonucu destekleyen bir çalışma olarak Akkoyunlu ve Kurbanoglu (2004) tarafından yaşam boyu öğrenmenin temel becerilerinden biri olarak kabul edilen bilgi okuryazarlığına dair yapılan araştırmada, eğitimcilerin bilgi okuryazarlığı öz yeterlilik inançlarının düşük seviyede olduğu görülmüştür.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre özel okullarda görev yapan öğretmenler ve devlet okullarında görev yapan öğretmenler arasında yaşam boyu öğrenme eğilimleri bakımından anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Araştırma doğrultusunda bulunan bulgular doğrultusunda kadın ve erkek öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Şahin ve Arcaagök'ün (2014) öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerini çeşitli değişkenlere göre incelediği çalışmada da cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu sonucun aksi bir bulgu olarak ise Özçiftçi'nin (2014), "Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Eğitim Teknolojisi Standartına Yönelik Özyeterlilik İlişkisi" adlı araştırmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ve eğitim teknolojisi standartına dair özyeterlilik becerilerini ortaya koyduğu ve farklı parametreler bazında incelediği çalışmada cinsiyete göre anlamlı farklılık tespit etmiştir. Bu bulguyu destekleyen bir başka çalışma ise Ayra'nın (2015), "Öğretmenlerin

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlilik İnançları İle İlişkisi” adlı çalışmada eğitimcilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ve mesleki öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyete dair pozitif yönde bir ilişki tespit etmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğrenim düzeyi ile ilgili anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Yaman’ ın (2014) eğitimcilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelediği çalışmasında öğrenim düzeyi ile ilgili anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre mezun olunan yükseköğrenim kurumuna göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılığın eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmüştür. Sonuca tezat olarak Kuzu ve Erten’ in (2016), “ Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilikleri” adlı araştırmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri yaş,cinsiyet,brans, fakülte, hizmet süresi, çalıştığı okul ve öğrenim durumuna göre belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın sonunda, mezun olunan yükseköğrenim kurumuna göre anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Elde edilen bulgular analiz edildiğinde öğretmenlerin öğretmenlik yaptıkları alana göre anlamlı farklılık görülmemiştir. Bu bulgunun aksine Yaman’ın (2014), “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Diyarbakır İli Örneği)” başlıklı araştırmasında eğitimcilerin yaşam boyu eğilimleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, alanı güzel sanatlar olan öğretmenlerin diğer gruplara göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin daha üst düzeyde olduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra Ayra’nın (2015), “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlilik İnançları İle İlişkisi” adlı çalışmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ve mesleki öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde bransa göre pozitif yönde bir ilişki tespit edilememiştir.

Araştırmadan doğrultusunda tespit edilen bir diğer sonuca göre öğretmenlik kıdemine göre anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu bulgunun aksi olarak Şahin ve Arcagök’ün (2014) “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Düzeyinin Çeşitli Değişkenler açısından İncelenmesi” başlıklı araştırmasında eğitimcilerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin seviyesini farklı parametreler doğrultusunda (cinsiyet, brans, öğrenim durumu ve mesleki kıdem) incelemiştir. Araştırma sonucunda

öğretmenlerin mesleki kıdem ile alakalı olarak anlamlı farklılıkların bulunduğu görülmüştür. Meslekte kıdemleri daha çok olan eğitimciler, kıdemleri az olan eğitimcilere göre öğrenci problemlerini olumlu bir sonuca ulaştırmak için daha çok çaba harcamıştır sonucunu belirtmiştir. Bir başka araştırmaya göre Kılıç'ın (2015) “İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri” adlı Araştırmasında sınıf öğretmenlerinin yenilikçi olma düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ortaya çıkarmak ve aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığı belirtilmek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda cinsiyetin YBÖ eğilimi üzerinde etkili olduğu, 20 yıl üzeri mesleki kıdem süresi olan öğretmenlerin diğer kıdeme göre YBÖ eğiliminin düşük olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda çıkan sonucu destekleyen bir çalışma ise Altın'ın (2018) “Ortaöğretim Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi” adlı araştırmasında ortaöğretim kademesinde görev yapan eğitimcilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini öğretmenlerin görüşleri değerlendirilerek ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda ortaöğretim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin, mesleki kıdeme göre mesleki ve bireysel olarak gelişimlerine katkıda bulunacak seminer, çalışma ve kurslarda aktif olarak yer alma isteği değişkenine göre pozitif yönde bir ilişki tespit edilememiştir.

5.2. SONUÇ

Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemek amacıyla yürütülen bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katıldıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin bir bölümü hizmet içi eğitimleri yararlı bulurken bir bölümünün de hizmet içi eğitimleri yararlı bulmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılmak dışında bir kısmı branş ile ilgili kitaplar okuduğu, yayınlar takip ettiği, bir kısmı sempozyumlara veya konferanslara katılmaktadırlar.
- Eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlere göre yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.
- Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin işini kaybetme kaygısı ile kendilerini yenileme ve geliştirme ihtiyacı duydukları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin öğrencilere yeni bilgileri aktarmak, etkili sınıf yönetebilmek, meslekte kalıcı olabilmek için de kendilerini geliştirdikleri söylenebilir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin bazıları öğrenciye doğru bilgiyi aktarmak, bazıları da kendilerini yetiştirme ve geliştirmenin öğretmenlik için önemli olduğunu düşündükleri görülmüştür.
- Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katıldıkları anlaşılmaktadır.
- Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik durumlarını mesleklerinin devamlılığı için zaruri görmektedirler. Ancak devlet okullarında görev yapan öğretmenler bu konuda rahat oldukları meslekleri ile ilgili bir kaygı yaşamadıkları anlaşılmaktadır.
- Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamı daha az ücret almaktan ve daha fazla çalışmak ve iş garantisinin olmaması konusunda devlet okulları ile özel okul arasında fark görmektedir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu da bu görüşü desteklemektedir.
- Özel okulda görev yapan öğretmenlerin işini kaybetmemek amacıyla mesleki gelişimi zorunlu gördükleri anlaşılmaktadır. Devlet okullarında görev yapan

öğretmenlerin bir kısmı ise okul türünün mesleki gelişme etkisi olmadığını bir kısmı ise okul türünün mesleki gelişime etkisi olduğunu düşündüğü söylenebilir.

- Özel okulda görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu hizmet yılının mesleki yeterliliği arttıracığını düşündüğü söylenebilir. Devlet okulunda çalışan öğretmenlerin de hizmet yılının artması ile yeterliliğin artacağını düşündüğü görülmüştür.
- Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri düşük düzeydedir.

5.2. ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin geliştirilmesine yönelik şunlar önerilmiştir:

1. Öğretmenlerin ihtiyaçları ve ilgilerini geliştirecek şekilde hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenerek öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere olan isteği artırılmalıdır.
2. Öğretmenlerin yüksek lisans yapmaları ile ilgili teşvikler getirilmelidir.
3. Devlet okullarındaki öğretmenlerin mesleki gelişmelerini arttıracak zorunluluklar getirilmeli.
4. Eğitim Fakülteleri'nin niteliği artırılmalı ve formasyon olarak öğretmen olma uygulaması sınırlandırılmalı.
5. Yaşam boyu öğrenme becerilerinin küçük çocuklara kazandırılması amacıyla yaşam boyu öğrenmeyle ilgili dersler konulmalı.
6. Devlet okulları ve özel okullarda daha geniş kapsamlı araştırmalar yapılmalı.
7. Üniversitelerin değişik fakültelerinden öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri incelenmelidir.

KAYNAKÇA

- Akça Y., Şahan, G., Tural, A., (2017). Türkiye'nin kalkınma planında eğitim politikalarının değerlendirilmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3.
- Akkoyunlu, B., Kurbanoğlu, S., (2004). Öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı öz-yeterlilik inancı üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 11-20.
- Altın, S., (2018). *Ortaöğretim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Arcagök, S., Şahin, Ç., (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (16).
- Ata, N., (2006). *Bilgi çağında kariyer ve liderlik*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Avrupa Komisyonu, (2007). Avrupa Komisyonu Raporu.
- Ayaz, C., (2016). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Mardin ili Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi, Eğitim Enstitüsü, Bartın.
- Aydın, B., (2018). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleriyle kariyer geliştirme arzuları arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Aykır, Z., (2017). Meslek öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri (Malatya ili Battal Gazi ilçesi örneği). *Eğitim Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(2).
- Aypay, A., (2011). İlk ve ortaöğretim öğretmenlerinin davranış alışkanlıkları ve iyi öğretmen özelliklerine ilişkin algıları. *İlköğretim Online*, 10(2), 620-645.
- Ayra, M., (2015). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz*

- yeterlilik inançları ile ilişkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya
- Bağcı, E., (2011). Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde Türkiye'de yaşam boyu eğitim politikaları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fakültesi Dergisi*, 30(2), 139-173.
- Beycioğlu K., ve Konan, N., (2008). Yaşam boyu öğrenme ve Avrupa eğitim politikaları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24), 369-382. www.esosder.org adresinden 14.01.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Budak, Y., (2009). Yaşam boyu öğrenme ve ilköğretim programlarının hedeflemesi gereken insan tipi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3).
- Chang, D., F. & Lin, S., P., (2012). Policy-driven for lifelong learning and its effects: Experiences of working adults in Taiwan. *US-Chine Education Rewiev B* 1, 138(144).
- Coşkun, Y., (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dehmel, A. (2006). Making a European area of lifelong learning a reality some critical reflections on The European Union's Lifelong Learning Policies. *Comperative Education*, 42(1), 49-62.
- Demirel, M., Sadi Ö., Dağyar M., (2016). Fen bilimleri öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin incelenmesi (Karaman ili örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 6(1), 19-40.
- Demirel, Ö., (2012). Eğitimde program geliştirme. Pegem Akademi, Ankara.
- Dhaliwal, M., K., (2015). Teachers becoming lifelong learns. *The Business and management Review*, 5(4).
- Dolanbay, T., (2014). *Hayat boyu öğrenme sürecinde halk eğitimi merkezlerinin yaşadığı yönetsel sorunlar.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.

- Epçaçan, C., (2013). Yaşam boyu öğrenme becerilerinin ders kitaplarında yer alma düzeyine örnek bir inceleme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçe' nin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 353-379.
- Güleç, i., Çelik, S., Demirhan B., (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir: Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(3), 34-48.
- Gür Erdoğan, D., & Arsal, Z., (2016). The development of lifelong learning trends skale (LLLTS). *Sakarya University Journal of Education*, 114-122, 6(1).
- İleri, S., (2017). *Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve hayat boyu öğrenme faaliyetlerine katılım düzeyleri (Karşıyaka-Bayraklı örnekleme)*. (Yayınlanmamış yüksek lians Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, İzmir.
- Kabataş S., Karaoğlan Yılmaz, G., (2018). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme tutumlarının eğitim teknolojileri standartına yönelik öz yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 588-606.
- Kalkınma Bakanlığı, (2001). DPT Özel İhtisas Komisyon Raporu, Ankara.
- Karaduman, A., (2015). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile özyeterlilik algıları arasındaki ilişki*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Kılıç, Ç., (2014). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik algıları, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4).
- Kılıç, H., ve Tuncel, Z., (2014). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğrenim Çalışmaları Dergisi*, 4(7).
- Kılıç, H., (2015). *İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri (Denizli İli Örneği)*.(Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Koç, M., Taş, S., Özkan, H.H. ve Yılmaz E., (2009). Türkiye'de yetişkin ve yaşam

- boyu eğitimine yönelik lisans programı önerisi. *1.Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*, 1-3 Mayıs 2009, Çanakkale.
- Kuzu, İ., Y., Erten, P., (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri, *İlköğretim Online*. 15 (3).<http://dx.doi.org/10.17051/io.2016.07530> adresinden 02.02.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Lindeman, E., (1969). *Halk eğitimin anlamı*. (C., Şentürk, Çev.). Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Milana, M., Holford, J., (Ed.), (2014). *Adult education policy and the european union: Theoretical and methodological perspectives*. Sense Publishers, Netherlands.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2006).*Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet içi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi*.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2014). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi*.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2018). *2023 Eğitim Vizyonu*, Ankara.
- OECD, (1972).*Learning to be: The world of education today and tomorrow*. Paris.<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000001801> adresinden 02.02.2019 tarihinde edilmiştir.
- Önal, İ., (2010). Tarihsel değişim sürecinde yaşam boyu öğrenme ve okuryazarlık: Türkiye deneyimi. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 11(1), 101-121.
- Özçiftçi, M., (2014). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile eğitim teknolojisi standartlarına yönelik özyeterlilik ilişkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Özsoy, A., (2017). *Devlet liselerinde görev yapan öğretmenlerin özyeterlilik inançları ile değişime direnme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Pehlivan, K., (2005). Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları üzerine bir

- çalışma. *İlköğretim Online*, 4(2). 17-23.<http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 18.04.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Polat, C., Odabaş, İ., (2008). Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: Bilgi okuryazarlığı. *Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslar arası Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Antalya. <http://eprints.rclis.org/12661> adresinden 29.01.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Poyraz , H., (2014). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmelerini etkileyen faktörler ile kurumları tarafından desteklenme algıları arasındaki ilişki (Sakarya ili örneği)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Şahan, G., Yasa, H., D., (2017). Hayat boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi yüksek lisans eğitiminin öğrencilere katkısının değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 1851-1867.
- Tanatar, E., (2017). *Öğretmenlerin iş değerleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı, (2014-2018). *10. Beş yıllık Kalkınma Planı*. Ankara.
- Toprak, M., Erdoğan, A., (2012). Yaşam boyu öğrenme: Kavram, politika, araçlar ve uygulama. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2, 69-91.
- Tunalı, S.B, Gözü, Ö., Özen, G., (2016), Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanılması “Karma Araştırma Yöntemi”. *Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi*, 24(2), 106-112
- Türk Eğitim Derneği(TED), (2009). Öğretmen Yeterlilikleri Özet Rapor.
- Türkoğlu, A. ve Uça, S., (2011). Türkiye’ de halk eğitimi: tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 48-62.
- Ülker, A., (2009). *Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ilişkin görüşleri (Konya – Karapınar ilçesi örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

World Bank, (2003). *Lifelong learning in the global knowledge economy: challenges for developing countries*.
<http://web.worldbank.org/archive/website00240/WEB/INDEX.HTM> adresinden
16.03.2019 tarihinde edinilmiştir.

Yaman, F., (2014). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Dicle Üniversitesi Eğitim Enstitüsü, Diyarbakır.

Yasa, H. D., (2018). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile bilgi okuryazarlığı becerileri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

Yıldırım, A. (1999). *Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi*. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü.

Yılmaz, M., (2016). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi*. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 253-262.

EKLER

EK 1: Devlet Okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Devlet okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$	Ss
1. Yeni bilgi ve becerileri öğrenmek benim için vazgeçilmez bir ihtiyaçtır.												
Devlet Okulları	38	40,4	51	54,3	5	5,3	0	0,0	0	0,0	4,35	,581
Özel Okullar	40	41,7	53	55,2	3	3,1	0	0,0	0	0,0	4,39	,550
2. Kişisel gelişimimi sağlayacak kaynakları araştırmaktan keyif alırım.												
Devlet Okulları	41	43,6	44	46,8	9	9,6	0	0,0	0	0,0	4,34	,648
Özel Okullar	42	43,8	51	53,1	3	3,1	0	0,0	0	0,0	4,41	,553
3. Mesleğimde kendimi geliştirmek için bilgilerimi sürekli güncellerim.												
Devlet Okulları	47	50,0	36	38,3	11	11,7	0	0,0	0	0,0	4,38	,689
Özel Okullar	44	45,8	40	41,7	12	12,5	0	0,0	0	0,0	4,33	,690
4. Kendi alanımla ilgili bilimsel gelişmeleri takip etmekten zevk alırım.												
Devlet Okulları	45	47,9	38	40,4	10	10,6	1	1,1	0	0,0	4,35	,714
Özel Okullar	37	38,5	36	37,5	22	22,9	1	1,0	0	0,0	4,12	,836
5. Entelektüel bilgi birikimine sahip bir birey olarak nitelendirilmek hoşuma gider.												
Devlet Okulları	40	42,6	38	40,4	15	16,0	1	1,1	0	0,0	4,24	,757
Özel Okullar	40	41,7	37	38,5	16	16,7	2	2,1	1	1,0	4,18	,858
6. Yeni bilgi ve becerileri dayanaklarıyla öğrendikçe özgüvenim artar.												
Devlet Okulları	54	57,4	32	34,0	7	7,4	1	1,1	0	0,0	4,48	,683
Özel Okullar	46	47,9	40	41,7	10	10,4	0	0,0	0	0,0	4,37	,668

Devlet okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kıssmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama $\bar{X}$	Standart Sapma Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
7. Farklı alanlarda katıldığım etkinlikler mesleğimdeki motivasyonumu artırır.												
Devlet Okulları	36	38,3	38	40,4	18	19,1	2	2,1	0	0,0	4,15	,802
Özel Okullar	38	39,6	40	41,7	15	15,6	2	2,1	1	1,0	4,16	,841
8. İlginç bulduğum bilgilerin kaynaklarını araştırıp çevremdeki insanlara ve öğrencilerime aktarmaktan keyif alırım.												
Devlet Okulları	55	58,5	33	35,1	5	5,3	1	1,1	0	0,0	4,51	,651
Özel Okullar	53	55,2	34	35,4	9	9,4	0	0,0	0	0,0	4,46	,663
9. Topluma ve öğrencilerime mesleki olarak örnek olmam gerektiği düşüncesi, beni öğrenmeye teşvik eder.												
Devlet Okulları	49	52,1	41	43,6	4	4,3	0	0,0	0	0,0	4,47	,581
Özel Okullar	53	55,2	36	37,5	7	7,3	0	0,0	0	0,0	4,48	,632
10. Yeni bilgi ve becerileri yaşamımla ilişkilendirerek öğrenmeye çalışırım.												
Devlet Okulları	40	42,6	44	46,8	9	9,6	1	1,1	0	0,0	4,31	,688
Özel Okullar	42	43,8	43	44,8	11	11,5	0	0,0	0	0,0	4,32	,672
11. Hizmet içi eğitim kurslarına katılmayı mesleğimde yeni bilgi ve becerileri öğrenmem için fırsat olarak değerlendiririm.												
Devlet Okulları	27	28,7	39	41,5	20	21,3	5	5,3	3	3,2	3,87	,997
Ozel Okullar	26	27,1	36	37,5	25	26,0	7	7,3	2	2,1	3,80	,990
12. Öğrencilerimin sorduğu soruları cevaplayamadığımda bunu yeni bir şey öğrenmek için fırsat olarak değerlendiririm.												
Devlet Okulları	53	56,4	37	39,4	4	4,3	0	0,0	0	0,0	4,52	,581
Özel Okullar	39	40,6	47	49,0	9	9,4	1	1,0	0	0,0	4,28	,721

Devlet okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ	Tamamen Katılıyorrum		Katılıyorrum		Kıssmen Katılıyorrum		Katılmıyorrum		Hiç Katılmıyorrum		Aritmatik Ortalama $\bar{X}$	Standart Sapma Ss
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%		
13. Kendimi daha iyi tanımak adına kişisel gelişimimi sağlayacak etkinliklere katılmak için zaman ayırıırım.												
Devlet Okulları	29	30,9	40	42,6	23	24,5	2	2,1	0	0,0	4,02	,802
Özel Okullar	32	33,3	34	35,4	27	28,1	1	1,0	0	0,0	3,97	,894
14. Mesleki açıdan beni geliştireceğine inandığım bilimsel dergi, kitap vb. okumak için zaman ayırıırım.												
Devlet Okulları	51	54,3	32	34,0	10	10,6	1	1,1	0	0,0	4,41	,724
Özel Okullar	37	38,5	43	44,8	15	15,6	1	1,0	0	0,0	4,21	,738
15. Öğrencilerime gelişen teknolojiyi kullanarak ders anlatmak için çaba gösteririm.												
Devlet Okulları	33	35,1	36	38,3	24	25,5	1	1,1	0	0,0	4,07	,806
Özel Okullar	39	40,6	37	38,5	19	19,8	1	1,0	0	0,0	4,19	,785
16. İletişim ve sosyal becerilerimi geliştirmek için çaba gösteririm.												
Devlet Okulları	45	47,9	42	44,7	7	7,4	0	0,0	0	0,0	4,40	,627
Özel Okullar	38	39,6	47	49,0	10	10,4	1	1,0	0	0,0	4,27	,687
17. Bir konuyu öğrencilerime aktarmakta yetersiz kaldığımda, yeni yöntem ve teknikler geliştirmek için çaba gösteririm.												
Devlet Okulları	49	52,1	43	45,7	2	2,1	0	0,0	0	0,0	4,50	,543
Ozel Okullar	49	51,0	47	49,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4,51	,502
18. Derslerimde öğrencilerime, hayata dair başka fikirler verebilmek, onları topluma kazandırmada yardımcı olmak için yeni bilgi ve becerileri öğrenmeye gayret gösteririm.												
Devlet Okulları	43	45,7	42	44,7	9	9,6	0	0,0	0	0,0	4,36	,653
Özel Okullar	49	51,0	41	42,7	6	6,3	0	0,0	0	0,0	4,48	,613

Devlet okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ	Tamamen Katılıyorrum		Katılıyorrum		Kıssmen Katılıyorrum		Katılmıyorrum		Hiç Katılmıyorrum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%		
19. Kendi kendime öğrenmek için hedefler belirlerim ve hedeflerimi gerçekleştirmek için çaba gösteririm.												
Devlet Okulları	36	38,3	38	40,4	19	20,2	1	1,1	0	0,0	4,16	,780
Özel Okullar	31	32,3	44	45,8	21	21,9	0	0,0	0	0,0	4,10	,732
20. İlgimi çeken konularda, öğrenme sürecimi sistemli bir şekilde yürütürüm.												
Devlet Okulları	36	38,3	36	38,3	20	21,3	2	2,1	0	0,0	4,13	,819
Özel Okullar	25	26,0	51	53,1	20	20,8	0	0,0	0	0,0	4,05	,686
21. Mesleğimdeki gelişimimi artırmak için, sosyal alanlarda farklı etkinliklere katılırım.												
Devlet Okulları	27	28,7	36	38,3	26	27,7	5	5,3	0	0,0	3,90	,880
Özel Okullar	26	27,1	39	40,6	26	27,1	3	3,1	2	2,0	3,88	,920
22. Gelişen bilgi toplumuna ayak uydurabilmek için çaba gösteririm.												
Devlet Okulları	35	37,2	41	43,6	17	18,1	1	1,1	0	0,0	4,17	,756
Özel Okullar	33	34,4	50	52,1	13	13,5	0	0,0	0	0,0	4,21	,663
23. Kendi ilgi ve ihtiyaçlarıma hitap eden öğrenme olanaklarına ulaşmak için çaba gösteririm.												
Devlet Okulları	46	48,9	40	42,6	8	8,5	0	0,0	0	0,0	4,40	,644
Ozel Okullar	43	44,8	45	46,9	7	7,1	0	0,0	0	0,0	4,34	,708
24. Üniversite eğitimim bittikten sonra, mevcut bilgi birikimimle yetinmeyip araştırma yapmaya çalışırım.												
Devlet Okulları	48	51,1	40	42,6	5	5,3	1	1,1	0	0,0	4,43	,695
Özel Okullar	52	54,2	34	35,4	9	9,4	1	1,0	0	0,0	4,43	,707

Devlet okullarında ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kıssmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
25. Kendimi geliştirmek için geleneksel yöntemlerin yeterli olmadığını düşündüğümden teknolojik gelişmeleri takip etmeye çalışırım.												
Devlet Okulları	49	52,1	37	39,4	8	8,5	0	0,0	0	0,0	4,44	,648
Özel Okullar	43	44,8	46	47,9	5	5,2	2	2,1	0	0,0	4,35	,680
26. Yeni bir şeyler öğrenmek her zaman ilgimi çeker.												
Devlet Okulları	52	55,3	37	39,4	5	5,3	0	0,0	0	0,0	4,50	,600
Özel Okullar	52	54,2	40	41,7	4	4,2	0	0,0	0	0,0	4,50	,580
27. Edindiğim bilgiyi özel amaç için etkin olarak kullanabilirim.												
Devlet Okulları	32	34,0	53	56,4	8	8,5	1	1,1	0	0,0	4,23	,646
Özel Okullar	27	28,1	58	60,4	11	11,5	0	0,0	0	0,0	4,17	,609
28. Edindiğim bilginin doğruluğunu, güvenilirliğini, güncelliğini ve tarafsızlığını belirlemek için ilgili kaynakları araştırırım.												
Devlet Okulları	54	57,4	36	38,3	4	4,3	0	0,0	0	0,0	4,53	,581
Özel Okullar	36	37,5	57	59,4	3	3,1	0	0,0	0	0,0	4,34	,539
29. İhtiyacım olan bilgiyi elde etmenin yollarını bulmak için çaba gösteririm.												
Devlet Okulları	53	56,4	37	39,4	4	4,3	0	0,0	0	0,0	4,52	,581
Özel Okullar	48	50,0	46	47,9	2	2,1	0	0,0	0	0,0	4,48	,542

EK 2: Kişisel Bilgi Formu

1. KİŞİSEL BİLGİLER

1) Cinsiyetiniz: ( ) Kadın ( ) Erkek

2) Öğrenim Düzeyiniz: ( ) Önlisans ( ) Lisans ( ) Yüksek Lisans ( ) Doktora

3) Mezun Olduğunuz Yüksek Öğretim Kurumu: ( ) Eğitim Enstitüsü

( ) Eğitim Fakültesi

( ) Fen ve/ veya Edebiyat Fakültesi

( ) Diğer (Lütfen belirtiniz): .....

4) Alanınız: ( ) Fen- Matematik ( ) Sosyal- Türkçe ( ) Güzel Sanatlar

( ) Yabancı Dil ( ) Diğer (Lütfen belirtiniz): .....

5) Öğretmenlik Mesleğinde Kıdeminiz: ( ) 1- 5 Yıl ( ) 6-10 Yıl ( ) 11-15 Yıl

( ) 16- 20 Yıl ( ) 21+

6) Çalıştığınız Kurum Tipi: ( ) Devlet Okulu

( ) Özel Okul

7) Öğretmenlik Yaptığınız Eğitim Kademesi: ( ) Anaokulu

( ) İlkokul

( ) Ortaokul

( ) Lise

EK 3: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği

II. YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ		Tamamen Kathyorum	Kathyorum	Kısmen Kathyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Yeni bilgi ve becerileri öğrenmek benim için vazgeçilmez bir ihtiyaçtır.					
2	Kişisel gelişimimi sağlayacak kaynakları araştırmaktan keyif alırım.					
3	Mesleğimde kendimi geliştirmek için bilgilerimi sürekli güncellerim.					
4	Kendi alanımla ilgili bilimsel gelişmeleri takip etmekten zevk alırım.					
5	Entelektüel bilgi birikimine sahip bir birey olarak nitelendirilmek hoşuma gider.					
6	Yeni bilgi ve becerileri dayanaklarıyla öğrendikçe özgüvenim artar.					
7	Farklı alanlarda katıldığım etkinlikler mesleğimdaki motivasyonumu artırır.					
8	İlginç bulduğum bilgilerin kaynaklarını araştırıp çevremdeki insanlara ve öğrencilerime aktarmaktan keyif alırım.					
9	Topluma ve öğrencilerime mesleki olarak örnek olmam gerektiği düşüncesi, beni öğrenmeye teşvik eder.					
10	Yeni bilgi ve becerileri yaşamımla ilişkilendirerek öğrenmeye çalışırım.					
11	Hizmet içi eğitim kurslarına katılmayı mesleğimde yeni bilgi ve becerileri öğrenmem için fırsat olarak değerlendiririm.					
12	Öğrencilerimin sorduğu soruları cevaplayamadığımda bunu yeni bir şey öğrenmek için fırsat olarak değerlendiririm.					
13	Kendimi daha iyi tanımak adına kişisel gelişimimi sağlayacak etkinliklere katılmak için zaman ayırırım.					
14	Mesleki açıdan beni geliştireceğine inandığım bilimsel dergi, kitap vb. okumak için zaman ayırırım.					
15	Öğrencilerime gelişen teknolojiyi kullanarak ders anlatmak için çaba gösteririm.					
16	İletişim ve sosyal becerilerimi geliştirmek için çaba gösteririm.					
17	Bir konuyu öğrencilerime aktarmakta yetersiz kaldığımda, yeni yöntem ve teknikler geliştirmek için çaba gösteririm.					
18	Derslerimde öğrencilerime, hayata dair başka fikirler verebilmek, onları topluma kazandırmada yardımcı olmak için yeni bilgi ve becerileri öğrenmeye gayret gösteririm.					
19	Kendi kendime öğrenmek için hedefler belirlerim ve hedeflerimi gerçekleştirmek için çaba gösteririm.					
20	İlgimi çeken konularda, öğrenme sürecimi sistemli bir şekilde yürütürüm.					
21	Mesleğimdaki gelişimimi artırmak için, sosyal alanlarda farklı etkinliklere katılırım.					
22	Gelişen bilgi toplumuna ayak uydurabilmek için çaba gösteririm.					
23	Kendi ilgi ve ihtiyaçlarıma hitap eden öğrenme olanaklarına ulaşmak için çaba gösteririm.					
24	Üniversite eğitimim bittikten sonra, mevcut bilgi birikimimle yetinmeyip araştırma yapmaya çalışırım.					
25	Kendimi geliştirmek için geleneksel yöntemlerin yeterli olmadığını düşündüğümde teknolojik gelişmeleri takip etmeye çalışırım.					
26	Yeni bir şeyler öğrenmek her zaman ilgimi çeker.					
27	Edindiğim bilgiyi özel amaç için etkin olarak kullanabilirim.					
28	Edindiğim bilginin doğruluğunu, güvenilirliğini, güncelliğini ve tarafsızlığını belirlemek için ilgili kaynakları araştırırım.					
29	İhtiyacım olan bilgiyi elde etmenin yollarını bulmak için çaba gösteririm.					

EK 4: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

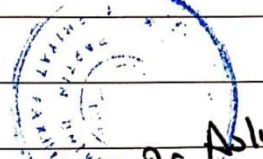
GÖRÜŞME SORULARI

1. Branşınızda kendinizi yenilemek adına ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?
  - a. Kendinizi branşınızda yenilemek adına yaptığınız çalışmaların gerekçesi nelerdir?
2. Hizmet içi eğitimlere katılma amacınız nedir? Hangi hizmet içi eğitimlere katıldınız?
  - a.Hizmet içi eğitime şimdiye kadar kaç kez katıldınız?
  - b.Hizmet içi eğitimlerin mesleki gelişiminize ne gibi katkısı olduğunu düşünüyorsunuz?
3. Branşınızdaki yeterli olup/olmama durumunuzun sizin meslek hayatınıza etkileri nelerdir?
  - a. Branşınızda çok iyi yeterlilikte olursanız bu sizin iş hayatınızı nasıl etkiler?
  - b. Branşınızda yetersiz olursanız bu sizin iş hayatınızı nasıl etkiler?
4. Özel okulda öğretmen olmak veya devlet okulunda öğretmen olmak arasında fark var mıdır?
  - a. Özel okulda öğretmen olmak veya devlet okulunda öğretmen olmak arasında fark varsa hangi yönlerden fark vardır?
  - b.Özel okulda öğretmen olmak veya devlet okulunda öğretmen arasında fark yoksa neden yok
5. Görev yaptığınız okul türü meslekte gelişiminizi zorunlu kılmakta mıdır?
  - a. Evet ise zorunlu kılan durumlar nelerdir?
6. Hizmet yılınız arttıkça mesleğe karşı olan “ güncel olma ve mesleki yeterlilik” durumunuz konusunda ne düşünüyorsunuz?

EK 5: Etik Kurul Onay Belgesi

**T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimleri Etik Kurulu
ONAY BELGESİ**

Protokol No:	2019-152
Araştırmanın Başlığı:	“Devlet Okulları ve Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi”
Proje Yürütücüsü:	Ömer Fırat PALA Ömer Fırat PALA
Başvuru Formunun Geliş Tarihi:	22.05.2019
Karar Tarihi:	30.05.2019

*Prof. Dr. Aslı YAZICI
11.06.2019
İsim düzeltmesi yapılmıştır*

Başvuru dosyasında etik sorun oluşturabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmadığından ETİK KURUL ONAY belgesinin verilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Aslı YAZICI
Başkan

Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Başkan Vekili

Prof. Dr. Şaban ESEN
Üye

Doç. Dr. Fatma
BAĞDATLI ÇAM
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Bilge SULAK AKYÜZ
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Fethi NAS
Üye

EK 6: Ölçek Uygulama İzni

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 64441482-20-E.11566439
Konu : Araştırma İzni
(Ömer Fırat PALA)

18.06.2019

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : a) M.E.B Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22/08/2017 tarih ve 12607291 sayılı yazı ekindeki 2017/25 No'lu Genelge.
b) Müdürlük Makamından alınan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu Kurulması" konulu 15/10/2018 tarih ve 19318472 sayılı Olur.
c) Bartın Üniversitesi Genel Sekreterlik Yazı İşleri Müdürlüğü'nün 12/06/2019 tarih ve 1900036405 sayılı yazısı.

Bartın Üniversitesi Genel Sekreterlik Yazı İşleri Müdürlüğü'nün ilgi (c) yazısı ile Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Ana Bilim Dalı, Yaşam Boyu Öğrenme Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı 16618303007 numaralı öğrencisi Ömer Fırat PALA'nın "Devlet Okulları ve Özel Okullardaki Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Yeterleleklerinin Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla Bartın İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Merkez İlçede bulunan resmi ve özel anaokulu, ilkököl, ortaokul ve Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenlere ilgi (c) yazı ekindeki takvim doğrultusunda veri toplama araçlarını uygulama istediği bildirilmektedir.

İlgi (c) yazı gereği yapılmak istenen Anket Uygulama Çalışma İzininin ilgi (a) 2017/25 No'lu Genelge kapsamında "Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu"na değerlendirilmiş ve uygun bulunmuştur.

Söz konusu çalışmasına veri sağlamak için ilgi yazı (c) ekindeki takvim doğrultusunda Merkez İlçede bulunan resmi ve özel anaokulu, ilkököl, ortaokul ve Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenlere anket uygulayabilmesi hususunu;

Olur'lara arz ederim.

Mehmet ÇELEBİ
Müdür Yardımcısı

OLUR
18.06.2019

Bilal Yılmaz ÇANDIROĞLU
Millî Eğitim Müdürü

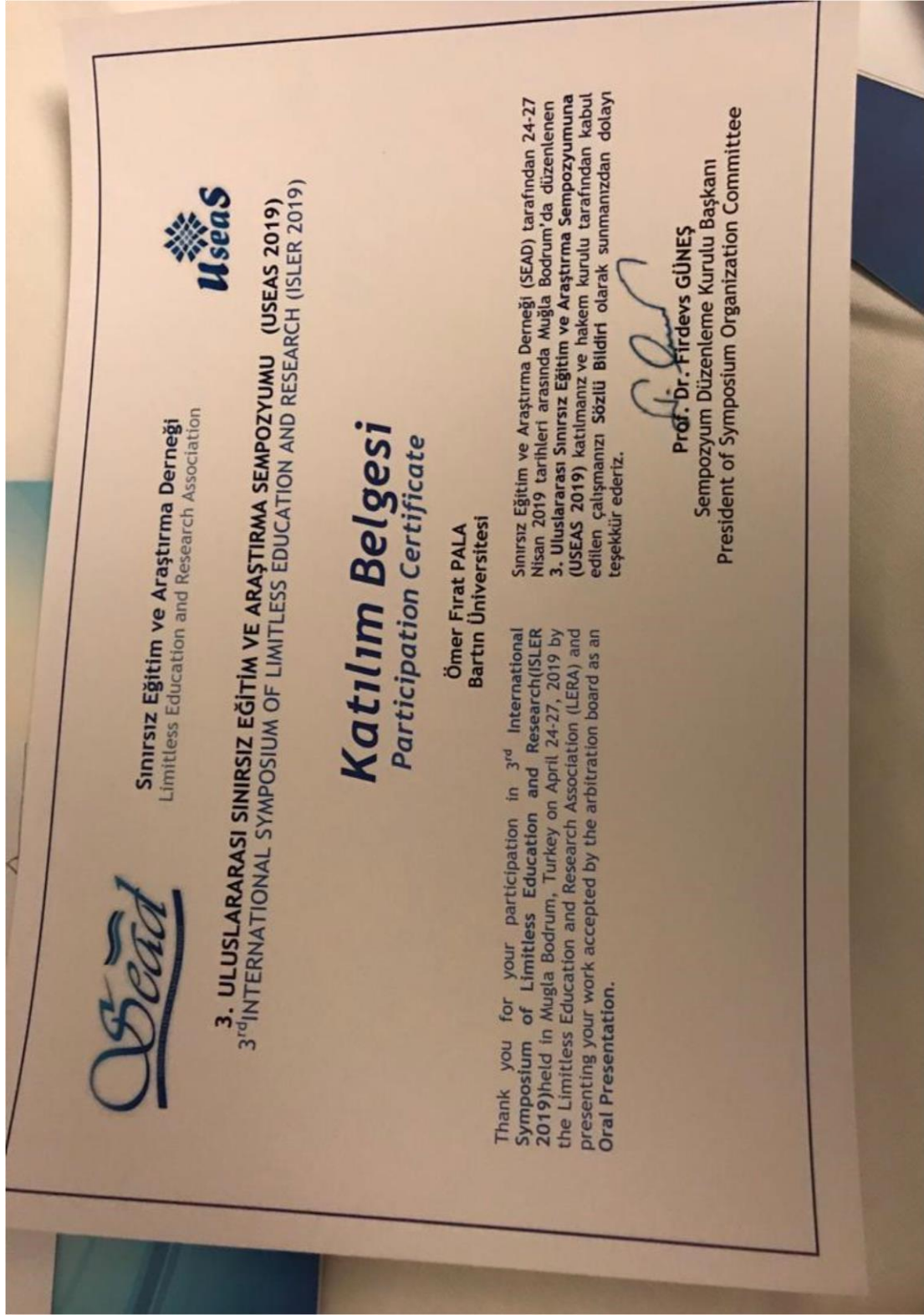
Göfbucağı mah.2 nolu çevre yolu 74000 BARTIN
Elektronik AĖ http://bartin.meb.gov.tr
e-posta : bartinmem@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: M.AYDOĞDU /MHKİ
Tel: (0378) 227 68 93-97(331)
Fax : (0378) 227 16 96

İlçeye ait elektronik posta ile iletişime geçmek için: https://evsaksorgu.meb.gov.tr adresinden a1ac-071f-3b8e-97ac-5b1e kodu ile kayıt edilebilir.

EK 7: Kongre Katılım Belgesi

EK 8: Kongre Bildiri Özeti

3. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu (USEAS 2019)
3rd International Symposium of Limitless Education And Research (ISLER 2019)

Halk Eğitim Merkezinde Meslek Edindirme Kurslarına Devam Eden Kadınların İstihdama Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Ömer Fırat Pala, Bartın Üniversitesi, frtpala@hotmail.com, Türkiye

Doç. Dr. Üyesi Gülsün Şahan, Bartın Üniversitesi, gulsunsahan@hotmail.com, Türkiye

Özet:

Ülkemizde ki en büyük sorunlardan birisi de kadınların istihdam sorunu ve kadınların çalışma hayatına yeterli düzeyde katılmamış olmasıdır. Her ne kadar çeşitli kamu ve özel kurumlarda meslek edindirme kursları aracılığıyla kadınların meslek edilmeleri sağlanmaya çalışılsa da istenilen düzeye ulaşılamamıştır. Bunun sebepleri çeşitlilik göstermektedir. Bu araştırma, Bartın Halk Eğitim Müdürlüğü'ndeki meslek edindirme kurslarına devam eden kadın kursiyerlerin gittikleri kurslara yönelik görüşlerini belirlemek ve değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın amacı Halk eğitim meslek edindirme kurslarına devam eden kadınların gittikleri kurslar hakkındaki düşüncelerini, kurslara giden kadınların sosyal hayatındaki değişiklikleri ve çevrelerinden aldığı tepkileri tespit etmektir. Bunun yanı sıra ülkemizde ki kadın istihdam durumu incelenerek kadın istihdamının artırılmasına yönelik öneriler ve bu istihdamda meslek edindirme kurslarının önemini ve yerini belirlemektir. Araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu meslek edindirme kurslarına devam eden 15 kadın kursiyer oluşturmaktadır. Veriler bireysel görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Çalışma grubunda yer alan kadınlar 4 farklı meslek edindirme kursundan tesadüfi olarak seçilmiş ve gönüllü olanlarla görüşme yapılmıştır. Görüşme soruları uzman değerlendirmesinden geçmiştir. Katılımcıların görüşleri yapılandırılmış görüşme formları alınmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmış olup elde edilen veriler daha sonra yazıya geçirilmiştir. Araştırmanın sonuçları arasında meslek edindirme kurslarına devam eden kadın katılımcıların gelecek kaygıları gittikleri, kadın istihdamına ve meslek edindirme kurslarına ihtiyaç duyulan önemin verilmemesi, sosyal hayatlarında ise her hangi bir baskı olmadığı yer almaktadır.

Ahahtar Sözcükler: Yaygın Eğitim, Halk eğitim, Meslek edindirme kursları, Kadın istihdamı.

Evaluation of Women's Views on Employment in Vocational Education Courses in Public Education Centers

Abstract:

One of the biggest problems in our country is the problem of employment of women and the fact that women could not participate in working life at an adequate level. Although it is tried to provide women with vocational training courses in various public and private institutions, the desired level has not been reached. The reasons for this vary. This research was carried out in order to determine and evaluate the opinions of female trainees continuing on vocational training courses in Bartın Public Education Directorate. Purpose of the study The aim of the study is to identify women's attitudes about courses going on, the changes in the social lives of women going to courses, and the reactions they receive from their environment. In addition to this, we examine the situation of women's employment in our country and determine the importance and location of the proposals for increasing the employment of women and the courses of vocational training in this employment. Research is a qualitative study. The study's working group constitutes 15 female trainees continuing on vocational training courses. The data were collected by individual interview technique. Women in the study were randomly selected from 4 different vocational training courses and interviewed with volunteers. Participants were asked about semi-structured questions. Negotiations were recorded with voice recorder in order to make the interviews objective and scientific. The obtained data were then passed to the writer. Among the results of the survey, there are concerns about the future concerns of female participants who are continuing vocational training courses, that there is no need for female employment and vocational courses, and there is no pressure on their social lives

Keywords: Non-formal education, public education, vocational courses, woman's employment.

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği
LimitlessEducationandResearchAssociation

EK 9: Ölçek Kullanım İzni

Araştırmada Fikriye YAMAN' ın oluşturmuş olduğu “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” ni kullanmak için gerekli izin 01.12.2018 tarihinde Facebook adresinden kaynakçada belirtilmek şartı ile izin alınmıştır.

EK 10: Öz Geçmiş

Kişisel Bilgiler

AdıSoyadı : ÖmerFırat Pala
DoğumYeriveTarihi : Bartın, 16.09.1991

Eğitim Durumu

LisansÖğrenimi : Ankara Üniversitesi DTCF Tarih
YüksekLisansÖğrenimi : BartınÜniversitesi, YBÖ AnabilimDalı

BildiğiYabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyet/Yayınlar/
Aldığı Ödüller : Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu (USEAS 2019) “Halk Eğitim Merkezinde Meslek Edindirme Kurslarına Devam Eden Kadınların İstihdama Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi”

İş Deneyimi

ÇalıştığıKurumlar : Bartın Onadım Eğitim Bilimleri Anadolu Lisesi

İletişim

E-Posta Adresi : frtpala@hotmail.com

Tarih : 28.08.2019